

T.C.

ORDU ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ALTINORDU KENT MERKEZİ'NİN AÇIK – YEŞİL
ALANLARININ MEVCUT DURUMUNUN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

BAĞLAN ÖZEL KARAAĞAÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

ORDU 2019

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

**ALTINORDU KENT MERKEZİ'NİN AÇIK – YEŞİL
ALANLARININ MEVCUT DURUMUNUN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

BAĞLAN ÖZEL KARAĞAÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ORDU 2019

TEZ BİLDİRİMİ

Tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan ve kullanılan intihal tespit programının sonuçlarına göre; bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, tezin içerdiği yenilik ve sonuçların başka bir yerden alınmadığını, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

BAĞLAN ÖZEL KARAAĞAÇ

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

ÖZET

ALTINORDU KENT MERKEZİ'NİN AÇIK – YEŞİL ALANLARININ MEVCUT DURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

BAĞLAN ÖZEL KARAARAĞAÇ

ORDU ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ, 114 SAYFA

(TEZ DANIŞMANI: DOÇ. DR. MURAT YEŞİL)

Kentsel yeşil alanlar, kentlerin fiziksel karakterinin oluşmasında belirleyici olup; fonksiyonel ve estetik yönden kentlere önemli katkılar sağlarlar. Aynı zamanda, kenti ferah ve çekici kılan, rekreasyonel kullanım olanakları ile kentlilerin yaşam kalitesini artıran alanlardan biridir. Yeşil alanların yeterlilikleri, işlevleri ve estetik özellikleri kadar; kapladıkları alanlar, kent genelindeki dağılımları ve diğer kent fonksiyonları ile ilişkileri de önemlidir. Bu nedenle, şimdiki ve geleceğe dönük kentsel açık-yeşil alan sisteminin planlama ve tasarım ilkelerinin belirlenmesi çok önemli olacaktır.

Bu araştırmada, Ordu kenti Altınordu ilçesinin kent merkezini oluşturan 22 mahallesinde açık-yeşil alanların mevcut durum değerlendirmesi yapılmıştır. Bu kapsamda Altınordu kent merkezinde; mahalle parkları, çocuk oyun alanları, spor alanları, kamusal alanlar, mezarlıklar, tarihi bina ve çevreleri, ormanlık alanlar, ağaçlandırma sahaları, kavşak ve refüjler incelenerek açık-yeşil alanların kentteki dağılım ve miktarları, aktif yeşil alanların mahalle ölçeğindeki dağılımları, büyüklükleri ve kişi başına düşen oranları belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda kent merkezindeki 22 mahallede kent merkezinde kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarının standartlara göre 10 m²/kişi olması gerekirken, 4.19 m²/kişi olduğu saptanmış ve standartlara göre yetersiz bulunmuştur. Sonuç olarak araştırma kapsamında özellikle parkların, planlandığı alan açısından, nüfus ve mevcut alan dağılımı bakımından yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda kente yeni açık-yeşil alanlar kazandırılması konusunda potansiyel alanlar belirlenerek öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Açık-Yeşil Alanlar, Altınordu, Kent, Peyzaj Planlama, Rekreasyon.

ABSTRACT

EVALUATION OF THE CURRENT SITUATION OF THE OPEN-GREEN AREAS OF ALTINORDU CITY CENTER

BAĞLAN ÖZEL KARAAĞAÇ

ORDU UNIVERSITY INSTITUTE OF NATURAL AND APPLIED
SCIENCES

LANDSCAPE ARCHITECTURE

MASTER THESIS, NUMBER OF PAGE 114

(SUPERVISOR: Assoc. Prof. Dr. Murat YEŞİL)

Urban green spaces are the determinants of the physical character of cities; they provide important contributions to cities in terms of functionality and aesthetics. Urban green spaces are one of the urban areas that make the city spacious and attractive, and increase the quality of life of the inhabitants with recreational opportunities. The competence, functional and aesthetic characteristics of the green spaces are as important as the areas they cover, their distribution throughout the city and their relations with other urban functions. Therefore, all these indicators will be very important for determining the planning and design principles of the present and future urban open-green space system.

In this research, the current situation of the light-green areas in the 22 neighborhoods of the city of Ordu, Altınordu, was evaluated. In this context; neighborhood parks, children's playgrounds, sports fields, public spaces, cemeteries, historical buildings and their surroundings, forested areas, afforestation areas, intersections and refuges, distribution and amounts of open-green areas in the city, distribution of active green areas in neighborhood scale, size and percapita falling rates were determined. As a result of the study, the amount of active green area per person in the city center in 22 neighborhoods should be 10 m² / person according to the standards and 4.19 m² / person was found to be insufficient according to the standards. As a result, it has been determined that especially the investigated parks are insufficient in terms of the planned area and have a low value in terms of population and area distribution. Suggestions have been made to bring new light-green areas to the city.

Keywords: Altınordu, City, Landscape Planning, Open-Green Space, Recreation.

TEŞEKKÜR

Tez konumun belirlenmesi, çalışmanın yürütülmesi ve yazımı esnasında en çok emeği ve desteği olan danışman hocam Sayın Doç. Dr. Murat YEŞİL'e ve tez yazım aşamasında manevi desteklerini esirgemeyen Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanı Sn. Doç. Dr. Pervin YEŞİL'e ve Sn. Doç. Dr. Ömer ATABEYOĞLU'na en içten dileklerle teşekkür ederim.

Gerekli verilerin toplanmasında ve değerlendirilmesinde yardımlarını gördüğüm Ordu Büyükşehir Belediyesi ve Altınordu Belediyesi çalışanlarına teşekkür ederim.

Çalışmamın başlangıcından itibaren, bana güç veren, tüm kalbiyle inanan, destekleyen ve her zaman yanımda olan sevgili eşim Özgür Fatih KARAAĞAÇ 'a, sevgi dolu kalpleriyle yanımda olan biricik kızım Nil ve oğlum Çınar'a, manevi desteklerini her an üzerimde hissettiğim sevgili ANNEM ve KIZKARDEŞİME sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
TEZ BİLDİRİM	I
ÖZET	II
ABSTRACT	III
TEŞEKKÜR	IV
İÇİNDEKİLER	V
ŞEKİL LİSTESİ	VII
ÇİZELGE LİSTESİ	IX
SİMGELER ve KISALTMALAR LİSTESİ	XI
EKLER LİSTESİ	XII
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1 Kentle İlgili Kavramlar.....	3
2.1.1 Kent.....	3
2.1.2 Kentleşme.....	4
2.2 Açık ve Yeşil Alan Kavramı.....	5
2.2.1 Açık ve Yeşil Alanların Sınıflandırılması.....	7
2.2.2 Açık ve Yeşil Alanların Fonksiyonları.....	10
2.2.3 Yeşil Alan Normları.....	13
2.2.4 Açık ve Yeşil Alanların Planlama ve Tasarım İlkeleri.....	15
2.3 İmar Mevzuatında Açık ve Yeşil Alanlar.....	20
2.4 Kaynak Araştırması.....	23
3. MATERYAL ve YÖNTEM	29
3.1 Materyal.....	29
3.1.1 Ordu Kenti Altınordu İlçesinin Doğal Yapısı.....	30
3.1.1.1 Topoğrafya.....	30
3.1.1.2 Jeolojik Yapı.....	31
3.1.1.3 Bitki Örtüsü.....	32
3.1.1.4 Hidrolojik Yapı.....	32
3.1.1.5 Toprak Yapısı.....	33
3.1.1.6 İklim.....	34
3.1.2 Altınordu İlçesi Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Özellikleri.....	34
3.1.2.1 Sosyo-Ekonomik Yapı.....	34
3.1.2.2 Nüfus.....	35
3.1.2.3 Ulaşım.....	36
3.1.2.4 Büyükşehir Olma.....	37
3.1.2.5 Turizm ve Rekreatyonel Yapı.....	38
3.2 Yöntem.....	40
4. BULGULAR ve TARTIŞMA	43
4.1 Çocuk Oyun Alanları ve Mahalle Parkları.....	43
4.1.1 Akyazı Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu.....	43
4.1.2 Aziziye Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu.....	45
4.1.3 Bahçelievler Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu.....	47

4.1.4 Bucak Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu	48
4.1.5 Cumhuriyet Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu.....	49
4.1.6 Durugöl Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu	51
4.1.7 Düz Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu	53
4.1.8 Güzelyalı Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu	54
4.1.9 Karapınar Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu.....	55
4.1.10 Karşıyaka Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu	56
4.1.11 Kirazlımanı Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu.....	58
4.1.12 Kumbaşı Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu	59
4.1.13 Nizamettin Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu.....	61
4.1.14 Şahincili Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu.....	61
4.1.15 Saray Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu	64
4.1.16 Şarkıye Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu	64
4.1.17 Selimiye Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu	65
4.1.18 Şirinevler Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu.....	67
4.1.19 Subaşı Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu	69
4.1.20 Taşbaşı Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu	70
4.1.21 Yeni Mahalle Parklarının Mevcut Durumu.....	71
4.1.22 Zaferimilli Mahallesi Parklarının Mevcut Durumu	72
4.2 Mahalle Parkları Açısından Genel Durumun Değerlendirilmesi.....	72
4.3 Kent Parkları.....	74
4.4 Spor Alanları.....	80
4.5 Kamusal Alanlar.....	85
4.6 Mezarlıklar.....	87
4.7 Diğer Açık Alanlar.....	88
4.7.1 Mesire Alanları.....	88
4.7.2 Yayalaştırılmış Yollar ve Caddeler.....	91
4.7.3 Dere Kenarı Peyzaj Düzenlemeleri.....	91
4.8 Kavşak ve Refüjler.....	93
4.9 Tarihi Bina ve Çevreleri.....	94
4.10 Ormanlık Alanlar ve Ağaçlandırma Sahaları.....	97
4.11 Altınordu Kent Merkezi Mevcut Açık-Yeşil Alanlarının Değerlendirilmesi....	98
5. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	101
6. KAYNAKLAR.....	105
EKLER.....	111
ÖZGEÇMİŞ.....	114

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa
Şekil 3.1 Araştırma Alanı Konumu	29
Şekil 3.2 Altınordu Kent Merkezi Mahalle Sınırları Haritası	30
Şekil 3.3 Altınordu İlçesi Kıyı Bandı Uydu Fotoğrafı	30
Şekil 3.4 Altınordu Jeoloji Haritası	31
Şekil 3.5 Ordu Kenti Akarsularının Mevcut Durumu	33
Şekil 3.6 Altınordu Ulaşım Durumu Haritası	37
Şekil 3.7 Ordu Boztepe ve Teleferik	39
Şekil 3.8 Araştırmanın Akış Diyagramı	40
Şekil 4.1 Kazım Türkmen Parkı	45
Şekil 4.2 Bayram Gümüş Parkı	45
Şekil 4.3 Kamil Bayram Parkı	46
Şekil 4.4 Meteoroloji Parkı	47
Şekil 4.5 Mahmut Fazla Parkı	48
Şekil 4.6 Ogün Medin Çocuk Parkı	49
Şekil 4.7 Şirin Çocuk Parkı	49
Şekil 4.8 Şehit Zafer Gülseren Park ve Çocuk Bahçesi	50
Şekil 4.9 Kemal Şensoy Park ve Çocuk Bahçesi	51
Şekil 4.10 Şehit Sefa Kabakkaya Park ve Çocuk Bahçesi	52
Şekil 4.11 Cemil Çakar Park ve Çocuk Bahçesi	52
Şekil 4.12 Mehmetçik Parkı	53
Şekil 4.13 Bilal Köyden Anıt Parkı	54
Şekil 4.14 Güzelyalı Parkı	55
Şekil 4.15 Karapınar Çocuk Parkı	56
Şekil 4.16 Zeki İnanlı Park ve Çocuk Bahçesi	56
Şekil 4.17 Belde Çocuk Parkı	57
Şekil 4.18 Karşıyaka Çocuk Parkı	58
Şekil 4.19 Ali Keleş Parkı	59
Şekil 4.20 Kumbaşı Mahallesi 15 No'lu Sokak Parkı	60
Şekil 4.21 Okan Melikoğlu Parkı	60
Şekil 4.22 Kumbaşı Parkı	60
Şekil 4.23 Nizamettin Çocuk Parkı	61
Şekil 4.24 Halit Kahraman Çocuk Parkı	63
Şekil 4.25 Cüneyt Akkuş Çocuk Parkı	63
Şekil 4.26 Karadeniz Çocuk Parkı	63
Şekil 4.27 El Sanatları Parkı	64
Şekil 4.28 Selimiye Parkı	66
Şekil 4.29 Cemil Tanrıver Parkı	66
Şekil 4.30 Sami Yavuz Parkı	68
Şekil 4.31 Sarıkamış Şehitler Park ve Çocuk Bahçesi	68
Şekil 4.32 Esnaf Park	68
Şekil 4.33 Subaşı Çocuk Parkı	69
Şekil 4.34 472 Sokak Subaşı Parkı	70
Şekil 4.35 Vedat Güler Parkı	71

Şekil 4.36 337. Sokak Park Alanı.....	72
Şekil 4.37 Altınordu mahalle parklarının standartlara göre yeterliliği.....	74
Şekil 4.38 Altınordu mahalle parklarının standartlara göre yeterliliği (devam).....	74
Şekil 4.39 Rüşumat Parkı Uydu Görüntüsü.....	75
Şekil 4.40 Rüşumat Parkı.....	76
Şekil 4.41 Atatürk Parkı Uydu Görüntüsü.....	77
Şekil 4.42 Atatürk Parkı.....	77
Şekil 4.43 Tayfun Gürsoy Parkı Uydu Görüntüsü.....	78
Şekil 4.44 Tayfun Gürsoy Parkı.....	78
Şekil 4.45 Akyazı Kıyı Plajı ve Parkı Uydu Görüntüsü.....	79
Şekil 4.46 Akyazı Kıyı Plajı ve Parkı.....	79
Şekil 4.47 Altınordu Kent Parkı Teniskortu.....	81
Şekil 4.48 Rüşumat Parkı Bisiklet ve Koşu Yolu.....	83
Şekil 4.49 Tayfun Gürsoy Parkı Bisiklet ve Koşu Yolu.....	83
Şekil 4.50 Akyazı Kıyı Parkı ve Bisiklet ve Koşu Yolu.....	83
Şekil 4.51 Altınordu Kent Merkezi Spor Alanlarının Konumları.....	85
Şekil 4.52 Çakal Çıkamaz Mezarlığı.....	88
Şekil 4.53 Ordu Boztepe.....	89
Şekil 4.54 Cumhuriyet Mavi Bayrak Plajı.....	89
Şekil 4.55 Kumsal Skate Park.....	90
Şekil 4.56 Yayalaştırılmış olan Süleyman Felek Caddesi.....	91
Şekil 4.57 Civil Deresi I. Etap Düzenlemesi.....	92
Şekil 4.58 Civil Deresi II. Etap Düzenlemesi.....	92
Şekil 4.59 Güzelyalı Kavşağı.....	93
Şekil 4.60 Ulubey Kavşağı.....	93
Şekil 4.61 Taşbaşı Kültür Merkezi.....	95
Şekil 4.62 Etnoğrafya Müzesi.....	96
Şekil 4.63 Aziziye (Yalı) Camii.....	96
Şekil 4.64 Osman Paşa Şadırvanı.....	97
Şekil 4.65 Aziziye ve Saray Mahalleleri Ağaçlandırma Sahaları Uydu Görüntüsü.....	98
Şekil 4.66 Altınordu Kent Merkezi Açık Yeşil Alanları 1/1000 Ölçekli Mevcut Durum Haritası.....	99

ÇİZELGE LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge 2.1 Nüfus Yoğunluğu Açısından Kentsel Açık Yeşil Alanlar	10
Çizelge 2.2 Türkiye Koşulları İçin Önerilen Açık ve Yeşil Alan Standartları	14
Çizelge 2.3 Dünya Ülkelerinden Yeşil Alan Standartları	15
Çizelge 2.4 Ankara Nazım Plan Bürosun'ca Hazırlanan " Sosyal ve Teknik Altyapı Standartları" Çalışmasında Önerilen Yeşil alan Standartları.....	21
Çizelge 2.5 1985 Tarihli 3194 Sayılı Yönetmelik ve 02.09.1999 Tarihli Değişiklikler Sonucunda Belirlenen Yeşil Alan Standartlarının Günümüzdeki Durumu.....	22
Çizelge 3.1 2018 TÜİK Verilerine Göre Altınordu İlçe Nüfusu	36
Çizelge 3.2 2018 TÜİK Verilerine Göre Altınordu Kent Merkezi Mahalleleri Nüfus verileri.....	36
Çizelge 3.3 Altınordu Kenti Turizm ve Rekreasyon Kaynakları.....	39
Çizelge 4.1 Akyazı Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı.....	44
Çizelge 4.2 Aziziye Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı.....	46
Çizelge 4.3 Bahçelievler Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı.....	47
Çizelge 4.4 Bucak Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	48
Çizelge 4.5 Cumhuriyet Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	50
Çizelge 4.6 Durugöl Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	51
Çizelge 4.7 Düz Mahallede Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	53
Çizelge 4.8 Güzelyalı Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	54
Çizelge 4.9 Karapınar Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	55
Çizelge 4.10 Karşıyaka Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	57
Çizelge 4.11 Kirazlımanı Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	58
Çizelge 4.12 Kumbaşı Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	59
Çizelge 4.13 Nizamettin Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	61
Çizelge 4.14 Şahincili Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	62
Çizelge 4.15 Saray Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	64

Çizelge 4.16 Selimiye Mahallesiinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	65
Çizelge 4.17 Şirinevler Mahallesiinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	67
Çizelge 4.18 Subaşı Mahallesiinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	69
Çizelge 4.19 Taşbaşı Mahallesiinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	70
Çizelge 4.20 Yeni Mahallede Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı.....	71
Çizelge 4.21 Altınordu Kent Merkezi Mahalle Parklarının Kişi Başına Düşen Alan Miktarları.....	73
Çizelge 4.22 Altınordu İlçesinde Kişi Başına Düşen Kent Park Alanı.....	80
Çizelge 4.23 Altınordu Kent Merkezinde Bulunan Spor Tesisleri.....	81
Çizelge 4.24 Altınordu Merkez Çim & Sentetik Sahalar.....	82
Çizelge 4.25 Kent Merkezinde Yer Alan Bisiklet ve Koşu Yolları.....	82
Çizelge 4.26 Altınordu Kent Merkezinde Bulunan Açık Hava Fitness Alanları.....	84
Çizelge 4.27 Altınordu'da Bulunan Spor Alanlarının Kişi Başına Düşen Alan Miktarı.....	84
Çizelge 4.28 Altınordu İlçesi Kamu Tesisleri ve Alanları.....	86
Çizelge 4.29 Türlerine Göre Altınordu Okul Adetleri ve Alanları.....	87
Çizelge 4.30 Altınordu İlçesi Kamusal Alan Miktarları.....	87
Çizelge 4.31 Altınordu Mesire Alanları.....	90
Çizelge 4.32 Altınordu Kavşak ve Refüjler.....	94
Çizelge 4.33 Altınordu Kent Merkezi Aktif Yeşil Alanları.....	100

SİMGELER ve KISALTMALAR LİSTESİ

ADNKS	:	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
DSİ	:	Devlet Su İşleri
OBB	:	Ordu Büyükşehir Belediyesi
TÜİK	:	Türkiye İstatistik Kurumu
URL	:	Uniform Resource

EKLER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
EK 1: Altınordu Kent Merkezi Açık Yeşil Alanları 1/1000 Ölçekli Mevcut Durum Haritası	112
EK 2: Altınordu Kent Merkezi Mahalle Sınırları Haritası.....	113

1. GİRİŞ

Kentlerdeki nüfus hızının artışına bağlı olarak; günümüz kentlerinin barındırdıkları sosyal ve ekonomik koşullar sonucu özellikle kent merkezlerinde yüksek katlı betonarme yapıların artması, ticaret ve sanayi alanlarının artış göstermesi, yollar ve caddelerin genişletilmesi gibi nedenler, açık-yeşil alanların giderek azalmasına hatta tükenmesine sebep olmaktadır.

Kentlerin insan sağlığı bakımından olumlu ve yaşanabilir şartlara sahip mekanlar olarak belirlenmesinde açık ve yeşil alanların önemi oldukça fazladır. Yoğun kent yaşantısının baskısı altında bulunan kentlinin psikolojik yönden rahatlaması, rekreasyonel aktivitelerde bulunması ve sosyal ve kültürel gelişiminde açık-yeşil alanlar önemli işlevlere sahiptirler.

Kaliteli bir yaşam alanı ve kent dokusu; yapı kitleleri, ulaşım olanakları ve açık-yeşil alanlar arasındaki dengeli bir ilişkinin sonucudur. Açık ve yeşil alan kullanım türleri, büyüklükleri, donanımları, fonksiyonları ve etkili hizmet alanları kentsel yaşam kalitesi içerisindeki önemini göstermektedir (Emür ve Onsekiz, 2007).

Hızlı ve yoğun kentleşmeden doğan estetik ve çevresel problemler, planlı kentsel açık-yeşil alanları daha önemli kılmaktadır. Kentte yaşayan insanların doğaya duyduğu özlemi karşılamak ise yeşil alanlarla mümkün olacaktır. Bu kapsamda yeşil alanlar, kentsel mekanda insanlar için yaşanılabilir ve sağlıklı çevreler oluşturmaları bakımından önemli alanlardır. Bu alanlar, çevresel yaşam kalitesini artırarak; kente hem ekonomik hem de ekolojik açıdan değer katmaktadır (Özdemir, 2009).

Bu nedenle açık ve yeşil alanların uygun büyüklükte ve belirli niteliklere sahip olmasının yanısıra, kent içerisinde doğru ve dengeli dağılımı, tüm kentliler için ulaşılabilir konumlarda yer alması, açık ve yeşil alanların koridorlarla birbirine bağlanması, onların kent ekosistemi üzerindeki olumlu etkilerini artıracak ve yaşanabilir kentlerin ortaya çıkmasında etkin rol üstlenmelerine neden olabilecektir.

Çalışmanın amacı, Altınordu kent merkezi sınırları içerisindeki açık-yeşil alanların mevcut durumunun değerlendirilmesi ve tespitinin yapılmasını sağlamaktır. Bu kapsamda; 3194 sayılı İmar Kanunu'na göre kişi başına düşen açık-yeşil alan miktarı hesaplanarak; açık-yeşil alanların yeterlilik durumları değerlendirilmiştir. Mevcut

durumun ortaya koyulması ile yerinde tespiti yapılan ve tamamının mülkiyeti devlete ait olan yeşil alanların mevcut durumları niteliksel olarak da ele alınmıştır. Bu kapsamda Altınordu kent merkezindeki açık-yeşil alanlar fonksiyonları bazında değerlendirilerek; niteliksel ve niceliksel eksikliklerinin tespit edilmesini amaçlayan çalışmanın sonunda bu eksikliklere yönelik çözüm önerileri getirilmiştir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1 Kent ile İlgili Kavramlar

2.1.1 Kent

Kentler için tanımlamalar yapılırken; diğer yerleşim birimleriyle olan farklılıkları ele alınarak, belirli tarihi dönemlerdeki ve halen mevcut olan birçok kent tanımı yapılmıştır. Yapılan tanımlar, daha çok ekonomik yapıları, fonksiyonları, kentlerin nüfus yoğunluğu ile toplumsal özelliklerini vurgulayan tariflerdir. Bu tariflerin bir kısmı ise, kentin köy ya da kırsala olan zıtlığına göre oluşturulmuştur (Sağlam, 2006).

Avcı-göçebe bir yaşam sürerken insanoğlu, toprağı kullanıp hayvanları evcilleştirerek ürün almaya; tarımsal faaliyetlerde bulunmaya başlamıştır. Geçim kaynakları olarak topraklarını işleyen aileler; birarada yaşayarak tehlikelere karşı daha güçlü olmak, daha az emek harcayarak daha çok üretmek ve birbirlerinin eksikliklerini tamamlamak için bir araya gelerek bir toplum oluşturmuşlardır ve kentler işte bu aşamadan sonra ortaya çıkmaya başlamıştır (Çelik, 2013). Belirli fiziksel mekânlarda ortak çıkarlar etrafında toplanmaya başlayan toplumlar kentlerin büyümesine katkı sağlayarak kentleşme sürecini başlatmışlardır. İlerleyen zamanlarda kentleşme ile dar alanda artan nüfus ve beraberinde çeşitlenen ihtiyaçlar üretimin kentte yoğunlaşmasına neden olmuş bununla birlikte mekânın kullanım yoğunluğu da artmıştır (Serter, 2013). Yoğun yerleşimlere maruz kalan kentsel alanlar insanların yaşayabilecekleri mekânlar olmaktan çıkıp yaşamak zorunda kaldığı mekânlar haline dönüşmüştür (Şimşek ve Korkut, 2009).

Kentler; yalnızca yapı kitlelerini, caddeleri, araçları ve insanları barındıran yaşam merkezinden ibaret değil, doğadan aldıklarını farklılaştıran, en yakın çevresinden bile değişik kentsel bir iklim meydana getirebilen büyük bir mekân şeklinde tanımlanmalıdır (Çulha, 2013).

Kent; belirli nüfus yoğunluğu olan toplumlardaki ekonomik, fizyolojik, kültürel ve sosyal gereksinimlerin belirli bir seviyede giderildiği, her ülkenin kendi özellikleri doğrultusunda kriterlerini oluşturduğu, fiziki yaşam sahalarıdır (Çelik, 2013).

Kentler “mekânda bazı kalıplara göre dizilmiş - inşa edilmiş yapılı formdur (yapılar, avlu ve bahçeler, sokaklar, meydanlar) şeklinde ifade edilir” (Harvey, 1973).

Kart, (2002)'a göre "Kentler; insanların barınma gereksinimini karşılamalarının yanı sıra ekonomik, sosyal, kültürel, dini, siyasal, eğitimsel, rekreasyonel vb. eylemlere olanak sağlamaları ile de çok boyutlu bir nitelik taşımaktadırlar". Fiziksel açıdan ise kent, kendi içinde çeşitli işlevsel öğelerin bulunduğu mekânlardır. Üretim, konut, alışveriş, sağlık, yönetim, eğitim, savunma, ulaşım eğlence, konaklama gibi fonksiyonlarda yoğunluk kentlere has özelliklerdir (Eren, 2012).

Toplumbilimcilere göre ise; kent tanımlarının müşterek özellikleri, yoğunluk, belli bir nüfus çokluğu, iş bölümü, uzmanlaşma ve türdeş olmama gibi özelliklerdir. Kentin diğer bir tanımı ise nüfus verilerine dayanmaktadır. Bu verilere göre, nüfusu 2000'den az olan yerleşimler köy, nüfusu 2.000-20.000 aralığında olanlar kasaba, 20.000'den fazla nüfuslu olanlar ise şehir olarak tanımlanmaktadır (Keleş, 1990).

2.1.2 Kentleşme

Keleş, (1990)'e göre kentleşme; bugünkü kentlerin büyümesi sonucunu doğuran, ekonomik gelişmeye ve sanayileşme bağlı olarak, kent sayısının artmasıyla, iş bölümü, örgütlenme ve uzmanlaşmaya sebep olan, insan ilişkilerinde ve davranışlarında kentlere özgü farklılıklara yol açan, bir nüfus deneyimi sürecidir. Kentleşme hareketleri; ekonomik, teknolojik, siyasal ve psikolojik etkilerin altında oluşur. Bu dört grupta toplanan kentleşme hareketlerini birbirinden ayırmak mümkün değildir. Çünkü her biri bir diğeri ile etkileşim halinde olup; birbiriyle içiçedir. Sanayi devriminin ardından, kentleşme sanayileşmenin, bir yan ürünü şeklinde türemiştir. Sanayileşme ve kentleşme ayrılmaz bir biçimde birbirine bağlı olaylardır (Albayrak, 2006).

Kentleşme, göç ve kent kavramı ile paralel çizgide olan bir kavramdır. Bu kavram, kentlerin ve kentlerde yaşayan nüfusun artışı olarak ifade edilebilir. Kentlerdeki iç nüfus artışının yanında, il, ilçe ve köylerden göçler nedeniyle kentlerin nüfusu çoğalmaktadır (Sağlam, 2006).

Kentleşme, toplumun sosyal ve ekonomik yapısına bağlı olarak, toplumsal yapı ve gelişmelerin önemli göstergelerindedir. Sosyal ve ekonomik değişim süreci olarak da tanımlanabilir (Çelik, 2013).

Türkiye'de kentleşme, toplumsal ve ekonomik yapının şekillenmesinde en önemli öğelerden biridir. Türkiye'de olan kentleşme akımının en önemli özelliği, hızlı olması ve kentleşme hareketi sonucunda tüm kentlerin farklı ölçülerde büyümesi, büyük

kentlerin diğerlerine oranla daha hızlı ivme kazanmasıdır. Kentleşme hızı bölgesel olarak farklılıklar göstermektedir (Tavukoğlu, 2008).

Tekeli, (1991)'ye göre kentleşmeden söz edilebilmesi için aşağıdaki özelliklerin sağlanması gerekmektedir.

- Kentleşme zaman ve mekandaki farklılaşmaları açıklayabilmeli, merkez-çevre farklılıklarının çözümlenmesine yardımcı olmalıdır.
- Kentleşmenin siyasal kararlardan ve toplumsal mücadelelerden etkilenebileceği unutulmamalıdır.
- Kent mekânının fiziksel oluşumuna açıklamalar getirirken, insana ve topluma ilişkin özellikleri de kapsamalıdır (Çelik, 2013).

2.2 Açık ve Yeşil Alan Kavramı

Bu bölümde, açık-yeşil alan kavramları, açık-yeşil alanların sınıflandırılması, fonksiyonları, yeşil alan normları, açık-yeşil alan planlama ve tasarım ilkeleri gibi konulara yer verilmiştir.

Açık ve yeşil alan tanımlamaları, değişik meslek gruplarına göre birçok araştırmacı tarafından farklı biçimlerde ifade edilmiştir. Açık-yeşil alanın tanımı yapılırken öncelikle 'açık alan' kavramı tanımlanmış, daha sonrasında da açık alanın bir parçası olan 'yeşil alan' tanımı yapılmıştır. Bu tanımlamalar sonucunda ortaya 'açık-yeşil alan' kavramı çıkmıştır (Kömür, 2018).

Bu iki kavramı, uygulamada ayrı ayrı kullanmak yerine, açık ve yeşil alanlar-mekânlar şeklinde beraber kullanılmasının daha uygun olduğu düşünülmüştür. Kentel mekânlarda açık-yeşil alanlar, genelde bütünlük içinde yer alır ve birbirini tamamlarlar. Bu nedenle açık ve yeşil alanlar, kentin fiziksel özelliklerini ortaya koyan, biçimlendiren ve temel alan kullanımlarından birisi olup farklı alan kullanımlarını bütünleştirme özelliğine sahiptir (Gül ve Küçük, 2001).

Geray, (1977); açık-yeşil alanları 'sanayileşme, kentleşme, yoğunluk artışı sonucunda doğadan uzaklaşmakta olan insanı, doğaya yaklaştıran alanlar' olarak tanımlamaktadır (Yılmaz, 1998).

Crown, (1960)'a göre açık yeşil alanlar; 'Mimari elemanların baskın olduğu, yoğun kent dokusu içinde kalan, çocuk bahçesi, küçük park, meydanlar gibi oturma ve seyir

amaçlı, pasif rekreasyona hizmet eden ve kentin kalabalığından uzak, aktif rekreasyon imkanı yaratan alanlardır. Açık alanların, bitkisel materyal ile planlı ve bilinçli bir şekilde düzenlenmesi sonucu ‘yeşil alanlar’ meydana gelmektedir (Eren, 2012).

Mülkiyeti kime ait olursa olsun, üzerinde yapı bulunmayan ve su yüzeylerini de barındıran alanlar açık alan olarak tanımlanmıştır. Yeşil alanlar ise tarım ve diğer işletme binalarının dışında kalan, çeşitli düzenlemeler yapılarak toplumun faydalandığı alanlar olarak tanımlanmıştır. Aktif yeşil alanlar, toplumun bedensel veya sportif aktivitelerini karşılamaya hizmet ederler. Pasif yeşil alanlar ise daha çok oturma-dinlenme ihtiyacına yönelik alanlar olarak ifade edilmektedir (Yaman, 2000).

Açık alanlar, kentsel dokuya sahip olan ve kentin etrafında fiziksel sınırlar oluşturarak, kentlerin doğal kimliklerini ve peyzaj özelliklerini devam ettirmelerini sağlayan, kırsal alanlara rekreatif işlevler katan alanlar olarak tanımlanmıştır. Yeşil alanlar ise; kentsel alanlar içinde eğitimsel, rekreasyonel, estetik, kültürel ve sürdürülebilir arazi kullanımlarına yönelik olarak çok amaçlı tasarlanan, planlanan, bu amaçla kurulan ve yönetilen kamusal alanlar veya özel mülkiyet sahalarıdır (Tosun, 2007).

Açık-yeşil alanlar, kırsal ve kent içi yerleşim yerlerinde, insanların farklı rekreatif gereksinimleri için faydalandıkları boşluklardır. Böyle alanlar, kentlilerin psikolojik ve fiziksel ihtiyaçları için eğlenme, dinlenme ve spor yapma gibi etkinliklerine imkan yaratırlar (Kömür, 2018).

Açık-yeşil alanlar, insanların yaşamını devam ettirdikleri şehir ve kasabalarda, üzerinde yapı kitleleri mevcut alanlar haricindeki, doğallığı bozulmamış ya da tarımsal ve konut dışı dinlenme işleviyle ayrılmış, insanların gezmesi ve çocukların oynaması için, kent idarecileri tarafından düzenlenmesi yapılmış; ağaçlı yol ve gezilik gibi ortak kullanım alanlarıdır (Keleş, 1990).

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 23804 Sayılı Yönetmeliğine göre yeşil alan kavramı; “Toplumun faydalanması için ayrılan çocuk bahçeleri, oyun bahçesi, gezinti, dinlenme, piknik, eğlence ve kıyı alanları toplamıdır. Metropol ölçekteki botanik, fuar, hayvanat bahçeleri ve bölgesel parklar da yeşil alanlar kapsamındadır” denilmektedir. Aynı yönetmelikte, belediyelevelik olan yerlerde nüfus her ne olursa olsun, kişi başına aktif yeşil alan miktarı (çocuk bahçesi, park ve oyun alanlarının toplamı) 10 m² olarak belirlenmiştir (Yavuz ve Eminağaoğlu, 2005).

2.2.1 Açık ve Yeşil Alanların Sınıflandırılması

Farklı meslek gruplarına ait birçok araştırmacı, açık ve yeşil alanlarla ilgili çeşitli sınıflandırmalarda bulunmuşlardır.

Önder, (1997)'e göre; kullanım bakımından kentsel açık-yeşil alanlar; genel, yarı özel ve özel alanlar olmak üzere 3 grup adı altında toplanabilir.

Kamusal (genel) açık-yeşil alanlar, toplumun faydalandığı veya tüm rekreasyonel gereksinimlerin karşılandığı kamuya ait alanlardır. Mahalle parkları ve kent parkları, kent ormanları ve koruluklar, botanik bahçeleri, mezarlıklar, hayvanat bahçeleri, yol, bulvar ve refüjler, fuar ve sergi alanları ile spor alanları gibi yerler olarak adlandırılabilirler.

Yarı-özel açık-yeşil alanlar, genellikle toplumun bütünüyle faydalanamadığı yalnızca kurum ve kuruluşların çalışanlarının, ailesi veya belirli bir kesim tarafından belli koşullarda kullanımına açık alanlardır. Askeri alanlar, okullar, kamu kurum ve kuruluşları, fabrika bahçeleri gibi alanlar olarak tanımlanabilir.

Özel açık-yeşil alanlar, sadece özel mülkiyete sahip alanlarda, kendi sahiplerince kullanılan alanlardır. Özel mülkiyetli konut veya toplu konutlar gibi alanlardır.

Rekreasyon işlevlerine ise göre açık ve yeşil alanlar şu şekilde sınıflandırılmıştır.

Pasif yeşil alanlar, bu alanlar kişilerin rekreatif amaçlı kullanımı için uygun olmayan alanlardır. Örnek olarak; mezarlıklar, askeri yeşil alanlar, fidanlıklar, refüjler, trafik adaları, ekolojik bakımdan koruma altındaki alanlar, topografya ve drenaj durumunun, kullanım uygunluğu olmayan alanlar olarak tanımlanmaktadır.

Aktif yeşil alanlar, kişilerin rekreasyon gereksinimlerini karşıladıkları, kent içinde ve dışında bulunan doğal ve bitki örtüsü bakımından zengin alanlardır. Bu alanlar, hayvanat ve botanik bahçeleri, kent tarım bahçeleri, korular, toplumun yararlandığı özel yeşil alanlar olarak tanımlanmıştır (Çelik, 2013).

Kentsel açık ve yeşil alanları, görevli oldukları kent birimine bağlı olarak, işlev ve faaliyetlerine göre; bina düzeyinde, komşuluk düzeyinde, mahalle düzeyinde ve kent düzeyinde olmak üzere 4 grup altında toplamak mümkündür (Ersoy, 1994; Sıvalıoğlu, 1997; Gül ve Küçük, 2001; Yücekaya, 2013).

Bina düzeyinde yeşil alanlar; yeşil alanların en küçük ünitesini meydana getirir. Tek ya da çok katlı konutların bahçeleri, balkon düzenlemeleri, teras ve çatı bahçeleri bu birim içinde sınıflandırılır. Bu düzeyde bina ve bahçe bütünlük içerisinde olurlar. Çoğunlukla ön, yan ve arka bahçe olarak ifade edilir. İşlevleri, büyüklükleri ve estetik etkinlikleri, konut sahiplerinin ekonomik ve kültür durumu ile orantılı olduğu kadar kentin fiziksel ve toplumsal özellikleri de çok önemli rol oynar.

Komşuluk ünitesi düzeyinde yeşil alanlar; yaklaşık 30 ile 5000 nüfusu barındırabilen ve 6 ile 400 konutu içeren kent birimidir. Alan olarak ise en çok 15 ha'lık bir alanı kaplayabilmektedir. Bu düzeydeki yeşil alanlar, spor ve oyun alanları, çocuk bahçeleri ve toplu konut bahçelerinden meydana gelirler.

Mahalle–semt düzeyinde yeşil alanlar; nüfusu en az 15000 olan, üç komşuluk ünitesi kapasitesi kadar ve 15 ha'lık alanı kapsamaktadır. Spor alanları, mahalle parkları, oyun alanları, çocuk bahçeleri ve okul bahçelerinden oluşur.

Kent düzeyinde yeşil alanlar; kent düzeyindeki yeşil alanların etki alanı, bütün bir kent halkına hizmet edecek kapasite ve işleve sahiptirler. İskan yerlerinde, yapı ve nüfus yoğunluğu fazlaştıkça, yeşil alan ihtiyacı da artış göstermektedir. Bu sebeple mahalle düzeyindeki yeşil alanların, en az 135 ha'lık bir alana, en az 3 katı olacak şekilde 45000 nüfusa ve hektar başına en az 350 kişilik bir kapasiteye sahip olması gerekmektedir. Kent düzeyindeki yeşil alanlar, spor kompleksleri, kent parkları, rekreasyonel alanlar, botanik bahçeleri, hayvanat bahçeleri, fuar ve sergi alanları, kent içi yol-bulvar ve refüjler, yaya yolları, koruluklar, kent ormanları, yeşil kuşak ve mezarlıklar sayılabilir.

Rekreasyon hareketlerine olanak tanıyan açık-yeşil alanlar, kent içinde buldukları yerlere göre ve kentle olan bağlantıları ile yapısal karakterlerine göre gruplandırılabilirler (Yeşil, 2000).

Kent dokuları arasındaki açık ve yeşil alanlar; spor alanları, oyun alanları, 5-15 dakika yürüyüş mesafesindeki çocuk bahçeleri, ev bahçeleri, meydanlar, bulvarlar, mahalle parkları, yaya bölgeleri, çatı bahçeleri.

Kent dokuları çevresindeki açık ve yeşil alanlar; kıyı parkları, 30-60 dakika yürüyüş mesafesindeki bölge parkları, golf, hayvanat ve botanik bahçeleri, sergi ve fuar alanları.

Kent dışı kırsal rekreasyon alanları; milli parklar, tatil köyleri, mokamplar, kampingler ve yayla yerleşimleri.

California Recreation Commission açık-yeşil alanları altı grupta toplamıştır.

Çocuk bahçeleri (Playground); kentlerin yeşil mekân sisteminin en küçük birimini oluşturan çocuk bahçeleri, altı yaşından küçük okul öncesi çocukların yaşlarına göre yeteneklerinin geliştirilmesi ve çocuğa trafik tehlikesinden, gürültüden uzak, emniyetli bir ortam sağlamak amacıyla düzenlenen alanlardır. Bu tip alanların ana ulaşım ağı dışında, trafiğin yoğun olmadığı ve konutlardan kolaylıkla gözlenebilecek yerlerde bulunması gerekmektedir.

Mahalle rekreasyon merkezi (Neighborhood recreation center); mahalle biriminin tümüne hizmet veren, birinci planda, 6–14 yaş grubu çocukların, ikinci planda ise gençler ve yetişkinlerin rekreasyonel aktivitelerine imkan sağlayan parklardır. Konut yoğunluğunu azaltacak bir konumda olması gereken bu yeşil mekânlarda, gezi yerlerine, çay bahçesine, bisiklet yollarına, ufak çaplı piknik alanlarına yer verilebilir. Spor alanları mahalle parklarına ek olarak geliştirilebilir.

Mahalle kümesine ait rekreasyon merkezi (Community recreation park); mahalle kümesine hizmet veren ve mahalle parkındaki faaliyetlerin genişletilerek yer verildiği alanlardır. Botanik bahçesi, yüzme havuzu, spor alanları, güzel sanatlar ve sosyal faaliyetler binası, kütüphane vb. tesisleri içerebilirler.

Kent parkı (City recreation park); kentin açık dokusunu belirleyen ve bütününe hizmet veren, geniş alanlardır. Diğer rekreasyon sahalarında yer verilmeyen etkinliklere ait merkezleri içeren ayrıca kente prestij kazandıran parklardır.

Özel kullanım alanları (Special use facilities); özel olarak insanların, kendi kendilerine gerçekleştirebilecekleri rekreasyonel faaliyetlere imkân sağlayan alanlardır. Bu alanlar arasında plajlar, stadyumlar, golf alanları, hayvanat ve botanik bahçeleri, açık hava tiyatroları, sanat merkezleri vb. sayılabilir.

Bölge parkı (Regional recreation park); bir ya da birden fazla kente veya metropolitan alanın tümüne hizmet eden, koruma amaçlı, fakat eğlence, spor, dinlenme fonksiyonlarına açılabilen çok geniş rezerv alanlarıdır (Akbulut, 2007).

Pamay, (1978) tarafından yapılan sınıflandırmaya göre açık-yeşil alanlar; genel alanlar ve özel alanlar şeklinde iki ana gruba ayrılmaktadır.

Genel alanlar; kent halkına ve kamuya ait alanlar olup, halkın yararlanmasına açık alanlar olarak hizmet verirler. Bu alanların bir kısmından halkın tümü, diğer kısmından da halkın bazı kesimleri yararlanabilir.

Özel alanlar; çoğunlukla halkın tümüyle yararlanamadığı özel-tüzel kişilere ve kuruluşlara ait alanlardır. Bu alanlardan özellikle, mülk sahipleri, kurum üyeleri veya kuruluş mensupları özel surette veya belirli şartlarda yararlanabilirler.

Yıldızcı, (1982), yeşil alanların hiyerarşik sınıflandırmasında açık yeşil alanların hizmet ettiği nüfus birimini temel almıştır. Kentlerdeki nüfus yoğunluğuna göre yeşil alanların içerdiği fonksiyonlar da değişmektedir (Çizelge 2.1).

Çizelge 2.1 Nüfus Yoğunluğu Açısından Kentsel Açık Yeşil Alanlar

Kentsel Açık-Yeşil Alan Hiyerarşisi	Fonksiyon	Nüfus	m ² /Kişi
Konut Düzeyinde Yeşil Alan	Ev Bahçesi	20	-
İlköğretim Ünitesi Düzeyinde Yeşil Alan	Toplu Konut Yeşil Alanları Çocuk Oyun Bahçeleri Spor Alanları	5.000	1.5 m ² /Kişi
Mahalle ve Semt Ünitesi Düzeyinde Yeşil Alan	Meydanlar Mahalle Parkları Semt Parkları Kent Parkları	15.500	4 m ² /Kişi
Kent Ünitesi Düzeyinde Yeşil Alan	Hayvanat Bahçeleri Botanik Bahçeleri Kent İçi Yollar, Refüjler ve Yaya Yolları Mezarlıklar Kent Ormanları Fuar ve Sergi Alanları Kıyı Düzenlemeleri Spor Alanları	45.000	4.5 m ² /Kişi

2.2.2 Açık ve Yeşil Alanların Fonksiyonları

Günümüzde kentleşmeye ve nüfus artış hızına bağlı olarak; kentlerde yaşantısını sürdüren bireyler üzerlerinde fiziksel ve psikolojik olarak bir baskı hissederler. Çünkü kentler, iş yoğunluğunun, yapılaşmanın, insan topluluklarının, trafiğin ve hava kirliliğinin en yoğun olduğu yerlerdir. İnsanları bu yoğunluktan uzaklaştıran, kentin ekosistemini rahatlatan, kente estetik ve fiziksel olarak katkı ve konfor sağlayan en önemli faktör açık-yeşil alanlardır.

Açık- yeşil alanların, kirli havayı temizleyici, gürültü önleyici, oksijen sağlayıcı ve klimatolojik koşulları etkileyici özelliğinin yanısıra, ekolojik ve biyolojik yönlerden de konforlu ve sağlıklı bir çevre oluşumunda önemli rolü olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda estetik ve güzel görünüm oluşturması, turizm potansiyeli sunması ve işlevsel özelliklerinin yanısıra toplumsal açıdan bireyler arasında sosyal ilişkilere de katkı sağlama özelliklerine sahip alanlar olarak da ifade edilebilirler (Çulha, 2013).

Kent yerleşimlerinde ve hayatında bilhassa yaşam kalitesinin yükseltilmesinde sunduğu imkanlar açısından oldukça önemli olan açık-yeşil alanların, aynı zamanda birçok fonksiyona sahip olduğu görülmektedir. Açık-yeşil alanlar içerdikleri fonksiyonlar açısından kent ve kentli üzerinde birçok olumlu etkiye sahiptir. Açık-yeşil alanların fonksiyonları şöyle sıralanabilir (Yılmaz, 1998; Çelik, 2005; Akbulut, 2007; Çulha, 2013; Aytatlı, 2013).

Ekolojik Fonksiyonları

- Kentlerde yeşil perdeler ve kuşaklar şeklinde, gürültüyü absorbe eder ve keserler.
- Kentlerde oksijen üreterek; karbondioksit ve oksijen oranını dengeler.
- İklimi etkiler ve kentin mikroklimatik özellikler kazanmasına yardımcı olurlar.
- Kentlerdeki motorlu taşıtların oluşturduğu gazlardan kirlenen havayı temizler ve hava akımı sağlarlar.
- Yoğun yapılaşmalar ve yeşil alanlar arasında hava sirkülasyonu sağlarlar.
- Güneş enerjisini absorbe ederek güneş ısını dengede tutarlar.
- Bitkiler ve hayvanlar için yaşam alanı oluştururlar ve biyolojik çeşitlilik sağlarlar.
- Toprağın verimliliğini artırır, kaymasını önler ve suyu tutarak yeraltı sularını zenginleştirirler.
- Rüzgarın şiddetini azaltırlar.
- Çevre kirliliğini önlerler.
- Havanın nem dengesini sağlarlar.

Rekreasyonel Fonksiyonları

- Eğlence, spor, turizm, dinlenme, etkinlik gibi kent insanının günlük ve haftalık rekreasyon ihtiyaçlarını karşılayan ve çalışma saatleri dışında kalan zamanlarını en

verimli şekilde değerlendirmesi için olanak sağlarlar. Kısacası toplumun aktif-pasif rekreasyon gereksinimlerini karşılarlar.

- Kent içinde sergiler, açık hava tiyatroları-sinemaları, konserler gibi kültürel ve sanatsal etkinliklere olanak sağlarlar.
- Çocukların enerjilerini daha verimli kullanacakları zihinsel ve bedensel yeteneklerini güçlendirecekleri, kişiliklerini geliştirebilecekleri oyun alanları oluşturmak için geniş mekânlar sağlarlar.
- İnsanların doğa ile iletişim kurmalarına olanak sağlarlar.

Fiziksel Fonksiyonları

- Kentin fiziksel gelişiminde katkıda bulunur. Kitle-boşluk arasındaki ilişkide denge sağlayarak kent oluşumuna şekil verirler.
- Oluşturduğu yeşil kuşaklarla kent gelişimini denetim altına alır. Arazileri şekillendirirler.
- Kentteki araç trafiğini, yerleşim ve rekreasyon alanlarından ayırarak kent içinde araç ve yayalar için sirkülasyona olanak sağlarlar.
- Kentteki sanayi, ticaret ve endüstri gibi farklı kullanımlar arasında tampon oluşturarak; kentin fiziksel dengesine katkı sağlarlar.
- Yeşil alanlar ve içerisinde barındırdığı bitkiler kente ölçü, form, doku ve renk katarak, kentin fiziksel yapısı içinde estetik bir görünüm ve değer kazanmasını sağlarlar.
- Kent içinde insan ve yapıların yoğunluğunun artmasını engeller veya bu yoğunluğun azalmasına yardımcı olurlar.

Psikolojik Fonksiyonları

- Yeşil alanlar kent insanına sunduğu terapi etkisiyle insana huzur hissi verirler.
- Yenilik ve canlılık kazandırarak kent insanının yaşam kalitesini arttırırlar.
- İnsan-doğa arasındaki ilişkiyi dengede tutarlar.
- Toplumsal şiddeti azaltarak; kent insanına sevinç ve yaşam isteği verirler.

Estetik Fonksiyonları

- Açık-yeşil alanlar içinde bulundurdukları bitkisel materyalin şekil, renk, doku ve formlarıyla estetik açıdan görsellik sunarlar.

- Kentteki mimari yapıların sert görünümünü yumuşatarak kent mimarisine estetik yönden katkı sağlarlar.
- Kentte görülmesi istenmeyen kötü manzaranın perdelenmesinde önemli rol oynarlar.

Ekonomik Fonksiyonları

- Yapıları bir anda soğumasını ya da bir anda ısınmasını önleyerek enerji tasarrufu sağlarlar.
- Oluşturduğu yapısal ve bitkisel peyzajla taşınmaz malların değerini attırırlar.
- Kentte kattığı cazibe noktaları ile turizme katkı sağlarlar.
- Tarımsal üretime katkı sağlarlar.
- Turizme, üretime, sanayiye önemli derecede katkı sağlayan açık-yeşil alanlar, insanlara iş imkanları da sunarlar.

2.2.3 Yeşil Alan Normları

Açık-yeşil alan standartları ifade edilirken, kişi başına düşen açık ve yeşil alanların m² ölçüsü olarak; kentteki yeşil doku barındıran alanların tümünün, kentin toplam nüfusuna bölünmesi olarak ifade edilmekte olup; bu tanım niceliksel bir ifadedir. Açık-yeşil alanlar, büyüklükleri gibi içerdikleri donanımlar, estetik ve fonksiyonel özellikleri ile de önem teşkil etmektedir. Açık-yeşil alan normları, ülkeden ülkeye değiştiği gibi kentler arasında da değişiklik göstermektedir. Bunun nedeni, kentte yaşamını sürdüren insanların yaş, kültür, meslek ve ekonomik durumlarının değişken olması, dolayısıyla da yeşil alanları kullanım ihtiyacının farklılık göstermesidir. Açık-yeşil alanların tespit edilmesinde, kentin fiziksel ve çevre özellikleri (topografya, iklim, kentin konumu gibi) kadar sosyal, kültürel, kullanım yoğunluğu ve ekonomik faktörler de önem arz eder (Gül ve Küçük, 2001).

Kentsel standartları farklı açılardan gruplandırabiliriz. Bazı standartların sorumlu kurumlar tarafından yasa-yönetmelik vb. standartlara uyma gerekliliği bulunmaktadır yani tüzel niteliktedir. Diğer standartlar ise; otoritelerin veya teknik grupların önerilerinden ve genel teknik yaklaşımlardan kaynaklanmaktadır. Belirtilen standartların yanında, kentsel standartlar, kentteki mevcut durum, bu durumun gelişme eğilimleri, genellikle kent ve yapı ölçeğinde yapılan somut araştırmalar olmaktadır. Kentsel doku içerisinde yeşil alan standartlarının oluşmasında dikkate alınan ilkeler;

gereksinimler, nüfus, kent karakteri ve kullanım yoğunluğu şeklinde sıralanabilir (Etili, 2002).

Türkiye’de açık-yeşil alanlardan yararlanma bakımından bütün kentlerde, aynı birim uygulaması zorunluluğu getirilmektedir. Her kentin birbirinden farklı özellikleri olduğu için belirlenen açık-yeşil alan standartlarının ülkemizdeki kentlerde uygulanması zorunluluğu yanıltıcı sonuçlar ortaya çıkarabilmektedir (Ülger ve Önder, 2006).

Ülkemizde yeşil alan normlarına yönelik ilk gelişme 1933 yılında yayınlanan 2290 sayılı Yapı Yollar Kanununda belirlenmiştir. Kanunun 4. maddesine göre kişi başına 65 m²’lik kent alanı ayrılmıştır. Bu alan içerisinde yeşil alanlar, koruluklar, çayır alanları ve oyun yerleri için kişi başına 4 m² alan düşmesi önerilmiştir. 1985 tarihli 3194 sayılı İmar Kanununda bu oran kişi başına 7 m²’ye yükseltilmiştir. 1999 yılı 23803 sayılı resmi gazetede yayınlanan “İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelik” hükmüne göre, kent içerisinde kişi başına 10 m² aktif yeşil alan, belediye ve mücavir alan sınırları dışında ise kişi başına 14 m² aktif yeşil alan düşecek şekilde alan planlaması yapılması gerekmektedir (Beyli, 2019). Türkiye standartlarına göre belirlenmiş olan açık ve yeşil alan normlarının minimum ve maksimum değerleri Çizelge 2.2’de verilmiştir.

Çizelge 2.2 Türkiye Koşulları İçin Önerilen Açık ve Yeşil Alan Standartları (Pamay, 1978; Nasuh, 1993)

Açık ve Yeşil Alan Türü	Kişi Başına Düşen m ²	Minimum Alan Büyüklüğü (da)
	Ort.	
Çocuk Oyun Bahçesi	1.0	12
Spor ve Oyun Alanları	4.0	40
Kent Bahçeleri	0.25	5
Mahalle Parkı	2.5	8
Semt Parkı	5.0	50
Kent Parkı	10.0	400
Botanik ve Hayvanat Bahçesi	0.5	100
Sergi Parkları (Lunapark)	0.2	100
Koru ve Orman	5.0	2000
Çayırılık (Doğal)	5.0	50

Özellikle gelişmiş Avrupa ülkelerinde kentsel alanlarda nüfus ile birlikte yeşil alan miktarının da artırılması gerektiği öngörülmüştür (Çizelge 2.3).

Çizelge 2.3 Dünya ülkelerinden yeşil alan standartları (m²/kişi) (Aksoy, 2001)

	Amerika	İsveç	Hollanda	İtalya	Polonya	Fransa	İngiltere
Kent Yakını Yeşil Zon	60	48.1	30	18	17.5	10	8
Kent Parkı	13-20	23.8	9	11.6	5.3	10	40
Mahalle ve Semt Parkları	3.9	-	-	5.5	15	4.2	20
Çocuk Oyun Alanları	-	5.6	-	3.2	-	3.5	-
Spor Alanları	-	10	6.5	7.5	7.5	8	10
Toplam	77-84	87.5	45.5	45.8	45.3	35.7	77-84

2.2.4 Açık-Yeşil Alanların Planlama ve Tasarım İlkeleri

Peyzaj planlama, kent gelişimi sürecinde yeni yerleşim alanlarındaki peyzaj planı ile kentsel alanlarında oluşturulacak açık-yeşil alan planlarını kapsamaktadır. Yapılan yeşil alan planlamalarıyla, yeşil dokunun birbiriyle ve kentleşme sırasında meydana çıkan yapılarla mekânsal ve fonksiyonel yönden oluşturduğu düzeni güvence altına almasını sağlar. Açık-yeşil mekân sistemlerinin gelişiminde etkili olan doğal faktörlerin, kentin tarihi gelişimi esnasında oluşturduğu doğal açık alan sistemleri, kent genelinde belirlenmeli ve oluşturulacak planlama yöntemiyle tespit edilmelidir (Kömür, 2018).

Yeşil alan planlamasında doğal-kültürel etkenlerle ihtiyaçlar belirlenir. İhtiyaçlar doğrultusunda korunması gereken ya da yeniden meydana getirilecek yeşil alanın modeli ortaya konulur. Bu modelin toplumun ve çevrenin gereksinimlerini karşılayacak nitelik ve nicelikte olup; yaşanılabilir, korunabilir ve kullanılabilir özelliklerde olması gerekmektedir.

Yeşil alan planlama prensipleri; açık ve yeşil alanlardan yararlanma imkanlarının etkin ve yerinde kullanılabilirliğine, kaliteli açık ve yeşil alanlar meydana getirilmesine, geleceğe yönelik sağlıklı, güvenli, işlevsel alanlar oluşturulmasına ve amacına uygun planlar ortaya konmasına imkan sağlayacaktır. Nitelikli açık-yeşil alanlar

oluşturabilmek için aşağıdaki planlama ilkeleri dorultusunda planlamaların yapılması gerekir. Bu ilkeler; (Kömür, 2018).

- Ulaşım ve erişilebilirlik,
- Yörenin doğal yapısı ve uyum,
- Kalite,
- Yaşanabilirlik,
- Karakter,
- Uygunluk,
- Kontrol,
- Çeşitlilik.

– Ulaşım ve Erişilebilirlik

Erişilebilirlik, değişik ihtiyaçları olan insanların konutlarından çıkarak, başkalarına ihtiyaç duymadan çeşitli binalara ve açık alanlara ulaşabilmeleri ve bu alanları kullanabilmeleri şeklinde ifade edilmektedir. Tüm kişilerin toplumsal yaşama iştirak edebilmeleri için erişilebilirlik, kent ölçeğinde ve yapılı çevrede olması gereken bütün fiziksel ve mimari önlemlerin alınmasını kapsamaktadır. Kaldırımlarda, parklarda, yaya geçitlerinde, çocuk oyun alanlarında, kamunun hizmet verdiği ve kamuya açık tüm binalarda ve ulaşım görevlerinde, erişilebilirlik önlemlerinin alınması, yalnızca engelliler için değil; hareketlerinde kısıtlılık yaşayan hamileler, yaşlılar, çocuklar, çok uzun veya çok şişman kişiler ve bebek arabalıları için de oldukça büyük önem taşıyan bir ihtiyaçtır (Demirkan, 2015).

Erişilebilirlik, bir alan için ulaşımında engellerin ortadan kaldırılması olarak tanımlanmaktadır. Yaşlı, çocuk, engelli, genç vb. kent toplumu içerisinde her kesime hitab eden, onların rahatlıkla ulaşımını sağlayabilecek şekilde yeşil alan planlamaları oluşturulmalıdır. Açık ve yeşil alanların iç ve dış sirkülasyonu için bu durum oldukça önemlidir. Ulaşım ise yaya veya vasıta yoluyla bir mekâna kısa sürede, güvenli ve rahat bir şekilde gitmek olarak tanımlanır. Ulaşım ve erişimdeki rahatlık kent halkına açık-yeşil alanlardan daha fazla yararlanabilme imkanı sağlayacaktır.

Yeşil alanların planlama ilkelerinde yürüme mesafesi esas alınmaktadır. Semt ölçeğinde yeşil alanlarda, toplu taşıma ile yapılan ulaşım önemlidir. Bulunduğu mevkideki yeşil alana, kullanıcının yürüyerek ulaşma mesafesi 5-15 dakika arasında olmalıdır. Bir yeşil alan kullanıcıya ne kadar yakın olursa, kullanım yoğunluğu da o kadar çok olmaktadır (Kömür, 2018).

– Yörenin doğal yapısı ve uyum

Yeşil alanların dağılımı; natürel mekânlara dair özellikler, peyzaj yapısı, su yüzeyleri, relief, akarsular, vejetasyon, toprak, kent iklimi ve kentin manzarası ile bağlantılıdır (Dil, 2004). Hedeflenen düzenin genel görüntüsü ve çevresindeki diğer peyzaj donatılarıyla örtüşmesi çok önemlidir. Alanda bulunan ilgi uyandırıcı arazi şekilleri, arkeolojik, jeolojik mimari yapısı ile kültürel değerler ve mevcut tarihi alanda oluşturulacak tasarımla uyumlu şekle getirilmeli ve yeni alanlar tasarlamak yerine alanın mevcut karakteri ön plana çıkarılmalıdır (Kömür, 2018).

Bir peyzaj planlamasındaki ilk hedef mevcut doğal yapıyı korumak ve bunun sürdürülebilirliğini sağlamaktır. Oluşturulacak peyzaj planları yörenin doğal yapısına uyumlu, ekolojik dengeyi koruyacak biçimde olmalıdır. Arazide bulunan su öğeleri, farklı bitki türleri, arazinin topografyası, taş veya kaya grupları gibi doğal öğeler yeşil alan planlamasının birer parçasıdır. Bu öğeler peyzaja hareketlilik, zenginlik, doğallık, çekicilik ve dinamik bir görünüm kazandırmaları açısından önemlidir (Kömür, 2018).

– Kalite

Kentsel yaşam kalitesi kavramı, birden fazla ölçütü olan, oldukça karmaşık, çok boyutlu göstergelerle değerlendirilmeye çalışılan bir kavramdır. Yaşam kalitesini etkileyen faktörler, parametreler veya göstergeler değişik yöntemler kullanılarak araştırılmıştır. Sonuç olarak yaşam kalitesi, mutlu insanlar ve sağlıklı bir toplum için önemli bir kavram olarak değerlendirilmiştir (Aytatlı 2006).

Kentsel yaşamı etkileyen faktörler arasında, plansız kentleşme, hızlı nüfus artışı, fiziksel çevrenin yetersiz kalması, sosyal, ekonomik ve kültürel sorunlardaki artış gibi birçok neden bulunmaktadır. Kentsel yaşam kalitesinin düşmesi bu etkenlerden kaynaklanmaktadır (Aytatlı, 2013).

Kentlerde yaşam kalitesini etkileyen en önemli faktörlerden biri açık-yeşil alanlardır.

Açık-yeşil alanların fazla olması insanları fiziksel ve ruhsal olarak olumlu yönde etkiler. Kentlerdeki yaşam kalitesindeki artış ancak açık-yeşil alanların planlanması veya korunması ile mümkün olacaktır (Kömür, 2018)

– Yaşanabilirlik

Bütün canlıların hayatlarını devam ettirebilmeleri için gereksinim duydukları temel ihtiyaçlarını yaşadıkları ortamdan karşılaması kavramı yaşanabilirliktir. Bütün canlıların, yaşamlarını sürdürebildikleri çevre “iyi bir habitat” olarak ifade edilmektedir. Yaşanabilir bir çevre; hastalıkların ve çevresel atıkların, kontrol altında olduğu ve güvenli olan çevredir. Yaşanabilirlik kriterine bağlı olarak, engelli, yaşlı ve hasta bireylerin de mutlaka dikkate alınması ve bu kişilerin temel ihtiyaçlarının karşılanarak, konforlu bir yaşam çevresinin yapılandırılması gerekmektedir. Aynı zamanda da iklimsel özelliklere göre yapılan tasarım ve planlamalar, kullanıcıların konforunun sağlanması açısından önemli bir yaşanabilirlik kriteridir (Aygün, 2005).

Yaşanılabilir mekânlar, problemleri çözülmüş, güvenilir, ihtiyaçlara cevap veren, sağlıklı, düzenli ve kaliteli mekânlar olarak ifade edilir. Açık-yeşil alanların yaşanabilir bir şekilde oluşturulması, o alanları kullanan insanların rahat, mutlu ve refah içinde olmalarına katkı sağlayacaktır.

– Karakter

Karakter, herhangi bir şeyin kendine özgü olması anlamına gelir. Bir mekânın veya alanın karakteri, o mekânı diğer mekânlardan ayırt edici özelliğidir. Bu özellik açık-yeşil alanları çekici kılar. Merak duygusunu artırır. Mekânın karakteri, o mekâna hem estetik açıdan hem de fonksiyonellik açıdan farklılıklar kazandırır.

Açık-yeşil alan karakteri, bulunduğu coğrafyanın kültürüne, kendine özgü doğal güzelliklerine, tasarımcının hayal gücüne ve insanların yaşam biçimlerine göre şekillenmektedir. Açık-yeşil alan planlamasında yeşil alanın karakteri önemli bir ilkedir. Her ülkeye, bölgeye hatta her kente göre değişiklikler gösterir. Farklılıklardan çeşitlilikler doğar. Bu çeşitlilikler alanlara farklı anlamlar ve karakterler kazandırır. Mekânın kendine özgü kimliği ortaya çıkar (Kömür, 2018).

– Uygunluk

Açık-yeşil alan planlamalarının en önemli ilkelerden biri de uygunluk kavramıdır. Bir şeye ait olmak veya onunla bir uyum içerisinde bulunmak o şeyi kalıcı kılmaktadır.

Bir açık-yeşil alanın kalıcı ve sürekli olabilmesi, hem bulunduğu ortama uygun olmasını hem de barındırdığı güzelliklerin, aktivitelerin insanlara ve doğaya uyumlu olmasını gerektirir.

Peyzaj planlamalarında alanın uygunluğunun sağlanabilmesi için bulunduğu yörenin doğal yapısının, kullanılacak peyzaj donatı elemanlarının, çevresel elemanların, insanların yaşam tarzlarının ve alana yüklenecek fonksiyonların çok iyi analiz edilip planlama kararlarının bu yönde alınması gerekmektedir. Bir açık-yeşil alanın bulunduğu mekâna uygun olması, o mekânın faydalanıcılarının oradan memnun olmasını sağlayan bir özelliktir. Tasarımcının alanda bırakacağı bir eser, o alanın kalıcılığını ve sürekliliğini olumlu yönde etkileyen faktörlerdendir (Kömür, 2018).

– Kontrol

Bir mekânın onarımı, bakımı, tasarımı, yenilenme ve yönetim süreçlerine katılması orada yaşayan kişiler açısından çok önemlidir. Projenin oluşumu ve uygulama sonrası gelişiminde, halkın etkin katılımı ve organizasyonlarının kurulması, kişilerde sahiplenme duygusunu artırarak o mekânın etkin bir biçimde kullanımına katkı sağlar. Meslek odaları, sivil toplum örgütleri, toplu konut alanlarında blok, mahalle, üst yönetim birimlerinden oluşan teşkilatlanmalar ile halkın iştiraki organize edilebilir (Aygün, 2005).

– Çeşitlilik

Farklı mekân kullanımlarının ortaya çıkışı, toplumda yer alan sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan değişiklik gösteren farklı grupların olmasından kaynaklanmaktadır. Çeşitlilik, aynı zamanda kişilerin seçim özgürlüğünü ve farklı deneyimler kazanmasını sağlar. Fakat çeşitlilik ölçüsü önemlidir. Mekânda karmaşanın meydana gelmemesine, rahatsızlık verici ve dikkat dağıtıcı elemanların olmamasına özen gösterilmelidir (Aygün, 2005).

Açık-yeşil alan planlamasında kullanılacak öğelerin çeşitliliğindeki artış, alanın kültürel ve doğal yönden zengin olmasından kaynaklanır. Açık-yeşil alan tipleri için söz konusu olan bu zengin yapı aynı zamanda, ev sahipliği yaptıkları flora ve fauna çeşitliliğini de doğrudan etkiler. Çeşitliliğin rahat algılanması birbirleri ve çevre ile uyumlu ve dengeli olmaları son derece önem arz etmektedir (Kömür, 2018).

2.3 İmar Mevzuatında Açık-Yeşil Alanlar

Kentlerin bilinçli bir şekilde yapılanması ve bu yapılanma içerisinde yeşil alan sistemlerinin sağlıklı bir şekilde oluşturulması bakımından öncelikli ve en önemli kavram imar planlarıdır. Ülkemiz kentlerinde imar planı yapımı aşamalarında belirlenen yeşil alanlar çoğunlukla hatalı olmaktadır. Bunun nedeni çoğunlukla yapı adası olarak kullanıma elverişli olmayan, kent dokusu içerisinde dengesiz dağılmış, küçük boyutlu arazi yüzeylerinin ve mülkiyeti vakıflara veya hazineye ait arazi parçalarının rastgele yeşil alan olarak seçilmesinden kaynaklanmaktadır.

Kentlerin imar planı yapımı aşamasında yeşil alan sistemi öngörüsünün olması çok önemlidir. Dünyada birçok örneği görülen yeşil kama, yeşil kuşak, yeşil örgün, yeşil kalp, yeşil yol gibi yeşil alan sistem uygulamalarından yararlanılması ve kentin doğal yapısı ve mevcut durumu değerlendirilerek oluşturulan yeşil alan sistemi ile ülkemizde kentsel yerleşmelerde, insanların çalıştığı yerleri, yaşadığı mekânları, çeşitli hobilerini gerçekleştirdikleri işlev alanlarını düzenlemek ve bu bölgelerin birbirleriyle bağlantılarını kurmak amacıyla imar planlama eylemleri uygulanmaktadır. Bu şekildeki eylemler; yerin sosyal ve ekonomik özelliklerini dikkate alarak, yasal ve yönetsel şartlara uygun olarak hazırlanan kent fiziki planını kapsamaktadırlar. Ülkemizde yeşil alanların yeterliliğinin sağlanması ve kentsel yeşil alanlara ilişkin standartlar getirilmesi amacı ile kişi başına düşen açık ve yeşil alan standartları yasa ve yönetmelikler ile belirlenmektedir. Türkiye’de bu standartlar, 3194 sayılı İmar Yasası gereğince hazırlanan, İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelik’le oluşturulmuştur. Yeşil alanlara erişilebilirlik mesafeleri, yeşil alan düzenlemeleri açısından önem arz etmektedir. En küçük yerleşim biriminden, kentsel ölçüğe doğru gidildikçe yaya ulaşım mesafesi içinde bulunan tesislerin yerine toplu taşıma araçları ve özel araçlarla ulaşılabilen eğlence, dinlenme ve spor alanları bulunmaktadır. En küçük yerleşme birimi olarak kabul edilen ve 5000-7500 kişilik bir nüfusu bünyesinde barındıran ilkökul yerleşme birimleri içinde yer alan dinlenme ve oyun alanları 400-800 m hizmet yarıçapına sahip olan bir alanda kalmaktadır (Daloğlu, 2017).

Yeşil alanlara ilişkin standartlar, öncelik olarak 1933-1936 yılları arasında geçerli olan ve 10 Haziran 1933 yılında çıkarılan 2290 sayılı Belediye ve Yapı Yolları Kanunu’nda

yer almıştır. Yeşil alanların, çayır, koru, göl ve oyun yerleri olarak ifade edildiği bu kanunda, önerilen ve kişi başına düşen yeşil alan miktarı 4 m²'dir. Bu kanun kapsamında, şehir genelinde %6.1 oranında yeşil alan meydana getirilmesi öngörülmüştür (Aksoy, 2014).

1933 yılında çıkarılan, 2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Yasası, 1956 yılına kadar olan dönemde kent planlaması çalışmalarını düzenleyen ve yönlendiren bir yasal araç olmuştur. 1933-1956 yılları arasındaki dönemin en önemli özelliği ise Türkiye'de kent planlaması çalışmalarına yön veren uzmanların yabancı oluşudur. Türkiye henüz ihtiyacı olan plancıları yetiştirememiş ve ülke gerçekleri ile tutarlı fiziki planlama ve teknik ve araçlarını geliştirememiştir (Müftüoğlu, 2008).

Ankara Nazım Plan Bürosu tarafından 1973 yılında Ankara kenti için "Sosyal ve Teknik Altyapı Standartları" çalışması hazırlanmıştır (Çizelge 2.4). Çalışmada öngörülen standartlar, 5.000 kişilik yerleşmeler için 4 m² / kişi, 5000-15000 kişilik yerleşmelerde 4+3 m² / kişi, 15000-45000 kişilik yerleşmelerde 7+3 m² / kişi, 45000-100000 kişilik yerleşmeler için kişi başına 10+7 m² / kişi ve tüm kent genelinde ise; 7+20 m² / kişi büyüklüğünde kentsel açık alanlar olarak belirlenmiştir.

Çizelge 2.4 Ankara Nazım Plan Bürosu'nca hazırlanan "sosyal ve teknik altyapı standartları" çalışmasında önerilen yeşil alan standartları

5.000 kişi	5.000-15.000 Kişi	15.000-45.000 Kişi	45.000-100.000 Kişi	Kent Genelinde
4 m ² /kişi	4+3 m ² /kişi	7+3 m ² /kişi	10+7 m ² /kişi	20+7 m ² /kişi

İmar ve İskân Bakanlığı tarafından 1975 yılında, "İmar Planı Dışındaki Toplu Konut Alanlarında Teçhizat ve Standartlar" çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaya göre, kent düzeyinde nazım imar planlarında, iskana açılacak alanlar için hazırlanacak uygulama planlarında, yeşil alan standartlarının yerleşim ünitesi ölçeğine uygun olarak kademelendirilmesi düşünülmüştür. Yeşil alan standartları, 5000 kişilik komşuluk birimi için 1,5 m²/kişi, 15000 kişilik mahalle birimi için 3 m²/kişi ve 45000 kişilik mahalle grubu birimi için ise; 2.5 m²/kişi olmak üzere toplam 7 m²/kişi olarak kademelendirilmiştir (Çulha, 2013).

9 Mayıs 1985 yılında, Ülkemizde planlamayı bir düzene bağlamak, yerel yönetimlerin planlama ve uygulama süreçlerindeki faaliyetlerini artırmak ve sosyo-ekonomik ve

teknolojik gelişimlerine yanıtvermek üzere, 3194 Sayılı İmar Kanunu faaliyete girmiştir (Aksoy, 2014).

02.09.1999 tarihinde yayınlanan, 23804 sayılı “İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelik” ile ortaya çıkan değişiklik sonucuna göre, kişi başına 7 m² olan yeşil alan standardı 10 m²'ye çıkarılmıştır (Çizelde 2.5). Aynı yönetmelikte nüfus büyüklüklerinin yeşil alan türlerine göre dağılımı belirlenmiştir. Buna göre, 5000 kişilik ilköğretim ünitesi düzeyinde 1.5 m²/kişi büyüklüğünde çocuk bahçesi, 15000 kişilik mahalle ünitesi düzeyinde 2 m²/kişi mahalle parkı ve 2 m²/kişi spor alanı olmak üzere toplam 4 m²/kişi yeşil alan ve 45000 nüfuslu kent ünitesi düzeyinde ise 3.5 m²/kişi büyüklüğünde kent parkı ve 1 m²/kişi büyüklüğünde stadyum olmak üzere toplam 4.5 m²/kişi yeşil alan öngörülmüştür (Çulha, 2013).

Çizelge 2.5 1985 Tarihli 3194 Sayılı Yönetmelik ve 02.09.1999 Tarihli değişiklikler sonucunda belirlenen yeşil alan standartlarının günümüzdeki durumu

Çocuk Oyun Alanları	Mahalle ve Semt Parkları	Kent Parkı	Spor Alanları	Toplam
1.5 m ² /kişi	2 m ² /kişi	3.5 m ² /kişi	3 m ² /kişi	10 m ² /kişi

Kentsel yeşil alanlar, imar planında, aktif yeşil alanlar ve diğer yeşil alanlar olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Aktif yeşil alanlar; dinlenme alanları, parklar, çocuk bahçeleri ve oyun alanlarıdır, diğer yeşil alanlar ise; orman alanları, makilik, fundalık ve çalılık alanlar, ağaçlandırılacak alanlar, fuar, festival alanları, panayır ve mezarlıklardır.

2/11/1985 tarihli ve 18916 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 14. Maddesinde yapılan tanımlara göre;

Çocuk bahçeleri; 0–5 yaş grubu çocukların ihtiyaçlarına cevap verecek alanlardır. Çocukların oyun için gerekli araç gereçlerinden, havuz, pergola ve umumi tuvaletler ve bitki kullanımından başka hiçbirşey yapılamaz.

Parklar; kentte yaşayanların yeşil alanlar ile dinlenme ihtiyaçlarını karşılayan alanlardır. Bir imar planında, park alanlarında park için lüzumlu başka tesisler gösterilmemişse havuzlar, büfeler, pergolalar ve umumi tuvaletlerden başka tesis

yapılamaz. Gerektiği takdirde, belediyelerce açık spor tesisleri de yapılabilen alanlardır.

Piknik, dinlenme, eğlence alanları (rekreasyon); kentlerde yaşayan insanların g n birlilik eğlence ve dinlence alanlardır. Bu tip alanlarda büfeler, çeşmeler, oturma ve yemek yerleri oyun alanları, lokanta, yemek pişirme yerleri, gazino, çay bahçeleri v.b. tesislerle otoparklar ve yeşil bitki örtüsü bulunur. Genel olarak, inşaat alanı taban alanı kat sayısı 0.05 ve bina yüksekliği $H=6.50$ m.'yi aşamaz. Fakat bölgenin özelliğine uygun olarak bu ölçüler değiştirilebilir.

Fuar alanları; dinlendirme ve eğlence amacının yanında sanayi, tarım v.b.  r nlerin sergilendiği, modern, içerisinde ticaret yapılan, teknolojik, sosyal tesis ve ilgili yönetim merkezleri ile donatılmış alanlardır.

Kırsal alanlar; nazım imar planlarında, korunacak bağ-bahçe ve tarım alanı olarak belirtilen alanlardır. Bu alanlarda inşaa edilecek yapıların, brüt inşaat alanı 250 m^2 'yi $H=6.50$ m. TAKS (Taban Alanı Kat Sayısı)= 0.05'i aşamaz.

Ağaçlandırılacak alanlar; nazım ve uygulama imar planlarında, ağaçlandırma alanları olarak ayrılmış sahalardır (Daloğlu, 2017).

2.4 Kaynak Araştırması

Aksoy, (2001)'un yaptığı çalışmada, İstanbul iline ait 27 ilçenin, park alanları, spor alanları, ocuk oyun alanları, yeşil alanlar, refüj ve meydanlar, ayır-fidanlık ve ormanlar, ağaçlandırılmış alanlar, koru alanları ve mezarlıklar değerlendirilmış olup, bu ilçelerdeki kişi başına düşen açık ve yeşil alanlar irdelenerek kişi başına düşen, aktif açık ve yeşil alan miktarının 1.9 kişi/m^2 olduğu bulunmuştur.

G l ve Küçük, (2001) tarafından yapılan çalışmada; Isparta kentindeki, mevcut aktif açık ve yeşil alanların (mahalle parkları, ocuk bahçeleri ve ocuk oyun alanları) kişi başına ortalama 3 m^2 düştüğü hesaplanmış olup; nitelik ve nicelik olarak yetersiz bulunmuştur.

Etli, (2002) tarafından yapılan çalışmada, Edirne ili merkez ilçesinin yeşil alan sisteminin mevcut durumunu peyzaj mimarlığı tasarım ilkeleri açısından değerlendirilmış ve bu ilkeler istikametinde alınması gerekli olan önlemler ortaya konmuştur.

Yiğiter ve Erdem, (2003) tarafından yapılan çalışmada; İzmir'in Karşıyaka ilçesine ait Yamanlar ve Atakent mahallelerinin açık-yeşil alan kullanımları karşılaştırılarak; kentteki çarpık yapılaşma ve yanlış alan kullanımlarının kent içindeki yeşil alan kayıplarında ana neden olarak tespit edilmiştir. Kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarının Atakent Mah.'nde, 6 m² ve Yamanlar Mah.'nde 0.6 m² olduğu tespit edilmiştir. Bu iki mahallede kişi başına düşen aktif yeşil alan oranındaki bu farklılığın sonucuna bağlı olarak; kentteki açık ve yeşil alanların yerleşim bölgelerinin doğal, kültürel, sosyal yapılarına ve planlamaya göre büyük oranda göstermiş olduğu değişimin en belirgin kanıtı olduğu vurgulanmıştır.

Albayrak, (2006) tarafından yürütülen çalışmada, Çorum kenti açık ve yeşil alanları, standartlar kapsamında açık ve yeşil alan sistem yaklaşımı ile değerlendirmiştir. Çalışmanın sonucunda kentte, yeşil kuşak sistemi yanı sıra mevcut açık ve yeşil alanların tekrar gözden geçirilerek işlevsel açıdan kullanım olanaklarının artırılması, mevcut açık ve yeşil alanların bitkisel tasarım açısından zenginleştirilip; yeni açık ve yeşil alanların oluşturulması için öneriler getirilmiştir. Sonuç olarak Çorum kentinde, kişi başına düşen açık ve yeşil alan miktarı 2.1 m² olarak bulunmuştur.

Ülger ve Önder, (2006)'in yürüttükleri çalışmada, Kayseri kent merkezindeki mevcut açık ve yeşil alanların tespit edilmesi, bugün ve gelecek için yeterli olup olmadıklarını belirlemek amaçlanmıştır. Kayseri kentindeki mevcut açık-yeşil alanlar 11 grupta ele alınmış olup; nitelik ve nicelik açısından değerlendirilmiştir. Açık ve yeşil alanların kentte düzensiz dağıldığı ve mevcut donatı elemanlarının yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Kişi başına 5.83 m² aktif açık ve yeşil alan düştüğü bulunmuştur.

Yavuz ve Eminağaoğlu, (2006) tarafından yapılan çalışmada, Artvin kentinde bulunan yeşil alanların kentteki miktar ve dağılımı incelenerek, aktif yeşil alanların mahallelerdeki büyüklükleri ve kişi başına düşen oranları değerlendirmiştir. Modern ve yaşanılır bir kent oluşturabilmek, yeşil alanların bilimsel, ekolojik ve teknik kriterler dikkate alınarak bir bütünlük içinde planlanması, tasarlanması ve yönetilmesi ile mümkün olacaktır.

Yeşil, (2006) 'in yaptığı çalışmada, Ankara'nın alan sınırları içerisindeki yeşil alanlarının mevcut durumları, bir döküman meydana getirecek şekilde tespit edilmiştir. Mevcut yeşil alan miktarları ilçe nüfuslarına göre karşılaştırılarak

değerlendirilmiştir. Hazırlanan tablo ile toplam yeşil alan miktarı metropol bütününde incelenmiş olup kişi başına düşen açık-yeşil alan miktarları bulunmuştur.

Akbulut, (2007) tarafından yürütülen çalışmada, Aksaray kentinde kişi başına düşen aktif açık-yeşil alanların nitelik ve nicelik bakımından ihtiyaca cevap vermediği ve Türkiye standartlarının oldukça altında kaldığı tespit edilmiştir. Aktif yeşil alanların kent genelinde düzensiz dağılımları ve alanlarının yetersiz oluşu nedeniyle kent yaşantısına yeterli katkı sağlayamadığı sonucuna varılmıştır.

Emür ve Onsekiz, (2007)'in yaptıkları araştırmalarında, ekolojik bakımdan doğal ve yapay bileşenler arasında olan açık-yeşil alanlar değerlendirilmiştir.

Manavoğlu ve Ortaçeşme, (2007)'nin yaptıkları çalışmalarında, Antalya, şehir turizmi bakımından çok önemli bir konumda olan, Konyaaltı'nda açık-yeşil alanlar kapsamlı olarak incelenmiş; bölgenin coğrafi konumu, açık ve yeşil alan planlama ilkeleri ve diğer ülkelerdeki açık-yeşil alan sistem uygulamaları istikametinde yeni bir yeşil alan sistem önerisi geliştirilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre; kentsel yeşil alanların kentte düzensiz dağılımları gözlemlenmiştir.

Tosun, (2007) tarafından yürütülen çalışmada, Çorlu ilçesinin mevcut açık-yeşil alan sistemi peyzaj mimarlığı ilkeleri kapsamında araştırılmıştır. Mahalleler ölçeğinde yürütülen çalışma sonucuna göre, ilçe mahallelerinde kişi başına düşen açık-yeşil alan miktarının yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır.

Levend, (2008)'in yaptığı çalışmada, Bayrampaşa ilçesinde kent parkı dışında kalan aktif yeşil alanların kişi başına 1,05 m² olduğunu ve kişi başına 5.45 m²'lik açığı olduğu bulunmuştur. Bayrampaşa ilçesi yeşil alanlarının nicelik ve niteliksel olarak yetersiz oldukları saptanmıştır. Ayrıca kentte bulunan çocuk oyun alanları ve spor tesislerinin erişebilirlik açısından olması gereken standartların altında kaldığı fakat mahalle parklarının bu standartlara ulaştığı belirlenmiştir. İlçedeki yeşil alanların algılanabilir bir yeşil alan sisteminde olmadığı tespit edilmiştir.

Fuller ve Gaston, (2009)'un yürüttükleri çalışmada; 386 Avrupa kentinde kentsel yeşil alan kapsama alanı, şehir alanı ve nüfus boyutu arasındaki ilişkileri incelenmiştir. Bunun sonucunda nüfus yoğunluğunun daha fazla olduğu şehirlerde kişi başı yeşil alan miktarında ciddi bir düşüş olduğunu bulunmuştur. Bu ilişki, mevcut yeşil alanların yerini alan binalardan ziyade daha fazla insanın kentsel matriste yer aldığını ve

kentlilik aşırı seviyelere ulaştığından yeşil alan ağının daha fazla daraldığı ortaya konmuştur.

Özdemir, (2009) tarafından yapılan araştırmada, katılımcı kentli kimliği oluşumunda kamuya ait açık-yeşil alanların geçirdiği tarihi süreçlerden ve ülkemiz kent parklarının cinsiyete göre dış mekân kullanımları değerlendirilmiştir.

Korucu, (2010) tarafından yürütülen çalışmada, aktif açık-yeşil alanların yeterlilikleri CBS'ye dayalı bir yöntem uygulanarak tespit edilmiş, ortaya çıkan sonuçlar mevcut standartlara ve planlama ilkelerine göre değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucunda, mevcut yeşil alan sistemi planlama ilkeleri bakımından açık ve yeşil alanlara ilişkin sürdürülebilir kentsel gelişmeye ve geleceğe yönelik bazı öneriler geliştirilmiştir.

Atabeyoğlu, (2011)'nin yaptığı çalışmada kent, mahalleler bazında ele alınmış, Coğrafi Bilgi Sistemleri ile veri girişleri yapılarak önce mahallelerin kentin geneline ilişkin fonksiyon haritaları oluşturulmuştur. Yeşil alan varlığı standartlar doğrultusunda ve Fraktal Analiz ile değerlendirilmiş, yeterlilikleri ve gelişim olanakları belirlenmiş olup, kente ilişkin öneri ve değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Aksoy ve Akpınar, (2012) tarafından yürütülen çalışmada, İstanbul İli Fatih İlçesinde kent halkının yeşil alan kullanımı ve yeşil alana olan ihtiyacına göre bir anket çalışması yapılmış olup kullanıcıların gereksinimlerine göre mevcut açık-yeşil alanların durumu incelenmiştir. Araştırma kapsamında aktif yeşil alanlar park alanları, çocuk oyun alanları ve spor alanları olarak değerlendirilmiş ve donatı elemanlarının yeterlilik durumu, bakım ve kalitesi gibi değerlendirmeler ve incelemeler sonucu iyi, kötü ve orta kalite olarak kriterler belirlenmiştir.

Atabeyoğlu ve Bulut, (2012)'un araştırmalarında; Ordu kenti mücavir alanı içerisindeki yeşil alanlar incelenmiş olup; kentin yeşil alan haritası CBS programı kullanılarak hazırlanmış ve yeşil alanlara dair fraktal analiz yapılmıştır. Bu verilere göre yeşil alanların kullanım şekilleri, kentteki dağılımı, yoğunluğu, işlevselliği ve yeterliliği değerlendirilmiştir.

Aytatlı, (2013) tarafından yürütülen çalışma; Erzurum kentinde, hali hazırda kişi başına düşen açık-yeşil alan miktarının kent halkının ihtiyacını karşılayıp karşılamadığının belirlenmesine yönelik yapılmıştır. Çalışma sonucunda, Erzurum kentinde kişi başına düşmesi istenen aktif açık-yeşil alan miktarı 12.34 m²/kişi olarak

belirlenmiştir. Bu miktar, ilgili yönetmelikle belirlenen standart değerden daha fazladır. Yapılan çalışma ile kentte en yoğun kullanım diliminde kişi başına düşmesi gereken aktif açık-yeşil alan miktarına yönelik de saptamalarda bulunulmuştur.

Çelik, (2013) tarafından yürütülen çalışmada, ilk olarak, açık-yeşil alanlara ait tanımlamalara ve standartlara yer verilerek Manavgat kent bütünüünün mevcut alan kullanımını irdelenmiş ve planlama kararları ile değerlendirmeler yapılmış, açık ve yeşil alanların kent içindeki dağılımını incelenmiştir. Değerlendirme sonucunda kentte yeşil kuşak sistemi yanı sıra mevcut açık ve yeşil alanların tekrar gözden geçirilerek işlevsel açıdan kullanım olanaklarının artırılması, bitkisel tasarım açısından irdelenip iyileştirilmesi, yeni açık ve yeşil alanların kazandırılması konusunda öneriler geliştirilmiştir.

Çulha, (2013) tarafından yürütülen çalışmada, öncelikle açık-yeşil alanlara ait tanım ve standartlar belirlenmiş, Kırklareli kent merkezinin doğal ve kültürel özellikleri izah edilmiştir. Kent merkezinin açık ve yeşil alanları tespit edilirken; gözlem, yerinde tespit, analiz ve değerlendirme yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma kapsamında, Kırklareli kent merkezinde 37 adet çocuk oyun alanı, 34 adet park alanı ve 19 adet spor alanı belirlenmiştir. Kent merkezinde kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarının standartlar gereğince 10 m²/kişi olması gerekirken, 1,8 m²/kişi olduğu tespit edilmiştir.

Öztürk ve Özdemir, (2013) tarafından yürütülen çalışmada, insan ile doğa arasında son yıllarda bozulan bağlantının dengelenmesinde ve kentsel yaşam şartlarının iyileştirilmesinde çok önemli bir konuma sahip olan açık ve yeşil alanlar değerlendirilmiştir.

Aktaş ve Kiper, (2016) tarafından yürütülen araştırmada, Tekirdağ Kenti Çorlu ilçesindeki mahalle parklarının, mevcut durumlarını nitelik ve nicelik bakımından irdelenmek hedeflenmiştir. Mahalle bazında seçilen park örneklerinin, erişilebilirlik, büyüklük, alan kullanımları ile bitkisel ve yapısal tasarım ilkelerine yönelik değerlendirme kriterlerine bağlı olarak uygunlukları tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, mahalle birimleri düzeyindeki örnek parkların bitkisel ve yapısal tasarım ilkeleri bakımından yeterli oldukları ancak mekânsal yeterlilik ve erişilebilirlik imkanları bakımından ise yetersiz oldukları belirlenmiştir.

Daloğlu, (2016)'nun yaptığı çalışmada, Isparta İli Merkezi'ndeki açık-yeşil alanların bazı yeşil alan normlarına uygun olup olmadığı GIS araçları ve sayısal verilerle belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın sonucuna göre; Isparta kent merkezi'nde sadece 8 mahallenin yeşil alan standartlarına uyduğu bulunmuştur.

Larson ve ark., (2016) tarafından yapılan çalışmada, 44 ABD şehirindeki 2014 verilerini kullanarak, farklı refah alanlarının (rneğin, fiziksel, sosyal, kültürel ve ekonomik durum) ele alınarak kent parklarının miktarı, kalitesi ve erişilebilirliğini puanlama sistemleriyle modellenmiştir. Sonuçta, geniş park ağlarının şehirlerdeki sağlık ve refahın birçok yönüyle bağlantılı olduğunu ve kent yaşam kalitesini olumlu etkilediği ortaya konmuştur.

Metin ve Atalı, (2016) tarafından yürütülen araştırmada, belirlenmiş olan park alanlarının bulunduğu mahallelerde yaşayan çocuklar, gençler, yetişkinler ve yaşlılar için serbest zamanlarını kaliteli değerlendirmeleri için önem arz eden parklar, araştırmacılar tarafından alanda incelenerek daha önce hazırlanmış park inceleme formuna göre park alanlarının mevcut durumu ve kullanımları belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda araştırma kapsamında araştırılan parkların, alan kullanımı bakımından kısıtlayıcı olduğu, nüfus ve mevcut alan dağılımına göre ise, düşük bir değerde olduğu bulunmuştur.

Ardalı, (2018) tarafından yürütülen çalışmada, İstanbul ili Beylikdüzü ilçesindeki açık-yeşil alanların mevcut durum değerlendirmesi yapılmıştır. Araştırma sonucunda Beylikdüzü ilçesinde kişi başına düşen açık-yeşil alan miktarı hesaplanmıştır. Beylikdüzü'nde kişi başına düşen açık-yeşil alan miktarı 3.41 m² olarak hesaplanmış ve standarda göre yetersiz bulunmuştur. Elde edilen tüm veriler doğrultusunda belirlenen eksik ve sorunlara yönelik zm nerileri getirilmiştir.

Yeşil ve Beyli, (2018) tarafından yürütülen çalışmada, Ordu kentinde bulunan spor alanlarının mevcut durumunun standartlara olan uygunluğu incelenerek; karşılaştırmalar yapılmıştır. Kentte bulunan spor alanlarının büyüklükleri, yeterliliği, tesis tipleri ve kent içi dağılımları açısından ortaya konulmuş ve çıkan sonuçlara yönelik öneriler geliştirilmiştir.

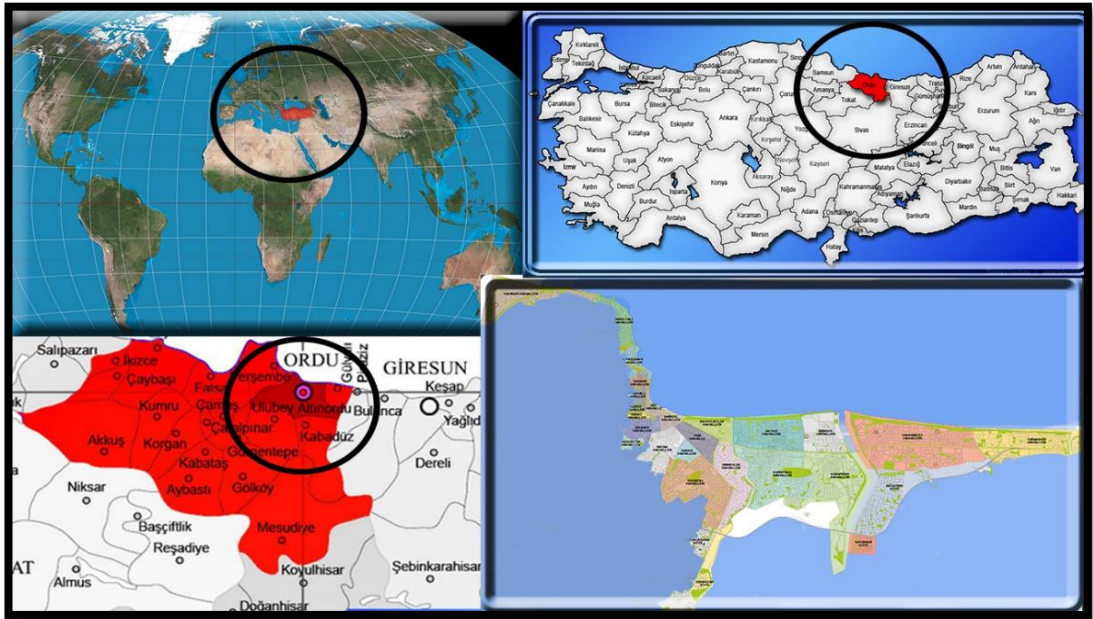
3. MATERYAL ve YÖNTEM

3.1. Materyal

Karadeniz Bölgesinde yer alan Ordu kenti, kuzeyinde Karadeniz, doğusunda Giresun, batısında Samsun, güneyinde Tokat ve Sivas illeriyle çevrilidir (Şekil 4.1). 40-41 derece kuzey paralelleri ile 37-38 derece doğu meridyenleri arasında yer alan kentin Orta ve Doğu Karadeniz bölgesinde toprakları bulunmaktadır ve kıydan itibaren yükselen genellikle dağlık bir coğrafi yapısı vardır.

Çalışmanın materyalini oluşturan Altınordu ilçesi, Ordu ilinin 19 ilçesinden biridir. Batıda Perşembe, güneyde Ulubey ve Kabadüz ilçeleri, doğuda Gülyalı ilçesi, kuzeyde ise Karadeniz ile komşudur (Şekil 3.1). Altınordu ilçesi 92 mahalleden oluşmakta olup 410 km²'lik bir alana sahiptir (Anonim, 2014). Kent merkezinde ise 22 adet mahalle bulunmaktadır (Şekil 3.2). Çalışmanın ana konusunu merkezde yer alan 22 mahallenin açık yeşil alanları oluşturmaktadır.

Çalışmanın içerisinde yer alan Ordu kenti Altınordu ilçesi kıyı bandı (Şekil 3.3) kent parkları da çalışmanın kent parkları bölümünde ele alınarak, kıyıya ait fotoğraflar, harita, uydu görüntüleri ve imar planları çalışma materyali olarak değerlendirilmiştir. Kıyı bandı boyunca yer alan Atatürk Parkı, Rüsumat Parkı, Tayfun Gürsoy Parkı ve Akyazı Plaj ve Parkı araştırma materyalini oluşturmaktadır.

Şekil 3.1 Araştırma alanı konumu (Anonim, 2016c)

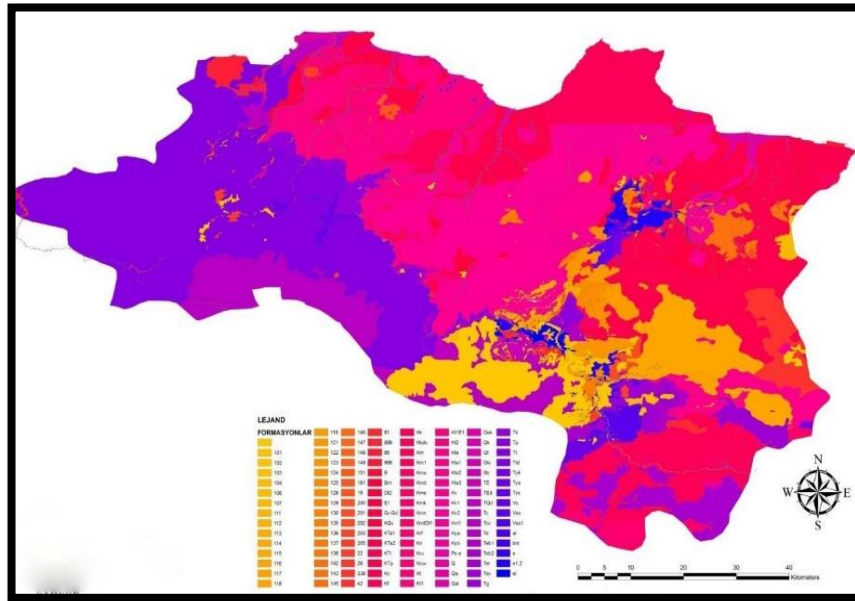
küçüklü büyüklü akarsuların meydana getirdiği yer yer alüvyon düzlükler yer almaktadır. Genellikle dağlık, denize dik ve paralel kanyonlar yoğunluktadır (Anonim, 2017b).

3.1.1.2 Jeolojik Yapı

Ordu kenti toprakları II. ve III. jeolojik dönemde, tarıma elverişli toprakları ise IV. zamanda oluşmuştur (Türk, 1995). Altınordu ilçesi jeolojik yapısında; Çağlayan Formasyonu (Kç) ve Akveren formasyonuna (KTa) ait alt birimler ile Kuvaterner yaşlı çökeller (QD) ve Alüvyon (Qal) görülmektedir (Şekil 3.4) (Anonim, 2017).

Altınordu ilçesinin Yeni Mahalle, Yeni Mezbaha, Yeni Hastane sahalarında ve bazı düz arazilerinde kalın bir kil tabakası görülmektedir. Kurtuluş, Taşbaşı ve Konak mahallelerinden geçen ırmaklar ile Bülbül deresinin kıyılarında dere ve sel birikintileri, yamaçlarında ise kalın bir moloz tabakası yer almaktadır (Anonim, 2013). 100 km kıyı bandı bulunan Altınordu kentinin 60 km'lik kıyı şeridini ise kumsallar oluşturmaktadır (Anonim, 2016a).

Tepeler ve sahil şeridi arasında uzanan düz saha boyunca yamaçların getirdiği kil, moloz ve toprak türü malzemelerden, akarsular tarafından getirilen kum, çakıl ve killi alüvyonlardan ve özellikle kıyı şeridi boyu deniz kumlarından meydana gelmiştir. Altınordu merkezinde yerleşim alanları genellikle, dere ve sel çökelleri ile alüvyondan oluşmaktadır (Anonim, 2013).

Şekil 3.4 Altınordu İlçesi Jeoloji Haritası (Anonim, 2015).

3.1.1.3 Bitki Örtüsü

Altınordu ilçesi'nin iklim ve topografik yapısına bağlı olarak bitki örtüsü değişkenlik göstermektedir. Yazlar sıcak ve yağışlı, kışlar kar ve dolu yağışlı bir iklim tipine sahip olan kentte yılın ortalama 143 günü yağışlar görülmekte olup; ilçe toprakları yaz ve kış yeşil dokusunu korumaktadır. Kıyı şeridinin ılık ve bol yağışlı olması, bitki örtüsünün zengin olmasını sağlamaktadır.

Altınordu kent merkezinde yer alan Melet Irmağı'nın doğu yakasında doğu ladini, yüksek bölgelerinde ise karaçam ve diğer ibreli meşçereleri görülmektedir. Melet Havzası'nın batı şeridinden itibaren tarımsal araziler dışında kestane, kızılağaç, gürgen ve doğu kayını küçük meşçereler halinde yer almaktadır. Bitki örtüsünü, kestane, çam (karaçam), ladin, kızılağaç, gürgen, kayın, meşe, ormanlık arazilerde bazen büyük, bazen küçük meşçereler meydana görülmektedir. Tarım arazilerinde de çoğunlukla ağaççık formunda fındık bitkisi yer almaktadır. Altınordu sahil şeridi 1500 m yüksekliğe kadar, ormanlar, meyve ağaçları ve fundalıklarla kaplıdır. Geniş fındık bahçelerinin yanı sıra, karayemiş, defne ve mersin ağaçları yoğundur.

Kent yakınlarında Boztepe eteklerinde de bitki örtüsü taflan, zakkum, servi, portakal, mandalina, incir ve limon ve yer yer zeytinlerle, Akdeniz bitki örtüsünü andırır. Ordu'nun doğusunda Melet Çayı deltasında sığır kuyruğu gibi kurakçıl bitkilerden oluşan çok seyrek ve yabancı bir bitki örtüsü vardır (Anonim, 2017b).

3.1.1.4 Hidrolojik Yapı

Akarsular

Altınordu ilçesi akarsu açısından zengin olup, bütün kanyonlarda ırmak ve dere türü akarsular yer almaktadır. Altınordu ilçesinin başlıca ırmakları Civil, Melet ve Turnasuyu Irmağıdır. Bu akarsular ilçe topraklarında derin vadiler oluşturarak Karadeniz'e dökülmektedirler (Şekil 3.5) (Anonim, 2017a).

Şekil 3.5 Ordu Kenti Akarsularının Mevcut Durumu (Anonim, 2017a)

Melet Irmağı: Sivas ilinin Koyulhisar İlçesine bağlı Sisorta'dan doğan Melet Irmağı yan kollarla beslenip sırası ile Mesudiye, Kabadüz, Ulubey ve merkez ilçe topraklarından geçerek Altınordu ilçesinden Karadenize dökülmektedir. 161 km uzunluğunda olan Melet Irmağı, Ordu'nun en uzun ve en büyük akarsuyudur. Topçam Barajı da bu akarsu üzerindedir (Anonim, 2017b).

Bülbül Deresi: Toplam uzunluğu 10 km'dir. Yağış alanı 13.5 km² ve ortalama debisi 150 lt/sn'dir (Anonim, 2013).

Civil Irmağı: Kurşunçal ormanlarından doğan Civil Irmağı, Altınordu kent merkezinde denize dökülmekte olup; ırmağın uzunluğu ise 29 km dir (Anonim, 2013).

3.1.1.5 Toprak Yapısı

Ordu ili Altınordu İlçesinin toprak yapısı iklimsel, topografik ve ana madde farklılıkları nedeni ile çeşitli toprak gruplarının oluşmasına neden olmuştur.

Altınordu ilçesinde bulunan Melet Irmağı boyunca üzerinde yer yer ve ırmağın denize döküldüğü yerlerde alüvyal topraklar bulunmaktadır. Bu toprak grubunun il genelinde kapladığı toplam alan ise 4378 hektardır. İlçenin sahile yakın yerlerinde şerit şeklinde uzanmakta olan ve kireççe zengin ana madde üzerinde oluşan kahverengi orman toprakları bulunmaktadır. Genellikle eğimleri orta ve dik buna bağlı olarak derinlikleri

ise orta, derin ve sıgıdır. Ordu ilindeki toplam alanı 76859 hektar olup; yüzölçümünün %13'ünü oluşturmuştur. Bu araziler II - III ve IV. sınıf arazilerden meydana gelmektedir. Ayrıca, Altınordu ilçesi kıyılarında, dalgaların ve rüzgârların biriktirdiği ve kumların oluşturduğu kıyı kumullarının kapladıkları alanlar da mevcuttur. İlçede ayrıca, A horizonu iyi oluşmuş ve gözenekli yapıya sahip olan kireçsiz kahverengi orman toprakları bulunmaktadır. Bu toprak gruplarının il genelindeki kapladıkları toplam alanları 48371 hektar olup; il yüzölçümünün %8'ini teşkil etmektedir (Anonim, 2013).

3.1.1.6 İklim

Ordu ili Altınordu ilçesinde, coğrafik konumu itibariyle değişken topoğrafik yapısından kaynaklanan iklimsel değişiklikler görülmektedir. Genel olarak yılın çoğu ayı yağışlı olmakla birlikte, ilkbahar ayları daha az, sonbahar ayları ise çok yağışlıdır. Genellikle ılıman bir iklim yapısına sahiptir. Kışları ılık, yazları ise serin geçer. Yılın tüm aylarında mevsime uygun yağışlar görülmektedir. Ortalama yıllık yağış miktarı 1042.2 mm³'tür. Yılın ortalama 156 günü yağışlar görülmektedir. Aylık toplam yağış miktarı ortalamasının (kg/m²) en fazla olduğu ay Ekim'dir. (DMİ) Yıl içerisinde görülen yağışların büyük bir bölümü yağmur şeklinde olup, yıllık ortalama yağış miktarı sıcaklık 14.4 °C'dir. Yılın en sıcak ayı Ağustos, en soğuk ayı ise Şubat ayıdır. En yüksek sıcaklık haziran ayında 37.3 °C, en düşük sıcaklık ise Ocak ayında -7.6 °C olarak tespit edilmiştir (Anonim, 2017d).

3.1.2 Altınordu İlçesi Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Özellikleri

3.1.2.1 Sosyo-Ekonomik Yapı

Altınordu ilçesinin kültürel ve sosyal yapısı gelişmiş bir düzeydedir. 90 yıla yaklaşan tiyatro faaliyetleri, ülke çapında dikkati çekmektedir. Çeşitli kültür-sanat kurumları da kent insanına kültür/sanat faaliyetleriyle seslenmektedir. Altınordu'da, 1 konservatuar, 2 sinema, 2 tiyatro, 1 halk eğitim merkezi bulunmaktadır Ayrıca "Fındık Şenliği" ve "Vosvos Şenliği" de giderek uluslararası düzeyde anılan kültür etkinlikleri konumuna gelmiştir (Anonim, 2017b).

Altınordu kentinde sosyal ve kültürel bakımdan üzerinde durulması gereken önemli konulardan birisi kentteki sivil toplum kuruluşlarının etkisinin güçlü olmamasına

rağmen, kent halkının hassas bulduğu konularda gösterdiği dayanışma ve tepkinin boyutunun fazla oluşudur.

Altınordu kentinin sosyal profilinin homojen bir yapıda olması, ilçenin güvenlik ve asayiş bakımından iyi bir noktada olmasına etken olmaktadır. Altınordu kenti, suç oranı bakımından hem Türkiye, hem de Karadeniz Bölgesi standartının altında bulunmaktadır.

Ordu ilinin Altınordu ilçesinde halkın geçim kaynağını ticaret, hizmet birimleri, ziraat ve balıkçılık oluşturur. Son yıllarda seracılık da büyük gelişme göstermiştir. Altınordu'nun ekonomisi tarıma dayanmaktadır. Öncelikli tarım ürünleri; fındık, patates, mısır, fasulye ve sebzelerdir. Sahil kesimlerinde balıkçılık, iç kesimlerde ise hayvancılık yapılır. Başlıca sanâyi kuruluşları arasında çikolata, yağ, fındık ürünleri, fındık kırma, un, gıda ve orman ürünleri fabrikaları bulunmaktadır (Anonim, 2017b).

Kentin ekonomisi ana ürün olan fındık üretimine dayalıdır. Fındık, Ordu ve Altınordu için çok önemli bir üründür. Türkiye'deki fındık üretiminin %30'u Ordu'da gerçekleşmektedir. Yaklaşık 110000 fındık üreticisi 227000 ha alanda fındık üretimi yapmakta, yıllara göre değişim göstermekle beraber il genelinde 150000-180000 ton fındık üretimi yapılmaktadır. Ordu ili bu ortalamaıyla da Türkiye'de 1. sırada yer almaktadır (Anonim, 2017b).

3.1.2.2 Nüfus

2018 yılı nüfus verilerine göre Ordu kentinin nüfusu 771932 kişidir. Yüzölçümü 5952 km² olan ilde kilometrekareye 130 kişi düşmektedir. Nüfusun %50.08'ini erkekler, %49.92'sini kadınlar oluşturmaktadır. Ordu, Türkiye genel nüfus sıralamasında ve şehirde yaşayan nüfus sıralamasında 30. sıradadır ve Türkiye nüfusunun %0.92'sini oluşturmaktadır.

2018 yılı ADNKS sonuçlarına göre; çalışma alanı olan Altınordu merkez ilçesinin toplam nüfusu 200.807 kişidir (Çizelge 3.1). Nüfusun %48.64' ü erkekler, %51.36'sı ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkek nüfusu 97679, kadın nüfusu ise 103128'dir. Altınordu ilçesinin nüfusu 2013-2017 yılları arası artış gösterirken 2018 yılında azalmaya başlamıştır (Çizelge 3.1).

Çizelge 3.1 2018 TÜİK Verilerine göre Altınordu ilçesi 2013-2018 Yılları Arasındaki Nüfus Bilgileri (Anonim 2018a)

Yıl	Altınordu Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
2018	200.807	97.679	103.128
2017	213.582	104.840	108.742
2016	205.396	101.140	104.256
2015	202.310	99.399	102.911
2014	195.817	96.420	99.397
2013	186.097	91.613	94.484

Altınordu kent merkezinde bulunan 22 adet mahallenin toplam nüfusu 149803 olup; 2018 yılı ADNKS'na göre Altınordu merkez mahalle nüfuslarına ait bilgiler (Çizelge 3.2) de verilmiştir.

Çizelge 3.2 2018 TÜİK Verilerine göre Altınordu Kent Merkezi Mahalleleri Nüfus Verileri (Anonim 2018a)

SIRA NO	MAHALLE ADI	NÜFUSU SAYISI (KİŞİ)
1	AKYAZI MAH.	15.712
2	AZİZİYE MAH.	944
3	BAHÇELİEVLER MAH.	7.627
4	BUCAK MAH.	13.929
5	CUMHURİYET MAH.	9.823
6	DURUGÖL MAH.	7.813
7	DÜZ MAH.	1.553
8	GÜZELYALI MAH.	2.318
9	KARAPINAR MAH.	3.189
10	KARŞIYAKA MAH.	14.108
11	KİRAZLİMANI MAH.	1.057
12	KUMBAŞI MAH.	1.669
13	NİZAMETTİNMAH.	3.906
14	ŞAHİNCİLİMAH.	19.915
15	SARAY MAH.	1.186
16	ŞARKİYE MAH.	3.038
17	SELİMİYE MAH.	7.626
18	ŞİRİNEVLER MAH.	12.460
19	SUBAŞI MAH.	6.680
20	TAŞBAŞI MAH.	1.339
21	YENİ MAH.	12.772
22	ZAFERİMİLLİ MAH.	1.139
TOPLAM		149.803

3.1.2.3 Ulaşım

Ordu ilinin kıyıdan başlayarak yükselen topoğrafik yapısı iç kesimlerde karayolu ulaşımını kısıtlamaktadır. Ordu il sınırları içerisindeki yol ağı uzunluğu 924 km'dir (Şekil 3.6). Ordu Ankara'ya 584 km, İstanbul'a 902 km, İzmir'e 1163 km, Antalya'ya

1109 km, Samsun'a 165 km ve Trabzon'a 181 km uzaklıktadır. Kentin deniz kenarında olması avantajı olduğu halde deniz yoluyla taşımacılık yapılmamaktadır (Anonim, 2013). 2015 yılında hizmete girmiş olan Ordu-Giresun Havaalanı kente ulaşımı kolaylaştırmış ve turizm hareketliliğine önemli düzeyde katkı sağlamıştır (Anonim, 2015).

Altınordu kent merkezinde ulaşım bakımından en yoğun kullanılan seçenek karayoludur. Kent dokusu incelendiğinde; sahil şeridinden geçen transit yola dik caddeler ve bu caddeleri dikine kesen sokakların olduğu görülmektedir. Kent gelişim dokusunun düzensiz dama şeklinde olduğu belirgindir. Bu yol ve cadde yapılanmasının oluşturduğu yol ağlarının genellikle tümü trafiğe açık olup, halkın yoğunlukta kullandığı caddeler alışveriş merkezlerinin bulunduğu alanlardır. Bu alanlar araç trafiğine kapalı alanlardır.

Şekil 3.6 Altınordu ulaşım durumu haritası (Anonim, 2019b)

3.1.2.4 Büyükşehir Olma

2.11.2012 Tarihinde yayımlanan 6360 Sayılı Kanun ile "Onüç ilde Büyükşehir Belediyesi ve yirmialtı ilçe kurulmasına karar verilmiş olup, bazı kanun ve kanun

hükümünde kararnamelerde değişiklik yapan 14.03.2013 tarih ve 6447 sayılı Kanun ile Ordu ili Büyükşehir olmuştur. Kanun kapsamında Ordu Belediyesi Büyükşehir Belediyesine dönüştürülerek; merkez ilçe olarak Altınordu Belediyesi kurulmuştur (Anonim, 2015).

Ordu ili Türkiye'nin 30. Büyükşehir'i olup Altınordu ilçesi ise merkez ilçe olma özelliği ile toplam 92 mahalleye sahiptir. Tüm ilçelerde bulunan toplam mahalle sayısı ise 726'dır.

3.1.2.5 Turizm ve Rekreatyonel Yapı

Yeşil ile mavinin birleştii ve bütün doğal güzellikleri içerisinde barındıran, Altınordu ilçesi turizm kenti olarak da önemli değere sahiptir. Diğer turizm değerleri ise; kıyıları, yayla ve ormanlarıdır. Ayrıca kent merkezi, deniz ve güneş turizmi anlamında da önemli potansiyeli olan bir sahil şeridinde sahiptir.

Altınordu kent merkezinde bulunan ve kentin rekreasyon ve turizm alanı olarak en önemli yeri olan Boztepe, kentin batısında yaklaşık 460 m yükseklikte bulunmaktadır. Boztepe rekreasyon alanının doğal potansiyeli olmasına rağmen, bugüne kadar iyi değerlendirilememiştir. 2015 yılında teleferik tesisinin faaliyete girmesiyle birlikte halkın ve turistlerin yoğun ilgisi ve uğrak yeri olmuştur (Şekil 3.7) (Anonim, 2015).

Boztepe'de ayrıca 2018 yılında kurulan macera parkı, toplumun her yaştan kesimine hitap etmekle beraber ve rekreasyon amaçlı yoğun ilgi duyulan bir aktivite olmuştur.

Tarihi Kotyora, Delikkaya Mezarları, Kurul ve Eskipazar Yerleşmesi, Tarihi Kilise binası, Paşaoğlu Konağı, Etnografya Müzesi ve sivil mimarlık eserleri ile kıyıda tabii plajları, tertemiz kum ve denizi turistik tesisleriyle Ordu İli Altınordu ilçesi bir kültür ve turizm kentidir (Anonim, 2017b).

Altınordu kentinde bulunan turizm ve rekreasyon kaynaklarını hidrolojik, jeolojik, arkeolojik ve folklorik olmak üzere dört ana başlık altında incelemek mümkündür (Anonim, 2013) (Çizelge 3.3).

Çizelge 3.3 Ordu Kenti Turizm ve Rekreasyon Kaynakları

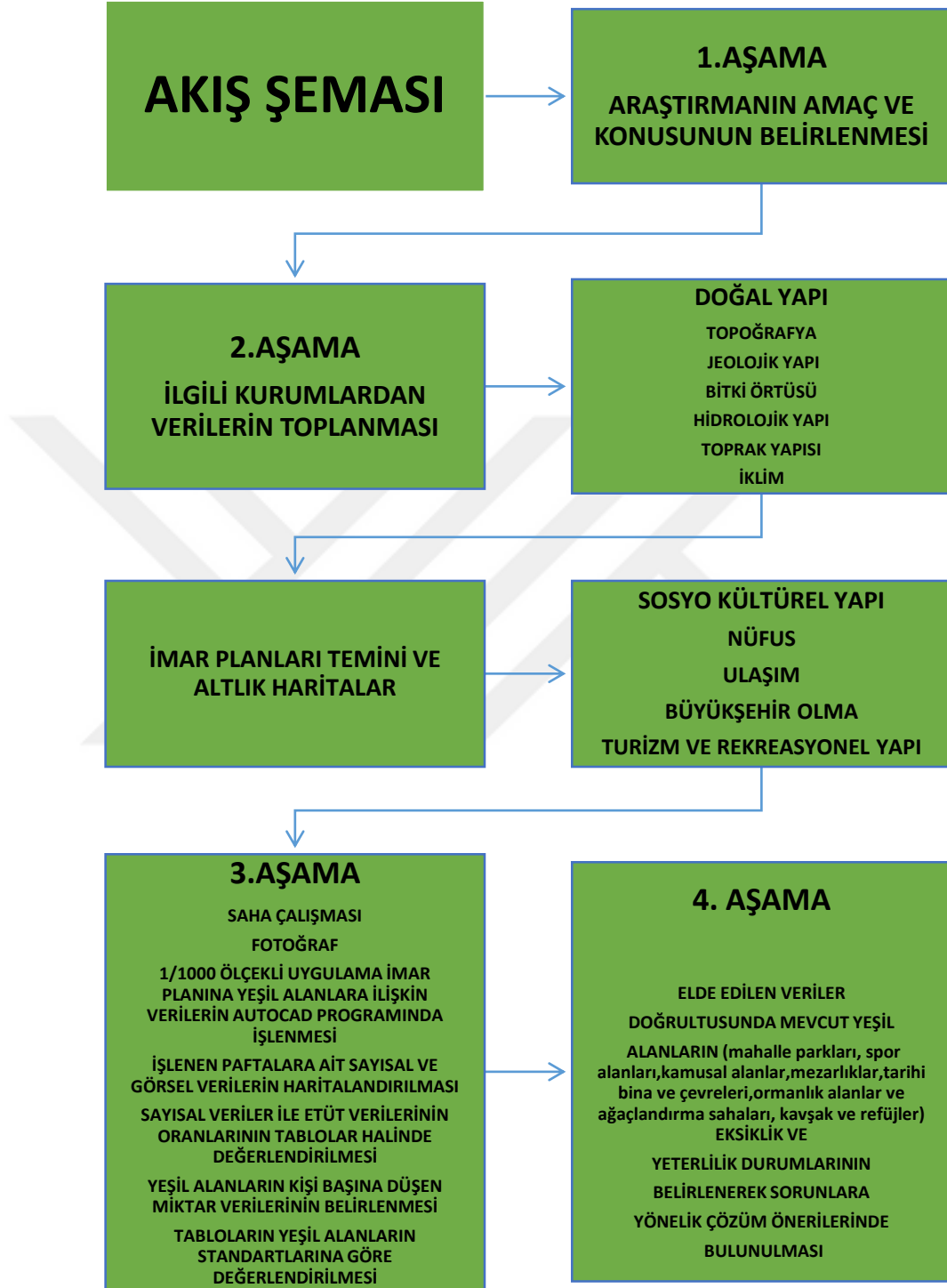
Kaynak	İçerik
Hidrolojik	Irmaklar, göller, göletler, ılıcalar, şelaleler, kıyı kumulları ve kanyonlar
Jeolojik	Yaylalar ve mağaralar
Arkeolojik	Antik yerleşimler, kaleler, kiliseler, camiler, kaya mezarları, türbeler, hamamlar, mimari
Folklorik	Festivaller, halk oyunları, yöresel yemekler, müzik

Şekil 3.7 Ordu Boztepe ve Teleferik (Anonim, 2018d)

3.2 Yöntem

Araştırmanın yöntemi, dört aşamadan oluşmaktadır (Şekil 3.8).

Şekil 3.8 Araştırmanın Akış Diyagramı

Araştırmanın ilk aşamasında öncelikli olarak araştırmanın konusu, amacı ve kapsamı belirlenmiştir. Araştırma alanının sınırlarını belirlenmesi Altınordu kent merkezine ilişkin inceleme ve değerlendirmeler temelde mücavir alan sınırları içerisindeki 22 adet merkez mahalle baz alınarak gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla, AutoCAD ve NetCAD yazılımları ile 1/1000 ölçekli uygulama imar planları üzerinden hazırlanan altlık, kapsamlı kaynak araştırmaları ile açık-yeşil alanlarla ilgili kavramlar literatür çalışmalarıyla açıklanmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda yerli-yabancı yazılı kitap, dergi, makale, tez vb. kaynaklardan, harita, yazılı, görsel, vb. gibi internet bulgularından yararlanılmıştır.

İkinci aşamada; araştırma alanına ilişkin temel oluşturması açısından Altınordu Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü'nden Altınordu ilçesine ait imar planları temin edilmiştir. Kentsel açık-yeşil alan kullanımlarının belirlenmesinde 1/1000 ölçekli Altınordu ilçesi imar planı paftalarından yararlanılmıştır. Araştırma alanına ilişkin sosyal ve kültürel yapının analizinde 2018 TÜİK ADNKS verileri kullanılmıştır. Altınordu ilçesi doğal ve kültürel özelliklerine ilişkin bilgiler Altınordu Belediyesi Kent Bilgi Sistemi ve Ordu Büyükşehir Belediyesi Stratejik Plan Raporlarından temin edilmiştir. Kent merkezindeki açık-yeşil alanların mevcut durum bilgileri ve alan kullanımlarına ait veriler Altınordu Park Bahçeler Müdürlüğü ve Ordu Büyükşehir Belediyesi Etüd Proje Müdürlüğü'nden elde edilmiştir. Bu aşamada yazınsal (mevcut yeşil alanlarının isimleri ve yeşil alanlara ait bilgiler), sayısal (mahalleler bazında parkların adetleri ve büyüklükleri) ve görsel veriler (mevcut yeşil alanlara ait saha fotoğrafları ve uydu görüntüleri) kullanılmıştır.

Üçüncü aşamada çalışma alanının mevcut durumunun ortaya konulması için arazi çalışmaları yapılmıştır. Altınordu kent merkezindeki mülkiyeti kamuya ait olan tüm açık-yeşil alanlar incelenmiş, yerinde tespit edilmiş, 1/5000 Nazım İmar Planı ile 1/1000 Uygulama İmar planı ile karşılaştırılmış, ilgili kurum ve kuruluşlardan açık-yeşil alanlar hakkında altlık olabilecek bilgiler alınmıştır. Ordu kenti Altınordu ilçesinin kent merkezini oluşturan 22 mahallesinde açık-yeşil alanların mevcut durum değerlendirmesi yapılmıştır. Bu kapsamda Altınordu kent merkezinde; mahalle parkları, çocuk oyun alanları, spor alanları, kamusal alanlar, mezarlıklar, tarihi bina ve çevreleri, ormanlık alanlar, ağaçlandırma sahaları, kavşaklar ve refüjler gibi mülkiyeti kamuya ait olan açık-yeşil alanlar tespit edilmiştir. Yapılan arazi çalışmalarında

alanların fotoğrafları çekilerek, mevcut durumları (yapısal ve bitkisel peyzaj özellikleri) not alınmıştır. Sahada tespiti yapılan açık-yeşil alanlar 1/1000 ölçekli Altınordu ilçesi imar paftası ve yeşil alanlara ait haritalar üzerine Autocad programında işlenmiştir. İşlenen paftalara ait sayısal ve görsel veriler oluşturularak İmar planı altlık olacak şekilde, Altınordu ilçe merkezine ait 22 mahallenin mahalle sınırları, mahallelerdeki aktif ve pasif yeşil alan dağılımları ve alan kullanımları ile ilişkisi haritalandırılmıştır. Altınordu kent merkezindeki kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarları hesaplanmıştır. Çocuk oyun alanları, mahalle parkları, kent parkları ile spor alanları mahalle bazında listelenip parkların alan büyüklükleri ile buldukları mahallelerin nüfusları oranlanmıştır. Kişi başına ortalama 3.5 m² park, 3.5 m² kent parkı, 3m² spor alanı olmasını ve (1985 Tarihli 3194 Sayılı Yönetmelik ve 02.09.1999 Tarihli değişiklikler sonucunda belirlenen yeşil alan standartlarının günümüzdeki durumu) toplamda kişi başına düşen aktif yeşil alanı miktarının 10m² olmasını gerektiren standarda göre ihtiyaç duyulan alan miktarları belirlenmiştir. Kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı hesaplanırken çocuk oyun alanları mahalle parkları içerisinde yer aldığı için birlikte hesaplanmıştır. İlçede kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı hesaplandıktan sonra yeterlilikleri ve eksiklikleri tablolar halinde değerlendirmeye alınmıştır.

Tezin son bölümü olan dördüncü aşamada ise Altınordu ilçe merkezindeki kamuya ait mevcut yeşil alanların (aktif ve pasif) tümü birlikte hesaplanarak, kent merkezinde kişi başına düşen açık-yeşil alan miktarı tespit edilmiş ve bu alanların nitel-nicel olarak eksiklikleri veya yeterlilik durumları net olarak belirlenmiş ve sorun tespit edilen kısımlar için çözüm önerileri getirilmiştir.

4. BULGULAR ve TARTIŞMA

Kentin genelindeki mevcut açık-yeşil alanların sınıflandırılması on kategoride yapılmış olup; bunlar, çocuk oyun alanları ile birlikte mahalle parkları, spor alanları, kamusal alanlar, mezarlıklar, açık alanlar, tarihi bina ve çevreleri, ormanlık alanlar ve ağaçlandırma sahaları ve yollar-kavşaklar-refüjler şeklindedir. Bu sınıflandırma yapılırken Altınordu kent merkezindeki mevcut açık-yeşil alan varlığı dikkate alınmış olup; mahalle bazındaki yeşil alanlar ise, işlevlerine ve kullanım durumlarına göre, aktif ve pasif açık-yeşil alanlar olarak sınıflandırılmıştır.

4.1 Çocuk Oyun Alanları ve Mahalle Parkları

Altınordu kent merkezinde çocuk oyun alanları genel olarak mahalle parklarında, kıyı parklarında ve site bahçelerinde bulunmaktadır. 22 mahalleden oluşan Altınordu ilçe merkezinde çocuk oyun alanları, nüfusun yoğun olduğu bölgelerde sayıca fazladır. İlçede çocuk oyun alanları mahalle parkları içerisinde yer aldığı için mahalle parklarıyla birlikte hesaplanmıştır. İlçede toplam 80 adet çocuk oyun alanlı park bulunmaktadır. Akyazı Mahallesi 11 adet, Aziziye Mahallesi 1 adet, Bahçelievler Mahallesi 2 adet, Bucak Mahallesi 7 adet, Cumhuriyet Mahallesi 7 adet, Durugöl Mahallesi 4 adet, Düz Mahallesi 4 adet, Güzelyalı Mahallesi 1 adet, Karapınar Mahallesi 3 adet, Karşıyaka Mahallesi 5 adet, Kirazlıman Mahallesi 1 adet, Kumbaşı Mahallesi 3 adet, Nizamettin mahallesi 1 adet, Şahincili Mahallesi 8 adet, Saray Mahallesi 2 adet, Selimiye Mahallesi 5 adet, Şirinevler Mahallesi 9 adet, Subaşı Mahallesi 2 adet, Taşbaşı Maallesi 2 adet, Yeni Mahallesi 2 adet çocuk oyun alanlı mahalle parkı bulunmaktadır. Zaferimilli Mahallesi ve Şarkiye Mahallerinde ise mahalle parkı bulunmamaktadır. Mahalle parklarına ait bilgiler aşağıda detaylı olarak açıklanmıştır.

4.1.1 Akyazı Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

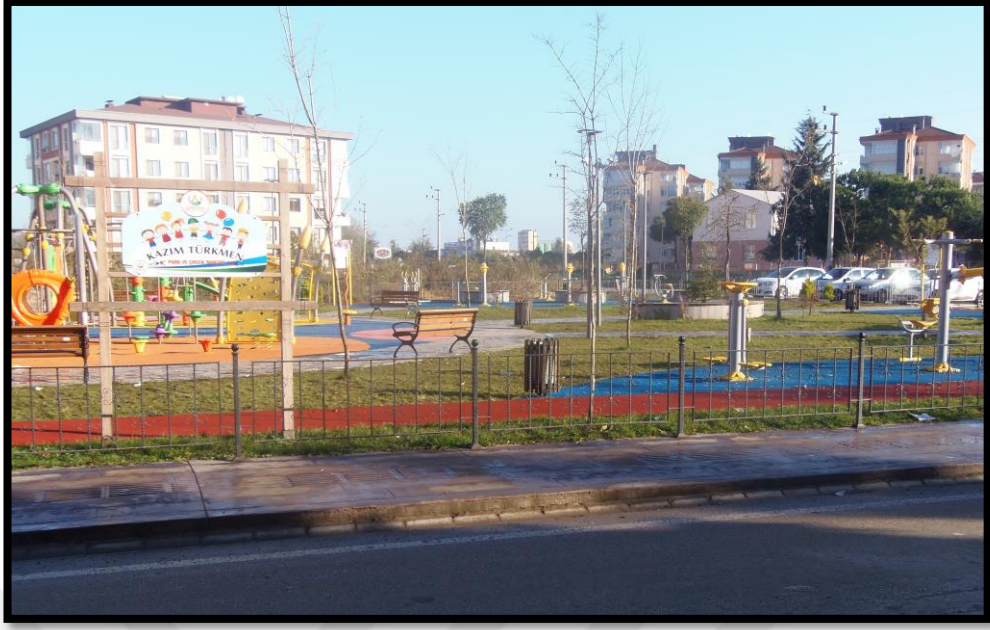
2018 TÜİK verilerine göre; 15712 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Akyazı mahallesi çocuk oyun alanı dahil 11 adet mahalle parkı bulunmaktadır. Akyazı Mahallesi park sayısı en çok olan mahalle özelliğini de taşımakta olup; toplam park alanı 48060 m²'dir. Akyazı Mahallesi'nde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 3.06 m² olup; bu değer Türkiye standartlarına yakın bir değerdir. Kişi başı 3.5 m² park alanı

standardına ulaşmak için 6932 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır. Akyazı Mahallesi, kişi başına düşen yeşil alan miktarı olarak değerlendirildiğinde oranı en yüksek üçüncü mahalledir. (Çizelge 4.1).

Çizelge 4.1 Akyazı Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	776 Sokak Çocuk Parkı	Akyazı Mahallesi	1.630	
2	ŞHT. MUH. AST. Bayram Gümüş Park	Akyazı Mahallesi	3.000	
3	ŞHT: JAN. ONB. Sezgin Günaydın Park ve Çocuk Bahçesi	Akyazı Mahallesi	3.000	
4	Akyazı Çocuk Parkı	Akyazı Mahallesi	2.980	
5	Orkent Çocuk Parkı	Akyazı Mahallesi	3.250	
6	Ömer Sururi Köksal Park ve Çocuk Bahçesi	Akyazı Mahallesi	3.000	
7	Kazım Türkmen Park ve Çocuk Bahçesi	Akyazı Mahallesi	2.500	
8	ŞHT. PİY. KOM. Ahmet Beyazıt Park ve Çocuk Bahçesi	Akyazı Mahallesi	3.000	
9	Yüksel Poyraz Park	Akyazı Mahallesi	18.650	
10	Kenan Sözer Park ve Çocuk Bahçesi	Akyazı Mahallesi	3.500	
11	Akyazı Çamlı Park	Akyazı Mahallesi	3.550	
TOPLAM			48.060	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
11	48.060	15.712	3.06	6.932

Parkların geneli çocuk oyun grupları, donatı elemanları ve aktivite alanları, zemin döşemesi ve yeşil alan bakımından iyi durumdadır (Şekil 4.1) (Şekil 4.2).

Şekil 4.1 Kazım Türkmen Parkı

Şekil 4.2 Bayram Gümüş Parkı

4.1.2 Aziziye Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

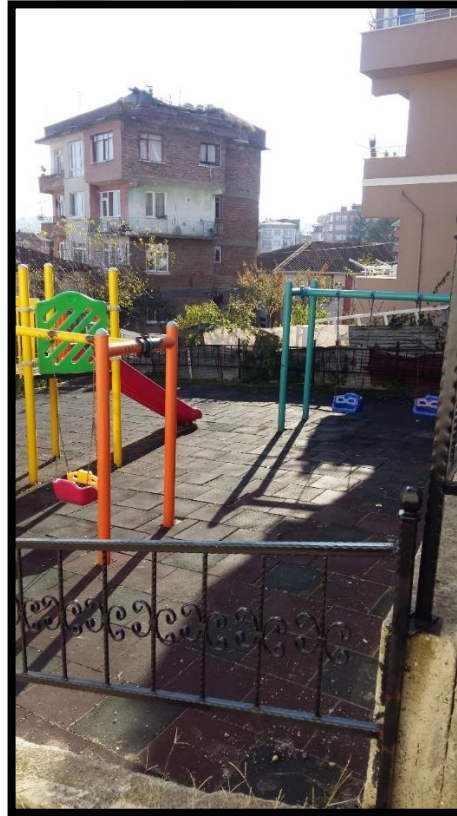
2018 TÜİK verilerine göre 944 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Aziziye mahallesinde çocuk oyun alanı dahil 1 adet mahalle parkı bulunmaktadır. Aziziye

Mahallesinin toplam park alanı 150 m²'dir. Aziziye Mahallesi'nde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 0.16 m² olup; Türkiye koşulları için önerilen açık ve yeşil alan standartlarında mahalle parklarının kişi başı ortalama 3.5 m², çocuk oyun bahçelerinin ise, kişi başı ortalama 1m² yani toplamda mahalle parkı+çocuk oyun bahçelerinin 3,5m² olması gerektiği belirtilmiştir (Nasuh, 1993). Bu değer Türkiye standartlarının çok altında kalmıştır. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 3154 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.2).

Çizelge 4.2 Aziziye Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	Kamil Bayram Park ve Çocuk Bahçesi	Aziziye Mahallesi	150	
TOPLAM			150	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
1	150	944	0.16	3.154

Aziziye Mahallesinde çocuk oyun alanı ve yeşil alan ihtiyacı oldukça fazladır (Şekil 4.3).

Şekil 4.3 Kamil Bayram Parkı

4.13 Bahçelievler Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 7627 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Akyazı mahallesinde çocuk oyun alanı dahil 2 adet mahalle parkı bulunmaktadır. Bahçelievler Mahallesi sahip olduğu park alanları itibariyle en büyük alana sahip mahalle olma özelliğini taşımaktadır ve toplam park alanı 3150 m²'dir. Bahçelievler Mahallesi'nde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 0.41 m² olup; bu değer Türkiye standardının çok altında bir değerdir. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 23544.50 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.3).

Çizelge 4.3 Bahçelievler Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	ŞHT. JAN. ÜST. Mahmut Fazla Parkı	Bahçelievler Mahallesi	600	
2	Meteoroloji Parkı	Bahçelievler Mahallesi	2.550	
TOPLAM			3.150	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
2	3.150	7.627	0.41	23.544,50

Parklar çocuk oyun grupları, donatı elemanları ve aktivite alanları, zemin döşemesi, yeşil alan bakımından yenidir fakat donatı elemanları bakımından yeterli değildir (Şekil 4.4, Şekil 4.5)

Şekil 4.4 Meteoroloji Parkı

Şekil 4.5 Mahmut Fazla Parkı

4.1.4 Bucak Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 13929 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Bucak mahallesinde 7 adet çocuk oyun alanı dahil mahalle parkı bulunmaktadır. Bucak Mahallesi'nin toplam park alanı 6.05 m²'dir. Bucak Mahallesi'nde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 0.43 m² olup; bu değer Türkiye standartlarının çok altında kalmıştır. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 42701.50 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.4).

Çizelge 4.4 Bucak Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	Şirin Park ve Çocuk Bahçesi	Bucak Mahallesi	500	
2	ŞHT. JAN. KD. ÜÇVŞ.	Bucak Mahallesi	1.500	
3	Ogün Medin Park ve Çocuk Bahçesi	Bucak Mahallesi	2.000	
4	Seyran Park ve Çocuk Bahçesi	Bucak Mahallesi	250	
5	Bizim Park ve Çocuk Bahçesi	Bucak Mahallesi	300	
6	ŞHT. PİY. ER Murat	Bucak Mahallesi	1.000	
7	Gözükân Park ve Çocuk Bahçesi	Bucak Mahallesi	500	
TOPLAM			6.050	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
7	6.050	13.929	0.43	42.701,50

Parklardaki bitkisel öğeler ve donatılar bakımından diğer parklara göre biraz daha bakım istemektedir. Sert zeminlerinde deformasyonlar oluşmuş çocuk oyun alanları mevcuttur (Şekil 4.6), (Şeki 14.7).

Şekil 4.6 Ogün Medin Çocuk Parkı

Şekil 4.7 Şirin Çocuk Parkı

4.1.5 Cumhuriyet Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 9823 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Cumhuriyet mahallesinde 7 adet çocuk oyun alanı dahil mahalle parkı bulunmaktadır. Cumhuriyet Mahallesi'nin toplam park alanı 15483 m²'dir. Cumhuriyet Mahallesi'nde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 1.58 m² olup; bu değer Türkiye standartlarının altında

kalmıştır. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 18897.50 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.5).

Çizelge 4.5 Cumhuriyet Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	1241 Sokak Park ve Çocuk Bahçesi	Cumhuriyet Mahallesi	2.233	
2	Kemal Şensoy Park ve Çocuk Bahçesi	Cumhuriyet Mahallesi	1.700	
3	ŞHT. PİY. ONB. Zafer Gülseren Park ve Çocuk Bahçesi	Cumhuriyet Mahallesi	2.996	
4	Cumhuriyet Çocuk Parkı	Cumhuriyet Mahallesi	4.000	
5	1356 Sokak Park ve Çocuk Bahçesi	Cumhuriyet Mahallesi	2.744	
6	1529 Sokak Park ve Çocuk Bahçesi	Cumhuriyet Mahallesi	810	
7	1423 Sokak Park ve Çocuk Bahçesi	Cumhuriyet Mahallesi	1.000	
TOPLAM			15.483	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
7	15.483	9.823	1.58	18.897,50

Parkların geneline bakılacak olursa son yıllarda yapılmış yeni tasarlanmış parklardan oluşmaktadır. Çocuk oyun alanlarındaki oyun grupları, donatı elemanları ve bitkisel materyaller diğer parklara göre daha yenidir (Şekil 4.8), (Şekil 4.9).

Şekil 4.8 Şht. Zafer Gülseren Park ve Çocuk Bahçesi

Şekil 4.9 Kemal Şensoy Park ve Çocuk Bahçesi

4.1.6 Durugöl Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 7813 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Durugöl mahallesinde çocuk oyun alanı dahil 4 adet mahalle parkı bulunmaktadır. Durugöl Mahallesi'nin toplam park alanı 13395 m²'dir. Durugöl Mahallesi'nde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 1.72 m² olup; bu değer Türkiye standartlarının altında kalmıştır. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 13950.50 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.6).

Çizelge 4.6 Durugöl Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	ŞHT. JAN. ER Cemil Çakar Park ve Çocuk Bahçesi	Durugöl Mahallesi	1.000	
2	ŞHT. PIY. Sözleşmeli Er Sefa Kabakkaya Park ve Çocuk Bahçesi	Durugöl Mahallesi	3.395	
3	Sırrı Tercan Park ve çocuk Bahçesi	Durugöl Mahallesi	5.000	
4	ŞHT. JAN. KOM. ÜÇVŞ. Hasan Tarakçı Parkı	Durugöl Mahallesi	4.000	
TOPLAM			13.395	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
4	13.395	7.813	1.72	13.950,50

Çocuk oyun alanlarındaki oyun grupları, donatı elemanları ve bitkisel materyaller diğer parklara göre daha yenidir (Şekil 4.10), (Şekil 4.11).

Şekil 4.10 Şht. Sefa Kabakkaya Park ve Çocuk Bahçesi

Şekil 4.11 Cemil Çakar Park ve Çocuk Bahçesi

4.1.7 Düz Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 1553 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Düz mahallesinde 4 adet çocuk oyun alanı dahil mahalle parkı bulunmaktadır. Düz Mahallesi'nin toplam park alanı 5200 m²'dir. Düz Mahallesi'nde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 3.35 m² olup; bu değer Türkiye standartlarına yakın bir değerdir. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 235.50 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.7).

Çizelge 4.7 Düz Mahallesi Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	Bilal Köyden Anıt Parkı	Düz Mahalle	1250	
2	Mehmetçik Parkı	Düz Mahalle	2200	
3	Fatma Demirhan Parkı	Düz Mahalle	600	
4	Ada Park	Düz Mahalle	1200	
TOPLAM			5.200	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
4	5.200	1.553	3.35	235.50

Düz Mahallesi, kişi başına düşen yeşil alan miktarı en fazla olan 3. mahalle olma özelliğine sahiptir (Şekil 4.12) (Şekil 4.13).

Şekil 4.12 Mehmetçik Parkı

Şekil 4.13 Bilal Köyden Anıt Parkı

4.1.8 Güzelyalı Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 2318 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Güzelyalı mahallesinde çocuk oyun alanı dahil 1 adet mahalle parkı bulunmaktadır. Güzelyalı Mahallesinin toplam park alanı 2000 m²'dir. Güzelyalı Mahallesinde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 0.86 m² olup; bu değer Türkiye standartlarının altında kalmıştır. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 6113 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.8).

Çizelge 4.8 Güzelyalı Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	Güzelyalı Semt Parkı	Güzelyalı Mahallesi	2.000	
TOPLAM			2.000	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
1	2.000	2.318	0.86	6.113

Çocuk oyun alanlarındaki oyun grupları, donatı elemanları ve bitkisel materyaller bakımından diğer parklara göre yetersizdir (Şekil 4.14).

Şekil 4.14 Güzelyalı Parkı

4.1.9 Karapınar Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 3189 kişilik mahalle nüfusu olan Karapınar mahallesinde çocuk oyun alanı dahil mahalle parkı sayısı 3 adettir. Karapınar Mahallesinin toplam park alanı 8600 m²'dir. Karapınar Mahallesinde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 2.7 m²'dir. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 2561.50 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.9).

Çizelge 4.9 Karapınar Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	ŞHT. UZM. ÇVŞ. Zeki İnan Park ve Çocuk Bahçesi	Karapınar Mahallesi	5.000	
2	Rahmi Şahin Park	Karapınar Mahallesi	1.600	
3	Karapınar Çocuk Parkı	Karapınar Mahallesi	2.000	
TOPLAM			8.600	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
4	8.600	3.189	2.7	2.561,50

Çocuk oyun alanlarındaki oyun grupları, sert zeminler, donatı elemanları yeni olup bitkisel materyaller yetersizdir (Şekil 4.15), (Şekil 4.16).

Şekil 4.15 Karapınar Çocuk Parkı

Şekil 4.16 Zeki İnanlı Park ve Çocuk Bahçesi

4.1.10 Karşıyaka Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 14108 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Karapınar mahallesinde çocuk oyun alanı dahil 5 adet mahalle parkı bulunmaktadır. Karşıyaka Mahallesi'nin toplam park alanı 23450 m²'dir. Karşıyaka Mahallesi'nde kişi başına

düşen mahalle parkı alanı 1.66 m² olup Türkiye standartlarının çok altında kalmıştır. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 25928 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.10).

Çizelge 4.10 Karşıyaka Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktar

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	Belde Park ve Çocuk Bahçesi	Karşıyaka Mahallesi	1.750	
2	970. Sokak Park Alanı	Karşıyaka Mahallesi	800	
3	İbrahim Baş Park ve Çocuk Bahçesi	Karşıyaka Mahallesi	3.000	
4	Karşıyaka Çocuk Parkı	Karşıyaka Mahallesi	400	
5	Kuşukent Parkı	Karşıyaka Mahallesi	17.500	
TOPLAM			23.450	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
5	23.450	14.108	1.66	25.928

Parkların geneline bakılacak olursa parklardaki oyun grupları, sert zeminler eskidir, donatı elemanları ve bitkisel materyaller ise diğer parklara göre yetersiz kalmıştır (Şekil 4.17), (Şekil 4.18).

Şekil 4.17 Belde Çocuk Parkı

Şekil 4.18 Karşıyaka Çocuk Parkı

4.1.11 Kirazlımanı Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

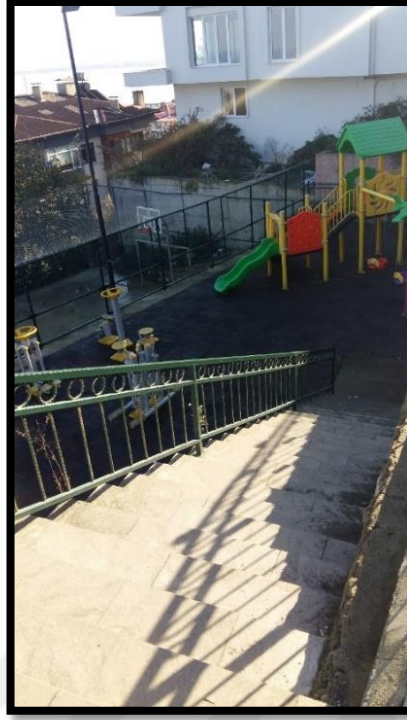
2018 TÜİK verilerine göre; 1057 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Kirazlımanı mahallesinde çocuk oyun alanı dahil 1 adet mahalle parkı bulunmaktadır. Kirazlımanı Mahallesi'nin toplam park alanı 600 m²'dir. Kirazlımanı Mahallesi'nde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 0.57 m² olup Türkiye standartlarının oldukça altında kalmıştır. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 3099.50 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.11).

Çizelge 4.11 Kirazlımanı Mahallesi'nde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	ŞHT. JAND. ER Ali Keleş Park ve Çocuk Bahçesi	Kirazlımanı Mahallesi	600	
TOPLAM			600	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
1	600	1.057	0.57	3.099,50

Kirazlımanı Mahallesi'nde çocuk oyun alanı ve yeşil alan ihtiyacı oldukça fazladır (Şekil 4.19).

Şekil 4.19 Ali Keleş Parkı

4.1.12 Kumbaşı Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 1669 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Kumbaşı mahallesinde çocuk oyun alanı dahil 3 adet mahalle parkı bulunmaktadır. Kirazlıman Mahallesi'nin toplam park alanı 5984 m²'dir. Kumbaşı Mahallesi'nde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 3.58 m² olup Türkiye standartlarının üzerinde olan 2. mahalle olma özelliğine sahiptir. Dolayısıyla bu mahalle kişi başı 3.5 m² park alanı standardını sağlamaktadır. (Çizelge 4.12).

Çizelge 4.12 Kumbaşı Mahallesi'nde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)
1	Kumbaşı Park ve Çocuk Bahçesi	Kumbaşı Mahallesi	1.100
2	ŞHT. ÜST. Okan Melik Caddesi Park ve Çocuk Bahçesi	Kumbaşı Mahallesi	500
3	15. Sokak Park ve Çocuk Bahçesi	Kumbaşı Mahallesi	4.384
TOPLAM			5.984
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)
3	5.984	1.669	3.58

Kumbaşı Mahaltesinde çocuk oyun alanlarındaki oyun grupları, sert zeminler yeni olup; donatı elemanları ve bitkisel materyaller de iyi durumdadır (Şekil 4.20), (Şekil 4.21), (Şekil 4.22).

Şekil 4.20 Kumbaşı Mah. 15 No'lu Sokak Parkı

Şekil 4.21 Okan Melikoğlu Parkı

Şekil 4.22 Kumbaşı Parkı

4.1.13 Nizamettin Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 3906 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Nizamettin Mahallesinde çocuk oyun alanı dahil 1 adet mahalle parkı bulunmaktadır. Nizamettin Mahallesinin toplam park alanı 1000 m²'dir. Nizamettin Mahallesinde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 0.26 m² olup Türkiye standartlarının çok altında kalmıştır. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 12671 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.13).

Çizelge 4.13 Nizamettin Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	262. Sok Nizamettin Çocuk Parkı	Nizamettin Mahallesi	1.000	
TOPLAM			1.000	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
1	1.000	3.906	0.26	12.671

Nizamettin mahallesinde çocuk oyun alanı ve yeşil alan ihtiyacı oldukça fazladır (Şekil 4.23).

Şekil 4.23 Nizamettin Çocuk Parkı

4.1.14 Şahincili Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 19915 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Şahincili mahallesi Altınordu kentinin en fazla nüfusa sahip olan mahallesidir. Mahallede çocuk

oyun alanı dahil 8 adet mahalle parkı bulunmaktadır. Şahincili Mahallesi'nin toplam park alanı 24490 m²'dir. Şahincili Mahallesi'nde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 1.23 m² olup Türkiye standartlarının altında kalmıştır. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 45212.50 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.14).

Çizelge 4.14 Şahincili Mahallesi'nde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	ŞHT. JAN. ÜÇVŞ. Kani Çaylak Park ve Çocuk Bahçesi	Şahincili Mahallesi	5.060	
2	Halit Kahraman Park ve Çocuk Bahçesi	Şahincili Mahallesi	4.100	
3	558. sokak Park ve Çocuk Bahçesi	Şahincili Mahallesi	500	
4	518. sokak Park ve Çocuk Bahçesi	Şahincili Mahallesi	830	
5	ŞHT. UZM. ÇVŞ. Cüneyt Akkuş Park ve Çocuk Bahçesi	Şahincili Mahallesi	5.000	
6	Karadeniz Park	Şahincili Mahallesi	2.000	
7	576. sokak Park	Şahincili Mahallesi	1.500	
8	Sevgi Park ve Çocuk Bahçesi		5.500	
TOPLAM			24.490	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
8	24.490	19.915	1.23	45.212,50

Şahincili Mahallesi'nde bulunan parklar genel olarak iyi durumdadır. Kentsel donatı elemanlarından iklim şartlarından kaynaklanan bazı deformasyonlar mevcuttur. (Şekil 4.24), (Şekil 4.25), (Şekil 4.26).

Şekil 4.24 Halit Kahraman Çocuk Parkı

Şekil 4.25 Cüneyt Akkuş Çocuk Parkı

Şekil 4.26 Karadeniz Çocuk Parkı

4.1.15 Saray Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 1186 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Saray mahallesinde çocuk oyun alanı dahil 2 adet mahalle parkı bulunmaktadır. Saray Mahallesi'nin toplam park alanı 4750 m²'dir. Saray mahallesinde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 4 m² olup Türkiye standartlarının üzerinde olan bir mahalledir. Dolayısıyla Saray mahallesi, kişi başı 3.5 m² park alanı standardını sağlamaktadır (Çizelge 4.15), (Şekil 4.27).

Çizelge 4.15 Saray Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başı Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)
1	Saray Park ve Çocuk Bahçesi	Saray Mahallesi	1.750
2	El Sanatları Parkı	Saray Mahallesi	3.000
TOPLAM			4.750
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)
2	4.750	1.186	4.00

Şekil 4.27 El Sanatları Parkı

4.1.16 Şarkıye Mahallesi'nin Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 3038 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Şarkıye mahallesinde mahalle parkı bulunmamaktadır. Şarkıye Mahallesi'nde bulunan ve toplam alanı 53000 m² olan Atatürk Parkı ise; kent parkı niteliğinde olup; Altınordu ilçe mekezinde yer almaktadır.

Dolayısıyla Şarkıye Mahallesi Altınordu kentinin 22 mahalle içerisinde en fazla mahalle ve çocuk parkına ihtiyacı olan mahallerinden biridir. Bu mahallede, kişi başı

3,5 m² park alanı (mahalle parkı+çocuk oyun bahçesi) standardına ulaşmak için 10633 m² park alanına ihtiyaç duyulmaktadır.

4.1.17 Selimiye Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 7626 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Selimiye mahallesinde çocuk oyun alanı dahil 5 adet mahalle parkı bulunmaktadır. Selimiye mahallesinin toplam park alanı 12450 m²'dir. Selimiye mahallesinde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 1.63 m² olup; bu değer Türkiye standartlarının altında kalmıştır. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 14241 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.16).

Çizelge 4.16 Selimiye Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	ŞHT. JAN. ONB. Cemil Tanrıver Park ve Çocuk Bahçesi	Selimiye Mahallesi	600	
2	212. Sok. Selimiye Çocuk Parkı	Selimiye Mahallesi	2.000	
3	Koru Park ve Çocuk Bahçesi	Selimiye Mahallesi	5.000	
4	19 Eylül Park ve Çocuk Bahçesi	Selimiye Mahallesi	2.200	
5	Meydan Park	Selimiye Mahallesi	2.650	
TOPLAM			12.450	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
5	12.450	7.626	1.63	14.241

Selimiye Mahallesinde çocuk oyun alanlarındaki oyun grupları, sert zeminler yeni olup; donatı elemanları ve bitkisel materyaller iyi olarak nitelendirilebilir (Şekil 4.28), (Şekil 4.29).

Şekil 4.28 Selimiye Parkı

Şekil 4.29 Cemil Tanrıver Parkı

4.1.18 Şirinevler Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 12460 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Şirinevler mahallesinde 9 adet çocuk oyun alanı dahil mahalle parkı bulunmaktadır. Şirinevler mahallesinin toplam park alanı 16140 m²'dir. Şirinevler mahallesinde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 1.29 m² olup Türkiye standartlarının altında kalmıştır. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 27470 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.17).

Çizelge 4.17 Şirinevler Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	Esnaf Park	Şirinevler Mahallesi	1320	
2	671. Sokak çocuk Parkı	Şirinevler Mahallesi	900	
3	ŞHT. İİ EMN. MÜD. Cevat Yurdakul Park ve Çocuk Bahçesi	Şirinevler Mahallesi	4.000	
4	670. Sokak Çocuk Parkı	Şirinevler Mahallesi	700	
5	710. Sokak Şirinevler Çocuk Parkı	Şirinevler Mahallesi	720	
6	Sarıkamış Şehitler Park ve Çocuk Bahçesi	Şirinevler Mahallesi	2.000	
7	ŞHT.P.ONB. Zafer Gülseren Park ve Çocuk Bahçesi	Şirinevler Mahallesi	2.000	
8	Harun Çakır Park ve Çocuk Bahçesi	Şirinevler Mahallesi	2.500	
9	ŞHT. UZM. JAN. KAD. Sami Yavuz Park ve Çocuk Bahçesi	Şirinevler Mahallesi	2.000	
TOPLAM			16140	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
9	16.140	12.460	1.29	27.470

Şirinevler Mahallesinde çocuk oyun alanlarındaki, sert zeminler yeni olup; donatı elemanları ve bitkisel materyaller iyi durumdadır (Şekil 4.30), (Şekil 4.31), (Şekil 4.32).

Şekil 4.30 Sami Yavuz Parkı

Şekil 4.31 Sarıkamış Şehitler Park ve Çocuk Bahçesi

Şekil 4.32 Esnaf Park

4.1.19 Subaşı Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 6680 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Subaşı mahallesinde 2 adet çocuk oyun alanı dahil mahalle parkı bulunmaktadır. Subaşı mahallesinin toplam park alanı 4300 m²'dir. Subaşı mahallesinde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 0.64 m² olup Türkiye standartlarının oldukça altında kalmıştır. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 19080 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.18).

Çizelge 4.18 Subaşı Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	472 Sokak Subaşı Parkı	Subaşı Mahallesi	2.000	
2	483 Sokak Park ve Çocuk Bahçesi	Subaşı Mahallesi	2.300	
TOPLAM			4.300	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
2	4.300	6.680	0.64	19.080

Subaşı Mahallesinde çocuk oyun alanlarındaki oyun grupları, sert zeminler yeni olup; donatı elemanları ve bitkisel materyaller yetersiz durumdadır (Şekil 4.33), (Şekil 4.34).

Şekil 4.33 Şubaşı Çocuk Parkı

Şekil 4.34 472 Sokak Subaşı Parkı

4.1.20 Taşbaşı Mahallesi Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 1339 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Taşbaşı mahallesinde 2 adet çocuk oyun alanı dahil mahalle parkı bulunmaktadır. Taşbaşı mahallesinin toplam park alanı 2700 m²'dir. Taşbaşı mahallesinde kişi başına düşen mahalle parkı alanı 2.01 m² olup, Türkiye standartlarının altındadır. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 1986.50 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.19).

Çizelge 4.19 Taşbaşı Mahallesinde Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	Fazıl Sözer Parkı	Taşbaşı Mahallesi	2.000	
2	Vedat Güler Park	Taşbaşı Mahallesi	700	
TOPLAM			2.700	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
2	2.700	1.339	2.01	1.986,50

Taşbaşı mahallesinde çocuk oyun alanlarındaki oyun grupları, sert zeminler, donatı elemanları yenidir ve bitkisel materyaller açısından iyi durumdadır (Şekil 4.35).

Şekil 4.35 Vedat Güler Parkı

4.1.21 Yeni Mahalle Parklarının Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 12772 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Yeni mahallede çocuk oyun alanı dahil 2 adet mahalle parkı bulunmaktadır. Yeni mahallenin toplam park alanı 2700 m²'dir. Yeni mahallede kişi başına düşen mahalle parkı 0.21 m² olup Türkiye standartlarının çok altında kalmıştır. Kişi başı 3.5 m² park alanı standardına ulaşmak için 39302 m² park alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır. (Çizelge 4.20).

Çizelge 4.20 Yeni Mahallede Bulunan Park Alanları ve Kişi Başına Düşen Park Alanı Miktarı

SIRA NO	PARKIN ADI	MAHALLE ADI	GENEL ALANI (m ²)	
1	337. Sokak Park ve Çocuk Bahçesi	Yeni Mahalle	600	
2	Okullar Caddesi Çocuk parkı	Yeni Mahalle	2.100	
TOPLAM			2.700	
Park Sayısı (adet)	Toplam Park Alanı (m ²)	Nüfus (Kişi)	Kişi Başına Düşen Alan (m ²)	İhtiyaç Duyulan Alan (m ²)
2	2.700	12.772	0.21	39.302

Yeni mahallede çocuk oyun alanı ve yeşil alan ihtiyacı oldukça fazladır (Şekil 4.36).

Şekil 4.36 337. Sokak Park Alanı

4.1.22 Zaferimilli Mahallesinin Mevcut Durumu

2018 TÜİK verilerine göre; 1139 kişilik mahalle nüfusuna sahip olan Zaferimilli mahallesinde hiç mahalle parkı bulunmaktadır. Dolayısıyla Zaferimilli Mahallesi Altınordu kentinin 22 mahalle içerisinde en fazla mahalle ve çocuk parkına ihtiyacı olan mahalledir. Kişi başına 3.5 m² park alanı düşmesi gerektiği halde standardın çok altında kalan mahallede bu standarda ulaşmak için 39.50 m² alanın park olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

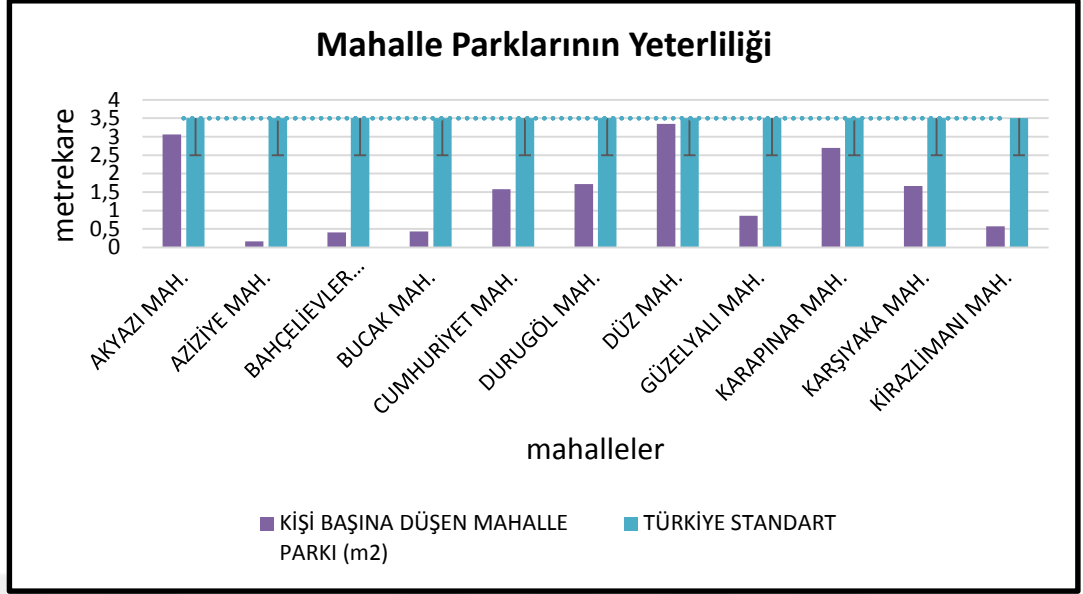
4.2 Mahalle Parkları Açısından Genel Durumun Değerlendirilmesi

Altınordu ilçe merkezindeki çocuk oyun alanları genel olarak mahalle parkı niteliğindedir. Kentte 80 adet çocuk oyun alanı içeren mahalle parkı mevcuttur. Kentteki çocuk oyun alanı dahil mahalle parklarının toplam alanı 195457 m²'dir. Kentte kişi başına düşen mahalle park alanı miktarı ise 1.3 m² dir. Türkiye standartlarına göre 3.5 m² olması gereken bu değere göre, kentteki mahalle parkı alanlarının yetersiz olduğu görülmektedir (Çizelge 4.21).

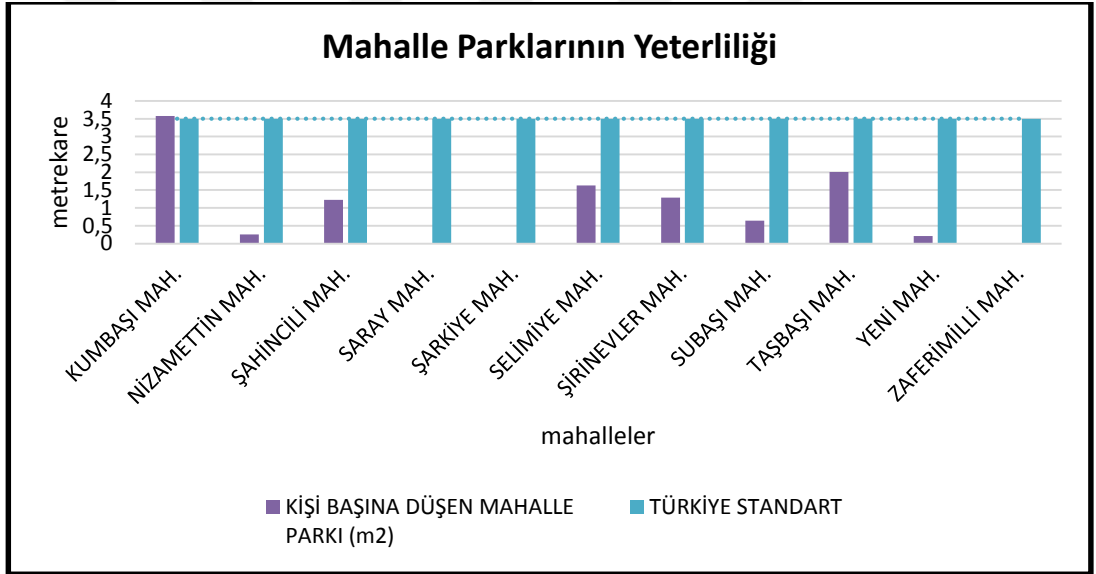
Çizelge 4.21 Altınordu Kent Merkezi Mahalle Parklarının Kişi Başına Düşen Miktarları

Sıra no	Mahalle adı	Nüfusu sayısı (kişi)	Park sayısı (adet)	Mahalle parkı alanı (Ç.O.A dahil) (m ²)	Kişi başına düşen mahalle parkı alanı (m ²)
1	AKYAZI MAH.	15.712	11	48.060	3.06
2	AZİZİYE MAH.	944	1	150	0.16
3	BAHÇELİEVLER MAH.	7.627	2	3.150	0.41
4	BUCAK MAH.	13.929	7	6.050	0.43
5	CUMHURİYET MAH.	9.823	7	15.483	1.58
6	DURUGÖL MAH.	7.813	4	13.395	1.72
7	DÜZ MAH.	1.553	4	5.200	3.35
8	GÜZELYALI MAH.	2.318	1	2.000	0.86
9	KARAPINAR MAH.	3.189	3	8.600	2.7
10	KARŞIYAKA MAH.	14.108	5	23.450	1.66
11	KİRAZLIMANI MAH.	1.057	1	600	0.57
12	KUMBAŞI MAH.	1.669	3	5.984	3.58
13	NİZAMETTİN MAH.	3.906	1	1.000	0.26
14	ŞAHİNCİLİ MAH.	19.915	8	24.490	1.23
15	SARAY MAH.	1.186	2	4.750	4.00
16	ŞARKİYE MAH.	3.038	-	-	-
17	SELİMİYE MAH.	7.626	5	12.450	1.63
18	ŞİRİNEVLER MAH.	12.460	9	16.140	1.29
19	SUBAŞI MAH.	6.680	2	4.300	0.64
20	TAŞBAŞI MAH.	1.339	2	2.700	2.01
21	YENİ MAH.	12.772	2	2.700	0.21
22	ZAFERİMİLLİ MAH.	1.139	-	-	-
TOPLAM		149.803	80	195.457	1.3

Altınordu merkez mahalleleri arasında kişi başına düşen en düşük mahalle parkı alanı Aziziye Mahallesinde iken; en yüksek alan Saray Mahallesi ve Kumbaşı Mahallelerindedir. Türkiye standardı olarak çocuk oyun alanı+mahalle parkları 3.5 m²/kişi olarak belirlenmiş ve Altınordu kent merkezinde Kumbaşı Mahallesi ve Saray Mahallesi olmak üzere sadece 2 mahallenin standardın üzerinde olduğu, diğer 20 mahallenin ise standardın altında kaldığı görülmüştür (Şekil 4.37), (Şekil 4.38).

Şekil 4.37 Altınordu İlçesi parklarının standartlara göre yeterliliği

Şekil 4.38 Altınordu İlçesi parklarının standartlara göre yeterliliği

4.3 Kent Parkları

Altınordu ilçesi kent merkezinde ‘kent parkı’ niteliğinde 4 adet park bulunmaktadır. Bu parklar Rüsumat Parkı, Atatürk Parkı, Tayfun Gürsoy Parkı ve Akyazı Kıyı Plaj ve Park alanıdır. Özgün ve modern bir tasarım anlayışına sahip olan bu parklar içerdikleri aktiviteler, donatı elemanları ve kullanımları bakımından kent parkı niteliği taşımaktadır.

-Rüsumat Parkı: Park, bulunduğu konum açısından ilçenin batı yönünde yer almaktadır. Taşbaşı Mahallesinden başlayan Rüsumat Kent Parkı, Düz Mahalle’de

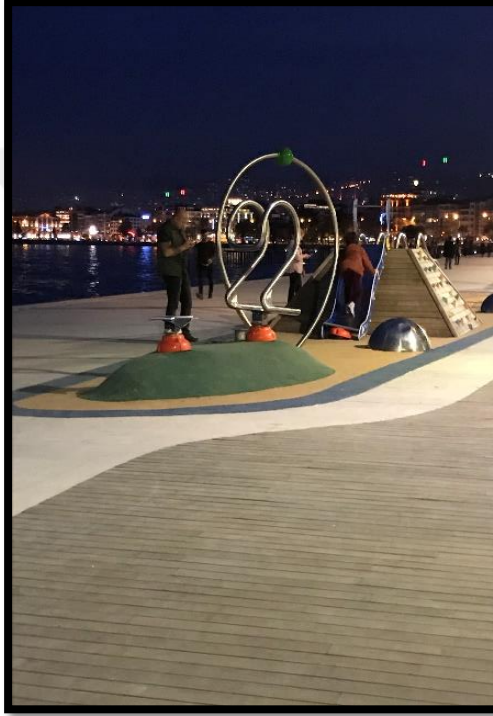
devam edip; Şarkiye Mahallesi'nde son bulmaktadır (Şekil 4.39). Rüsumat Kent Parkı'nın yapımı 2017 yılında tamamlanmış olup; park içerisinde bulunan meydan, miting ve tören alanı, paraşüt alanı, bisiklet parkı, ağaç altı oturma birimleri, sergi alanı, spor alanı ve çocuk oyun alanı gibi barındırdığı donatı elemanları açısından da aktif rekreasyon imkanı sunmakta olup; Altınordu'nun en farklı ve en yeni sahil parkı olma özelliği ile Altınordu kent merkezi için rekreasyonel yönden oldukça önem teşkil etmektedir.

Şekil 4.39 Rüsumat Parkı Uydu Görüntüsü (Anonim, 2019e)

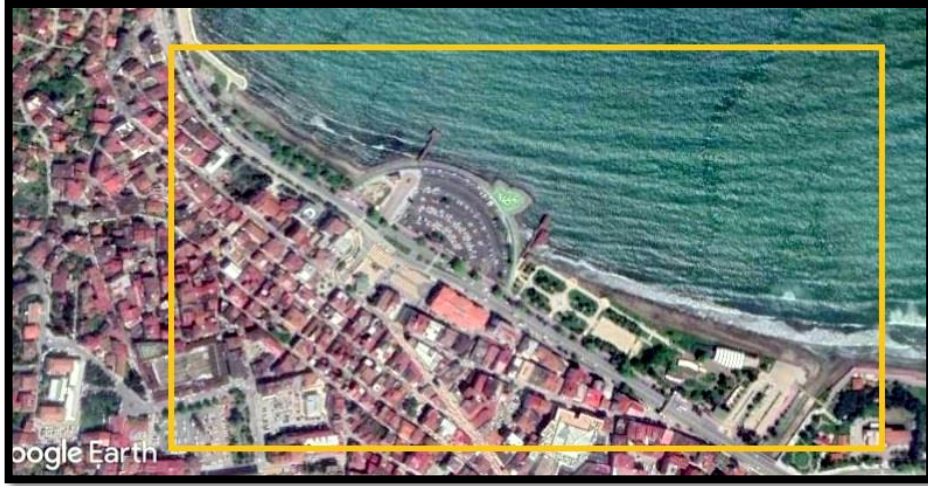
Toplam uygulama alanı 30226 m² olan parkta, 2.4 m genişliğinde 2 şeritli bisiklet yolu, 2.4 m genişliğinde 3 şeritli koşu yolu, 9.5 m genişliğinde kordon dolaşım alanı ve 1.5 m genişliğinde oturma basamakları bulunmaktadır. 4.5 m genişliğindeki fonksiyon şeridini kapsayan alanda ise; oturma-dinlenme ve sergi alanı, spor alanı ve çocuk oyun alanı gibi mekanlar yer almaktadır (Şekil 4.40).

Ordu Büyükşehir Belediyesi tarafından hizmete sunulan Rüsumat Sahil Düzenleme Projesi, 2017 yılında uygulanan En İyi Kentsel Tasarım / Peyzaj Çalışması seçilerek Türkiye Mimarlık Yıllığına girmeye hak kazanmıştır (Anonim, 2017c).

Şekil 4.40 Rüşumat Parkı

- **Atatürk Parkı:** Park bulunduğu konum açısından, Altınordu ilçe merkezi Şarkıye Mahallesi'nde yer almaktadır (Şekil 4.41). Park içerisinde bulunan oturma-dinlenme alanları, yöresel satış üniteleri, skate park, ters ev, tören alanı, yürüyüş ve bisiklet yolları ile kullanıcılara aktif rekreasyona imkânı sunmakta olup, parkta 1451m uzunluğunda bisiklet ve yürüyüş yolu ile toplamda 650 araçlık 2 adet otopark alanı bulunmaktadır.

Şekil 4.41 Atatürk Parkı Uydu Görüntüsü (Anonim, 2019e)

Toplam uygulama alanı 53000 m² olan Atatürk Parkı'nın 12100 m²'sini yeşil alanlar oluşturmaktadır (Şekil 4.42).

Şekil 4.42 Atatürk Park

-Tayfun Gürsoy Parkı: Bulunduğu konum bakımından kent merkezinde yer almaktadır. Bahçelievler Mahallesinden başlayarak; Akyazı Mahallesinde Akyazı plajı yeşil alanına kadar devam eden bir kıyı parkı olma özelliğini taşımaktadır. Bu iki kent parkını birbirinden Civil Deresi ayırmaktadır (Şekil 4.43).

Şekil 4.43 Tayfun Gürsoy Parkı Uydu Görüntüsü (Anonim, 2019e)

Toplam uygulama alanı 85000 m² ve toplam uzunluğu 1.3 km olan bu park, Altınordu ilçesinin en büyük kent parkıdır. Parkta bulunan 2.4 m genişliğinde 2 şeritli bisiklet yolu, 2.4 m genişliğinde 3 şeritli koşu yolu, fitness alanları, çocuk oyun alanları, kafeterya, otopark alanı, fuar alanı, vb. gibi aktivite alanlarıyla kentliye aktif rekreasyon imkanı sunmaktadır (Şekil 4.44)

Şekil 4.44 Tayfun Gürsoy Parkı

-Akyazı Kıyı Plaj ve Park Alanı: Park bulunduğu konum itibariyle kent merkezinin doğusunda kalmaktadır. Tayfun Gürsoy Parkının devamı niteliğinde olan bu park, Akyazı Mahallesinde bulunan Gazi köprüsünden başlayarak Durugöl Mahallesinde bulunan Soya Caddesine kadar devam etmektedir (Şekil 4.45).

Şekil 4.45 Akyazı Kıyı Plajı ve Parkı Uydu Görüntüsü (Anonim, 2019e)

Toplam uygulama alanı 28650 m² olup, toplam uzunluğu ise; 2475 m'dir. İçerdiği aktiviteler açısından değerlendirilecek olunursa, içerisinde piknik alanları, yürüyüş-koşu ve bisiklet yolu, oturma-dinlenme alanları, parkın dokusuna uygun kent mobilyaları, su parkı, survivor park alanı, büfeler, akıllı bisiklet istasyonları vb. kent donatıları içermektedir (Şekil 4.46).

Şekil 4.46 Akyazı Kıyı Plaj ve Parkı

Şekil 4.46 devamı Akyazı Kıyı Plaj ve Parkı

Altınordu ilçesine ait kent parkı niteliğindeki parkların toplam alanı 196875 m² dir. Kişi başına düşen park alanı miktarı ise 1.31 m² dir (Çizelge 4.22).

Çizelge 4.22 Altınordu İlçesinde Kişi Başına Düşen Kent Parkı Alanı

İLÇE ADI	NÜFUS SAYISI (Kişi)	KENT PARKI (m ²)	KİŞİ BAŞINA DÜŞEN KENT PARKI ALANI (m ²)	TÜRKİYE STANDARDI (m ²)
ALTINORDU	149.803	196.875	1.31	3.5

4.4 Spor Alanları

2018 yılı ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi) nüfus sayım sonuçları itibariyle; Altınordu merkez ilçeye bağlı toplam 27 mahalle bulunmakta olup toplam nüfus 200807 kişidir. Altınordu kent merkezi ise 22 mahalleden oluşmaktadır ve mahallelere ait toplam nüfus 149803 kişidir (Anonim, 2018a).

Altınordu kent merkezinde spor alanları yaygın durumdadır. İlçede farklı kategorilerde bir çok spor alanı yer almaktadır. Kentte, 1 adet stadyum (13100 kişi kapasiteli), 1 adet olimpiik yüzme havuzu (500 kişi kapasiteli), 9 adet spor salonu (toplam 3.250 kişi kapasiteli), 12 adet tenis kortu (Şekil 4.47), 16 adet sentetik-çim futbol sahası, 65 adet dış mekân fitness spor alanı, 6471 m uzunluğundaki bisiklet ve koşuyolu; kentteki mevcut spor alanlarını oluşturmaktadır.

Şekil 4.47 Altınordu Kentpark Teniskortu

Altınordu kent merkezinde bulunan 22 mahallenin 21'inde farklı büyüklük ve niteliklere sahip spor alanları bulunmaktadır. Sadece, Zaferimilli Mahallesinde spor salonu, halı saha ya da dış mekân fitness alanı bulunmamaktadır. Kent merkezindeki 21 mahallede bulunan spor tesislerinin toplam alanı 251756 m²'dir (Çizelge 4.23).

Çizelge 4.23 Altınordu Kent Merkezinde Bulunan Spor Tesisleri

MAHALLE ADI	TESİS TİPİ	MİKTARI (Adet/m)	SPOR ALANI (m ²)
Durugöl	Havuz	1	12.743
Akyazı, Bahçelievler, Bucak, Cumhuriyet, Durugöl, Kumbaşı, Selimiye, Subaşı	Spor Salonu	9	11.477
Selimiye	Stadyum	1	32.649
Cumhuriyet, Durugöl, Karşıyaka, Şirinevler	Tenis Kortu	12	8.305
Durugöl	Gençlik Merkezi	1	14.084
Akyazı, Bucak, Şirinevler, Karşıyaka, Karapınar, Cumhuriyet	Sentetik&Çim Saha	16	46.416
20 mahalle (Zaferimilli ve Şarkıye dışında)	Dış Mekan Fitnes	65	126.082
TOPLAM		105	251.756

Altınordu kent merkezinde bulunan 22 mahallenin 6'sında halı saha bulunmaktadır. Toplam 16 adet sentetik&çim, 10 adedi açık saha, 6 adedi ise kapalı saha şeklindedir. Futbol sahalarının toplam alanı 79065 m²'dir (Çizelge 4.24).

Çizelge 4.24 Altınordu Merkez Çim & Sentetik Sahalar (Yeşil ve Beyli, 2018)

Mahallelere Göre Halı Sahalar	Miktar (Adet)	Türü	Alan (m ²)
Karapınar	3	Kapalı	3.990
Karşıyaka	3	Kapalı	18.076
Şirinevler	1	Kapalı	1.500
Karapınar	2	Açık	2.12
Karşıyaka	1	Açık	8.288
Şirinevler	1	Açık	1.500
Akyazı	1	Açık	950
Bucak	1	Açık	1.500
Cumhuriyet	3	Açık	8.400
Selimiye	1	Açık (Stadyum)	32.649
TOPLAM	17	-	79.065

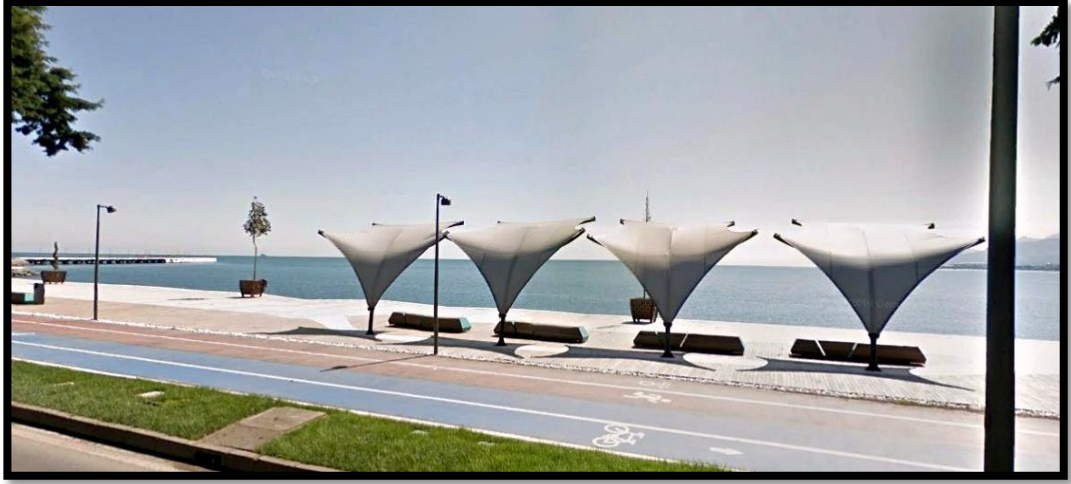
Altınordu kent merkezinde 3 farklı güzergahta, ortalama 2.4 m genişliğinde ve toplam 6471 m uzunluğunda bisiklet ve koşu yolları mevcuttur. Kentte bulunan bisiklet ve koşu yollarının güzergahları ve uzunlukları şu şekildedir. Taşbaşı Mahallesi'nde bulunan rıhtım ve Fidangör Caddesi arası 520 m, Fidangör girişi ile Tayfun Gürsoy Parkı arası 1451m, Tayfun Gürsoy Parkı ve Soya Caddesi arası 4500 m olmak üzere toplam 6471 m'lik bisiklet ve koşu yolu vardır. Bisiklet yollarının genişliği 2.4 m, koşu yollarının genişliği ise 2.4 m olup; toplam genişlikleri 4.8 m dir. Bisiklet ve koşu yollarının kapladıkları toplam alan ise; 31061 m²'dir (Çizelge 4.25).

Çizelge 4.25 Altınordu Kent Merkezinde Yer Alan Bisiklet ve Koşu Yolları

Altınordu Kent Merkezinde Yer Alan Bisiklet ve Koşu Yolları				
Mahalle Adı	Bulunduğu Mevki	Miktar (m)	Türü	Alan (m ²)
Taşbaşı	Rıhtım- Fidangör Girişi	520	Bisiklet Yolu+ Koşu Yolu	2.496
Düz, Şarkıye, Bahçelievler	Fidangör Girişi- Tayfun Gürsoy Parkı	1.451	Bisiklet Yolu+ Koşu Yolu	6.965
Akyazı, Durugöl	Tayfun Gürsoy Parkı- Soya Cad.	4.500	Bisiklet Yolu+ Koşu Yolu	21.600
TOPLAM		6.471		31.061

Altınordu kent merkezinin 3 farklı noktasında bisiklet ve koşu yolları mevcuttur. Bisiklet ve koşu yolları sahil parkları ve araç yolu arasında oluşturulmuş olup; süreklilik arz etmektedir (Şekil 4.48), (Şekil 4.49), (Şekil 4.50).

Şekil 4.48 Rüşumat Parkı Bisiklet ve Koşu Yolu

Şekil 4.49 Tayfun Gürsoy Parkı
Bisiklet ve Koşu Yolu

Şekil 4.50 Akyazı Kıyı Park ve Plajı
Bisiklet ve Koşu Yolu

Altınordu kent merkezinde bulunan 22 mahallenin 20'sinde, toplam 65 alanda dış mekân fitness aletleri yer almaktadır. Çoğunlukla parklar ve çocuk oyun alanları içerisinde bulunan fitness alanları, oyun, spor, yeşil alan ve sistematik alanlar olarak kullanılmaktadır. Fitness alanlarının mahalle nüfusları da dikkate alınarak yeterliliğine bakıldığında kişi başına ortalama 0.84 m² alan düştüğü saptanmıştır (Çizelge 4.26).

Çizelge 4.26 Altınordu Kent Merkezi Açık Hava Fitness Alanları

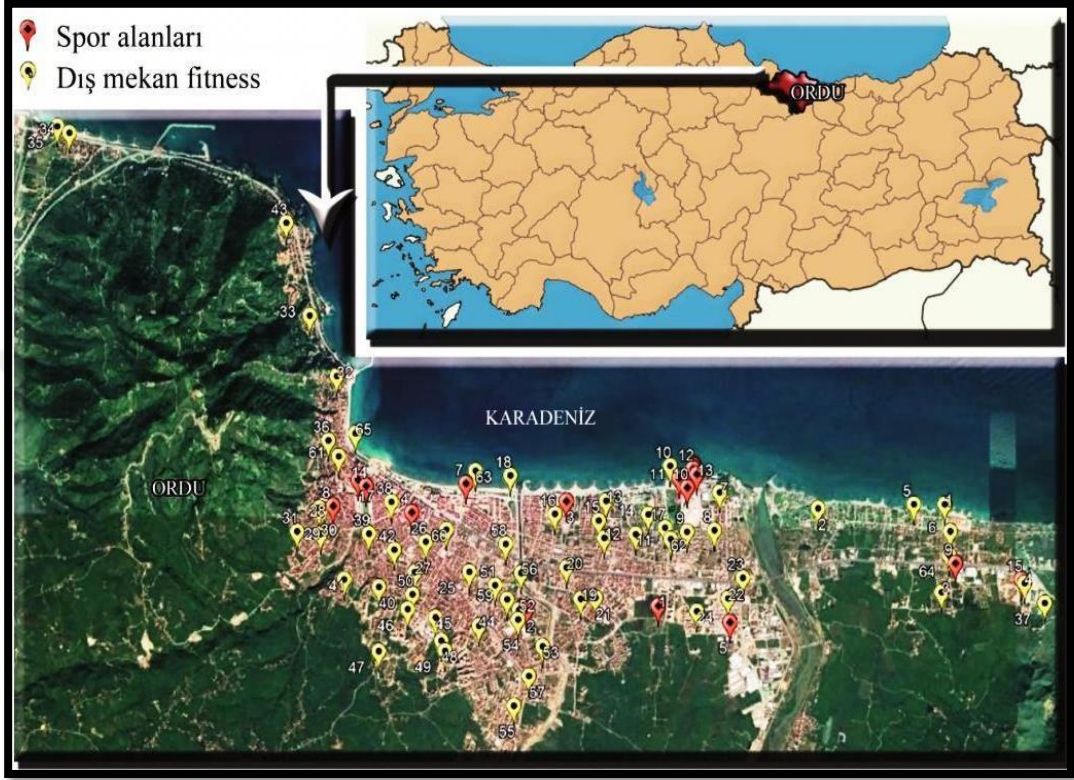
Altınordu Kent Merkezinde Bulunan Açık Hava Fitness Alanları				
Mahalle	Nüfus (Kişi)	Miktar (Adet)	Alan (m ²)	Kişi Başına Düşen Miktar (m ² /kişi)
Akyazı	15.712	7	21.230	1.35
Aziziye	944	1	150	0.16
Bahçelievler	7.627	2	546	0.07
Bucak	13.929	5	3.800	0.27
Cumhuriyet	9.823	8	17.333	1.76
Durugöl	7.813	4	11.615	1.48
Düz	1.553	1	250	0.16
Güzelyalı	2.318	1	2.000	0.86
Kirazlımanı	1.057	1	600	0.57
Karapınar	3189	3	8.600	2.7
Karşıyaka	14.108	3	5.500	0.39
Kumbaşı	1669	2	5.484	3.28
Nizamettin	3.906	1	1.000	0.26
Saray	1.186	1	1750	1.47
Selimiye	7.626	3	7.600	1
Subaşı	6.680	2	4.304	0.65
Şahincili	19.915	7	16.480	0.83
Şarkiye	3.038	-	-	0
Şirinevler	12.460	10	14.440	1.16
Taşbaşı	1339	1	700	0.53
Yeni	12.772	2	2.700	0.21
Zaferimilli	1.139	-	-	0
Toplam	149.803	65	126.082	0.84

Kent merkez mahallelerinin nüfusuna bağlı olarak spor alanlarının yeterliliğine bakıldığında (0-9 yaş arası ve 65 yaş üstü nüfus hariç) kişi başına ortalama 1,58 m² spor alanı düşmektedir. Türkiye standartlarına göre kişi başına düşmesi gereken spor alanı miktarı 3 m²/kişi standardından hareketle kentte olması gereken spor alanı miktarı 449409.m² olup; 213201 m² spor alanına daha ihtiyaç duyulmaktadır (Çizelge 4.27).

Çizelge 4.27 Altınordu Kent Merkezinde Bulunan Spor Alanlarının Kişi Başına Düşen Alan Miktarı

İLÇE ADI	NÜFUS SAYISI (Kişi)	SPOR ALANI MİKTARI (m ²)	KİŞİ BAŞINA DÜŞEN SPOR ALANI (m ²)	İHTİYAÇ DUYULAN SPOR ALANI	TÜRKİYE STANDARDI
Altınordu Kent Merkezi	149.803	236.208	1,58	213.201	3

Kent içerisinde spor alanlarının dağılımı homojen değildir ve kent halkı için ulaşılabilirliği minimum düzeydedir. Altınordu kent merkezi spor alanlarının konumlarını gösteren harita Şekil 4.51’de verilmiştir.

Şekil 4.51 Altınordu Kent Merkezi Spor Alanlarının Konumları (Yeşil ve Beyli, 2018).

4.5 Kamusal Alanlar

Altınordu Kent merkezinde bulunan resmi kurumlar; Ordu Büyükşehir Belediyesi, Altınordu Belediyesi, Altınordu İlçe Emniyet Müdürlüğü, Valilik, Büyükşehir Belediyesi Durugöl Yerleşkesi, Altınordu İlçe Tarım Müdürlüğü, Altınordu Defterdarlığı, Bayındırlık Müdürlüğü, Mezbahane, İtfaiye ve Jandarma gibi kamu kurumları oluşturmaktadır (Çizelge 5.28). Altınordu İlçesi kamusal alan miktarlarına ait bilgiler ise Çizelge 4.29 ve 4.30’da verilmiştir.

Çizelge 4.28 Altınordu İlçesi Kamu Tesisleri ve Alanları

KAMU TESİSLERİ	ALAN (m²)
Büyükşehir Bel. Durugöl Yerleşkesi	64.600
Valilik	5.667
Öğretmenevi	1.457
Ziraatbank	1.479
Belediye	2.153
Defterdarlık	556
Fiskomar	3.094
PTT	574
Diğer	70.000
Huzuevi	10.510
Tarım İl Md	19.110
Jandarma	8.140
Kütüphane	2.076
Müftülük	3.845
Emniyet	11.027
Tedaş	24.691
Atık su arıtma tesisi	35.100
Karayolları	27.723
İtfaiye	16.847
Bayındırlık	13.750
Adliye-Tekel	36.243
Mezbahane	27.675
TOPLAM	386.317

Altınordu Belediyesi (Anonim 2015) verilerine göre; ilçede 4 adet özel eğitim ve 103 adet kamuya ait toplam 107 adet okul bulunmaktadır. Bu okulların kapladıkları toplam alan ise 713002 m²'dir (Çizelge 4.29).

Çizelge 4.29 Türlerine göre Altınordu Okul Adetleri ve Alanları

OKUL TÜRÜ	ADET	ALAN (m ²)
İLKÖĞRETİM	69	389.192
ORTAOKUL-LİSE	23	180.591
ÖZEL EĞİTİM TESİS ALANI	4	34.217
MESLEK LİSESİ	10	109.000
ÜNİVERSİTE	1	249.00
TOPLAM	107	962.000

Kent merkezinde bulunan kamusal alanları; resmi kurum bahçeleri, eğitim kurumu alanları, sosyal ve kültürel tesis alanları, sağlık tesisi alanları, pazar alanları ve dini tesis alanlarından oluşmaktadır. Kamusal alan bahçeleri kent merkezinde önemli ölçüde alan teşkil etmekte olup, çoğunluğu sert zeminlerden oluşmaktadır (Çizelge 4.30).

Çizelge 4.30 Altınordu İlçesi Kamusal Alan Miktarları

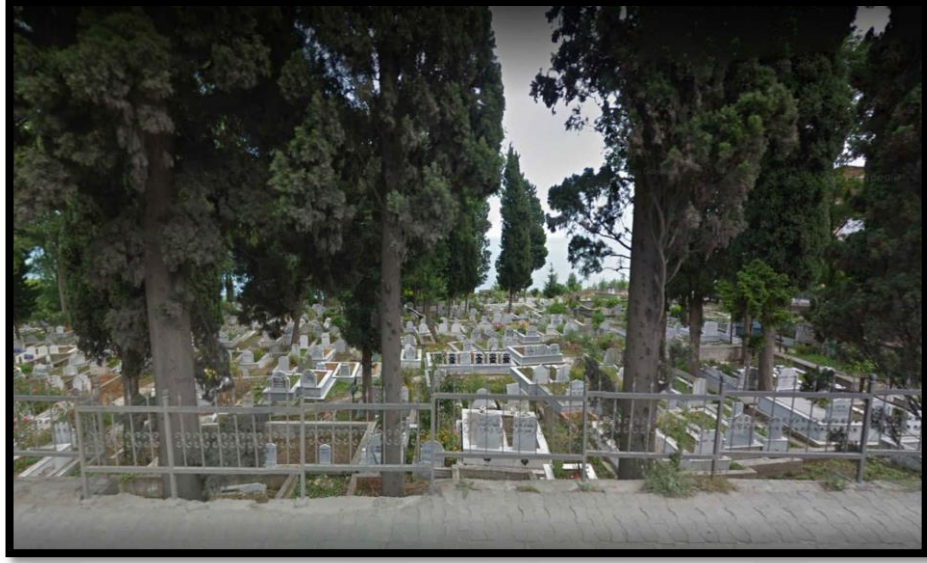
TÜR	İDARI TESİS ALANI (m ²)	EĞİTİM ALANI (m ²)	SAĞLIK TESİS ALANI (m ²)	SOSYAL VE KÜLTÜR EL TESİS ALANI (m ²)	PAZAR ALANI (m ²)	DİNİ TESİS ALANI (m ²)	TOPLAM (m ²)
KAMUSAL	386.317	962.000	137.516	95.753	35.768	647.215	2.264.571

Altınordu'da kamuya ait, 2 adet kültür merkezi, 16 adet sağlık merkezi, 4 adet sağlık ocağı, 5 adet sosyal tesis, 59 adet cami ve 9 adet pazar alanı bulunmaktadır (Anonim, 2015).

Altınordu kent merkezinde bulunan bu alanlar, Düz Mahallesi, Şarkıye Mahallesi, Akyazı Mahallesi, Bucak Mahallesi, Subaşı Mahallesi, Karşıyaka Mahallesi ve Durugöl Mahallesinde yer almaktadır.

4.6 Mezarlıklar

Altınordu kent merkezinde 17 adet mezarlık bulunmaktadır. Bu mezarlıklardan en büyük alana sahip olanı; 32673 m² ile Çakal Çıkmaz Mezarlığıdır. Toplam mezarlık alanı ise 104421 m²'dir (Şekil 4.52).

Şekil 4.52 Çakal Çıkmaz Mezarlığı

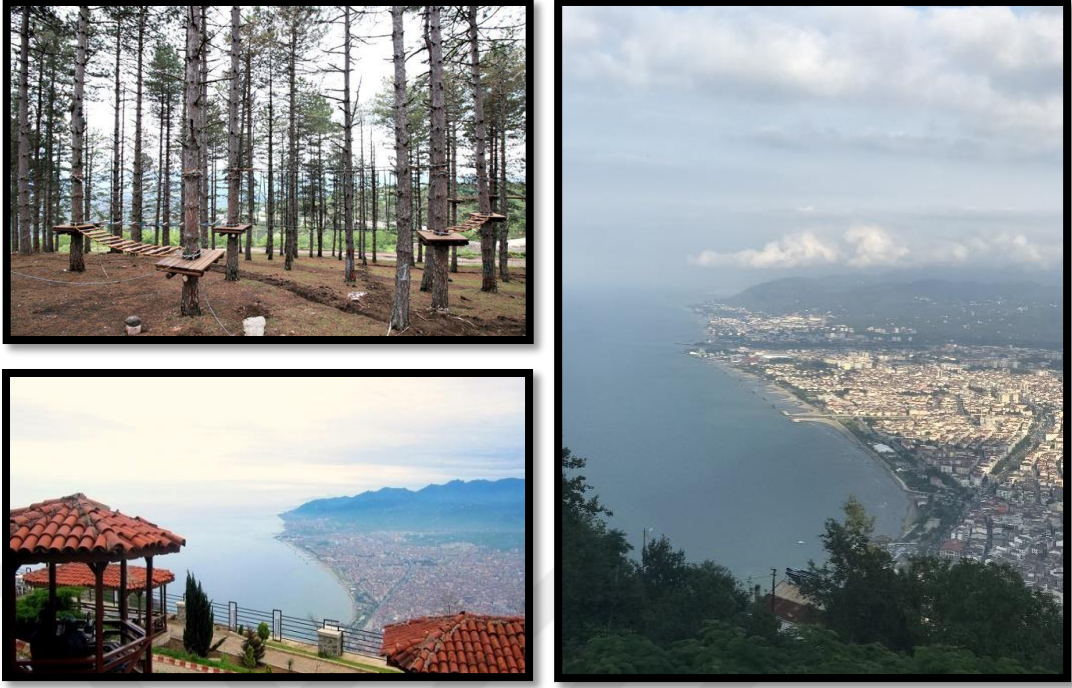
4.7 Diğer Açık Alanlar

Altınordu kent merkezinde bulunan mesire alanları, yayalaştırılmış yollar ve caddeler ile dere kenarı düzenlemeleri diğer açık alanlar kapsamında değerlendirilmiştir.

4.7.1 Mesire Alanları

Altınordu ilçe merkezinde 4 adet mesire alanı bulunmaktadır. Bunlar; Ordu Boztepe, Cumhuriyet Mahallesinde bulunan mavi bayrak plajı, kumsal çevre düzenleme ve sahil çamlık alanıdır.

- **Boztepe:** Altınordu kenti Boztepe'nin yamaçlarında konumlanmıştır. Boztepe, denizden yaklaşık 460 m yükseklikte olup, ilçenin panoramasını, Karadeniz'in manzarasını Boztepe'den seyretmek mümkündür. İlçenin merkezine 6 km asfalt yolla ulaşım sağlanmaktadır. Toplam 46400 m² lik açık alana sahip olan Boztepe'de aktif rekreasyon amaçlı tesisler, yeme-içme mekanları, ağaçlandırılmış piknik alanları ve eğlence amaçlı macera parkını içerisinde barındıran bir cazibe merkezi konumundadır (Şekil 4.53).

Şekil 4.53 Ordu Boztepe

- **Mavi Bayrak Plajı:** Kent merkezinde olan bir diğer mesire alanı ise; Cumhuriyet Mahallesi'nde bulunan ve toplam 6000 m² lik alana sahip Mavi Bayrak Plajı, Orta ve Doğu Karadenizin ilk mavi bayraklı plajıdır (Şekil 4.54).

Şekil 4.54 Cumhuriyet Mahallesi Mavi Bayrak Plajı

- **Kumsal Çevre Düzenlemesi:** Şarkıye Mahallesi sahilinde bulunmakta olup; 5400 m²'lik alana sahiptir (Şekil 4.55).

Şekil 4.55 Kumsal Skate Park

- **Sahil Çamlık Alanı:** Akyazı Mahallesinde bulunan 2900 m²'lik alana sahip olan çamlık rekreasyon alanı da kent merkezinde bulunan diğer mesire alanıdır. Altınordu merkezindeki mesire alanlarının kapladığı toplam alan 60700 m²'dir (Çizelge 4.31).

Çizelge 4.31 Altınordu Mesire Alanları

MESİRE ALANLARI	Alan (m ²)
BOZTEPE YEŞİL ALAN	46.400
CUMHURİYRT MAH. MAVİ BAYRAK	6.000
KUMSAL ÇEVRE DÜZENLEME	5.400
SAHİL ÇAMLIK ALANI	2.900
TOPLAM	60.700

4.7.2 Yayalaştırılmış Yollar ve Caddeler

Altınordu kent merkezinde 2016 yılında yapımı tamamlanmış olan Süleyman Felek Yayalaştırma Projesi, Süleyman Felek Caddesi Yalı (Aziziye) Cami ve Zübeyde Hanım Caddesi Ada firmı arasındaki alanı kapsamaktadır (Anonim, 2016f). Toplam 13130 m² açık alana sahiptir. Proje kapsamında mevcut cadde trafiğe kapatılarak yayalaştırma yapılmıştır. Cadde üzerindeki binaların cephelerinde giydirme yapılan alan yaklaşık 12000 m² ve 700 m uzunluğunda olup, toplamda 115 adet binada cephe iyileştirmesi yapılmıştır (Şekil 4.56).

Şekil 4.56 Yayalaştırılmış olan Süleyman Felek Caddesi

4.7.3 Dere Kenarı Peyzaj Düzenlemeleri

Civil Deresi I. Etap Peyzaj Düzenlemesi: Altınordu ilçesi Civil Deresi üzerindeki Gazi Köprüsü ile şehirlerarası karayolu köprüsü arasında bulunan 630 m uzunluğundaki alana; 3.40 m genişliğinde mermerden oluşan çift taraflı kaldırım, seyir terası ve güvenlik duvarı yapılmıştır. Dere boyunca duvar üstü özel motifli 1000 adet aplik aydınlatma kullanılmış olup, 600 m boyunda ve 7 m genişliğinde asfalt yoldan oluşmaktadır. Civil Deresi toplam düzenleme alanı 6500 m²'dir (Anonim, 2016d) (Şekil 4.57).

Şekil 4.57 Civil Deresi I. Etap Düzenlemesi

Civil Deresi II. Etap Peyzaj Düzenlemesi: Şirinevler Civil II. Etap Çevre Düzenlemesinin yapımına 2015 tarihinde başlanmıştır. Çevre düzenleme ve inşaat alanı toplam 24135 m², toplam park alanı 10300 m²'dir. Düzenlemede 5070 m² piknik alanı, 15 adet piknik masası, 30 araçlı (1200 m²) otopark alanı, 7250 m² (yaklaşık 1,5 km.) kaldırım (6150 m² beton-1100 m² granit küptaş) bulunmaktadır. Park alanında, 560 m² çocuk oyun alanı ve fitness alanı, 207 adet çift armatürlü 5 m boyunda aydınlatma armatürü, oturma alanları, 60 adet bank, 3068 m² baskı beton yürüyüş yolları ve 30 adet çöp kovası bulunmaktadır. Alanda 20 farklı türde 384 adet ağaç, 7 farklı türde 408 adet çalı ve yer örtücü kullanılmıştır. Toplam 19688 m²'lik yeşil alana sahip olan çevre düzenlemesi 2016 yılında tamamlanmıştır (Anonim, 2016e) (Şekil 4.58).

Şekil 4.58 Civil Deresi II. Etap Düzenlemesi

4.8 Kavşak ve Refüjler

Altınordu kent merkezindeki caddelerde ve karayollarında bir çok refüj yer almaktadır. Güzelyalı-Turnasuyu Mevkii, Ulubey kavşağı ve orta refüjü, Soya-Mersan-Carrefour-Kumbaşı Kavşakları, Ahmet Cemal Mağden, Erol Ataşan Bulvarı, Adnan Kahveci Bulvarı ve orta refüjleri bulunmaktadır (Şekil 4.59), (Şekil 4.60). Kent merkezinde, kentin giriş ve çıkışlarında trafik düzenini sağlamak amacıyla yapılan kavşaklarda yeşil alanlara yer verilmiştir. Bunların içinde *Thuja sp.*, *Juniperus sp.* gibi bitkiler, yer örtücüler ve mevsimlik çiçekler bulunmaktadır ve yüzeyleri genellikle çim örtüsü ile kaplıdır. Kavşak ve refüjler pasif açık-yeşil alanlar kapsamında önemli işlevlere sahiptir. Kavşak ve refüjler ile kapladığı alanlar Çizelge 4.32’de verilmiştir.

Şekil 4.59 Güzelyalı Kavşağı

Şekil 4.60 Ulubey Kavşağı

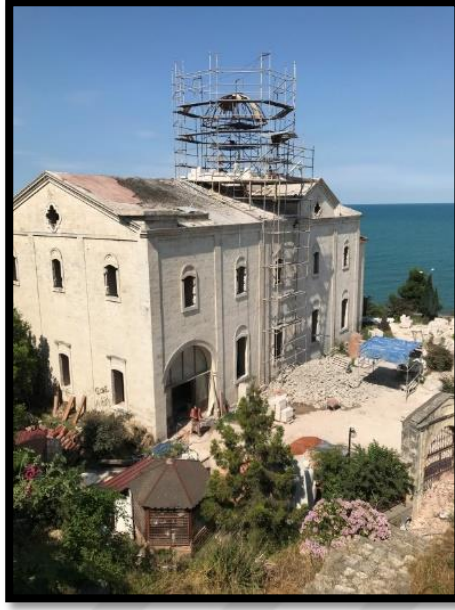
Çizelge 4.32 Altınordu Kavşak ve Refüjler

Mahalle Adı	Refüj/Kavşak Adı	Yeşil Alanı (m²)
Güzelyalı Mahallesi	Güzelyalı-Turnasuyu refüj	19.000
Şirinevler Mahallesi	Sivil Savunma refüj	700
Şirinevler-Eskipazar	Sivas-Çambaşı kavşağı ve refüj	12.000
Durugöl Mahallesi	Soya kavşağı	200
Akyazı Mahallesi	Mersan kavşağı	200
Karşıyaka Mahallesi	Cuma Pazarı kavşağı	200
Yeni Mahalle	Carrefour kavşağı	200
Akyazı Mahallesi	Ahmet Cemal Mağden Cad. refüj	2.700
Akyazı Mahallesi	Erol Ataşan Bulvarı refüj	500
Bahçelievler	Adnan Kahveci Bulvarı refüj	1.300
Akyazı Mahallesi	Refüj	3.000
Akyazı Mahallesi	Akyazı kavşak ve refüj	800
Kumbaşı Mahallesi	Kumbaşı kavşağı	22.800
Şirinevler Mahallesi	Refüj	50
TOPLAM		63.650

4.9 Tarihi Bina ve Çevreleri

Altınordu kent merkezi sınırları içerisinde bulunan tarihi binalar, kentteki kültürel değerleri yansıtması bakımından önem arz etmektedir. Bu değerler, Taşbaşı Kültür Merkezi, Paşaoğlu Konağı, Tarihi Osmanpaşa Şadırvanı ve Aziziye (Yalı) Camiidir. Kentte bulunan tarihi binaların sahip olduğu toplam açık alan miktarı 2045 m²'dir.

-Taşbaşı Kültür Merkezi (Eski Cezaevi-Kilise): Altınordu İlçe Merkezi Taşbaşı Mahallesi, kentsel sit alanı içerisinde yer almaktadır. 1853 yılında Ortodokslar tarafından yapılmıştır. Kilisenin ana mekânı iki sıralı, üç sütunlu ve üç nefli ayrılmış olup, bazilikal bir plandadır (Şekil 4.61). 10 Nisan 2000 tarihinden itibaren kültür merkezi olarak kullanılmaktadır. Kilise ve çevresinin toplam alanı 3090 m² olup; 612 m² açık alana sahiptir. Kilisenin iç ve dış cephesindeki restorasyon çalışmaları ve çan kulesinde yapılmakta olan tadilat ile kilise bahçesindeki çevre düzenleme çalışmaları Kasım 2018'de başlamış olup; 2019 yılı içerisinde bitirilmesi planlanmaktadır (Anonim, 2019a).

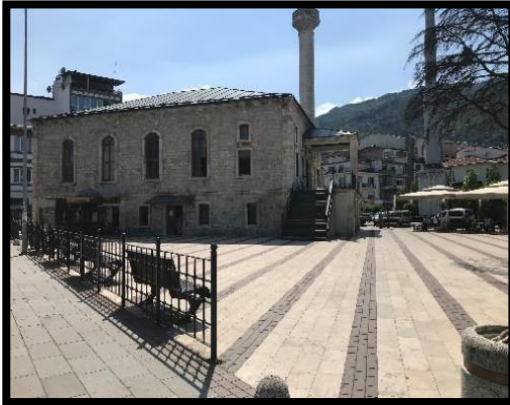
Şekil 4.61 Taşbaşı Kültür Merkezi

-Paşaoğlu Konağı ve Etnografya Müzesi: Altınordu kent merkezi Selimiye Mahallesi Taşocak Caddesinde 1896 yılında Paşaoğlu Hüseyin Efendi tarafından yaptırılmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından 1982 yılında kamulaştırılmış, 1987 yılında onarımı tamamlanarak "Paşaoğlu Konağı ve Etnografya Müzesi" olarak hizmete açılmıştır. Altınordu ilçesindeki tescilli tarihi eserler arasında yer almaktadır. Zengin bir taş işçiliğine sahip olan konağın taşları Ünye'den, ahşap malzemesi ise Romanya'dan getirilmiştir (Anonim, 2018e). Konak XIX. yy. sivil mimarisinin en güzel örneklerinden biri olup; zemin ile beraber üç katlıdır. 18 Kasım 1987 tarihinde müze olarak açılmıştır. Müzede 2121 adet eser bulunmaktadır. Bahçe duvarı, merdivenler, balkon ve çatı kenarlarında işlemeli taş işçiliği görülmektedir. Konağın bahçesinde fiskiyeli bir havuz bulunmaktadır. Ahşap örtü altında orijinal taş ocak yer alır. Müzenin kapladığı toplam alan 340 m² dir ve 195 m² açık alana sahiptir (Şekil 4.62).

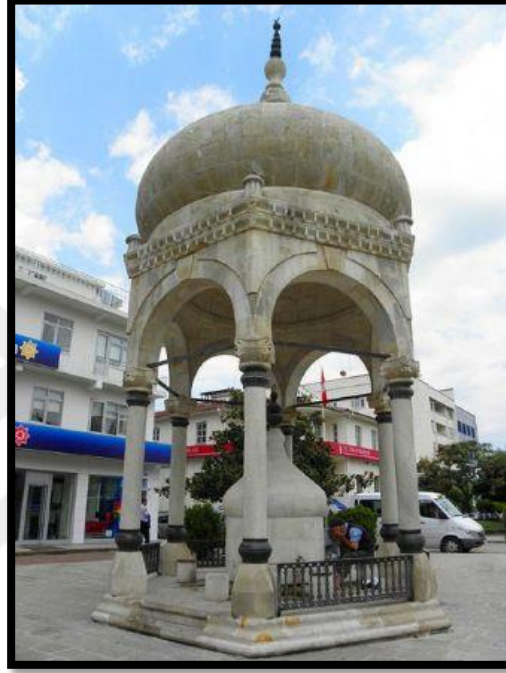
Şekil 4.62 Etnoğrafya Müzesi (Anonim, 2018e)

-Aziziye (Yalı) Camii: Sultan Abdülaziz zamanında ahşap olarak yaptırılmış, zaman içinde yıkılmaya başlayınca 1890 yılında Kadı Zade Hasan Efendi tarafından kesme ve moloz taş ile yeniden inşaa ettirilmiştir (Anonim, 2019a). Minberi oldukça eğimli ve yüksektir. Camii üç katlı olup pencere ve kapı kenarları ovaldır. Altınordu kent merkezinde bulunan tarihi caminin toplam alanı 1440 m² olup, 1125 m² açık alana sahiptir (Şekil 4.63).

Şekil 4.63 Aziziye (Yalı) Camii

-Osman Paşa Şadırvanı: Aslen Ordulu olan Trabzon Valisi Hazine Darzade Osman Paşa tarafından 1842 yılında yaptırılmıştır. 1937 yılında yıktırılmış, 1997 yılında Ordulu işadamı Fahri ÇELEBİ tarafından Ordu Belediyesi öncülüğünde aslına uygun olarak yeniden yaptırılmıştır. Ülkemizde sütunları en yüksek şadırvanıdır (Anonim, 2019c). Tarihi şadırvan Altınordu merkez Hükümet Caddesi üzerinde bulunmakta olup; 113 m² 'lik açık alana sahiptir (Şekil 4.64).

Şekil 4.64 Osman Paşa Şadırvanı

4.10 Ormanlık Alanlar ve Ağaçlandırma Sahaları

Altınordu Belediye sınırları içinde 3 adet orman alanı bulunmaktadır. Bu alanların toplam büyüklüğü 42380 m²'dir. Ağaçlandırma için ise; ayrılmış 13 adet 108166 m²'lik ağaçlandırma sahası mevcuttur. Bu sahalarda Altınordu kenti Aziziye, Güzelyalı, Saray, Selimiye, Taşbaşı ve Kirazlıman Mahallelerinde bulunmaktadır (Şekil 4.65). Sahalar, ağaçlandırma uygulaması yapmak isteyen kamu ve kuruluşlarına tahsislidir. (Anonim, 2017b ve Anonim, 2018b).

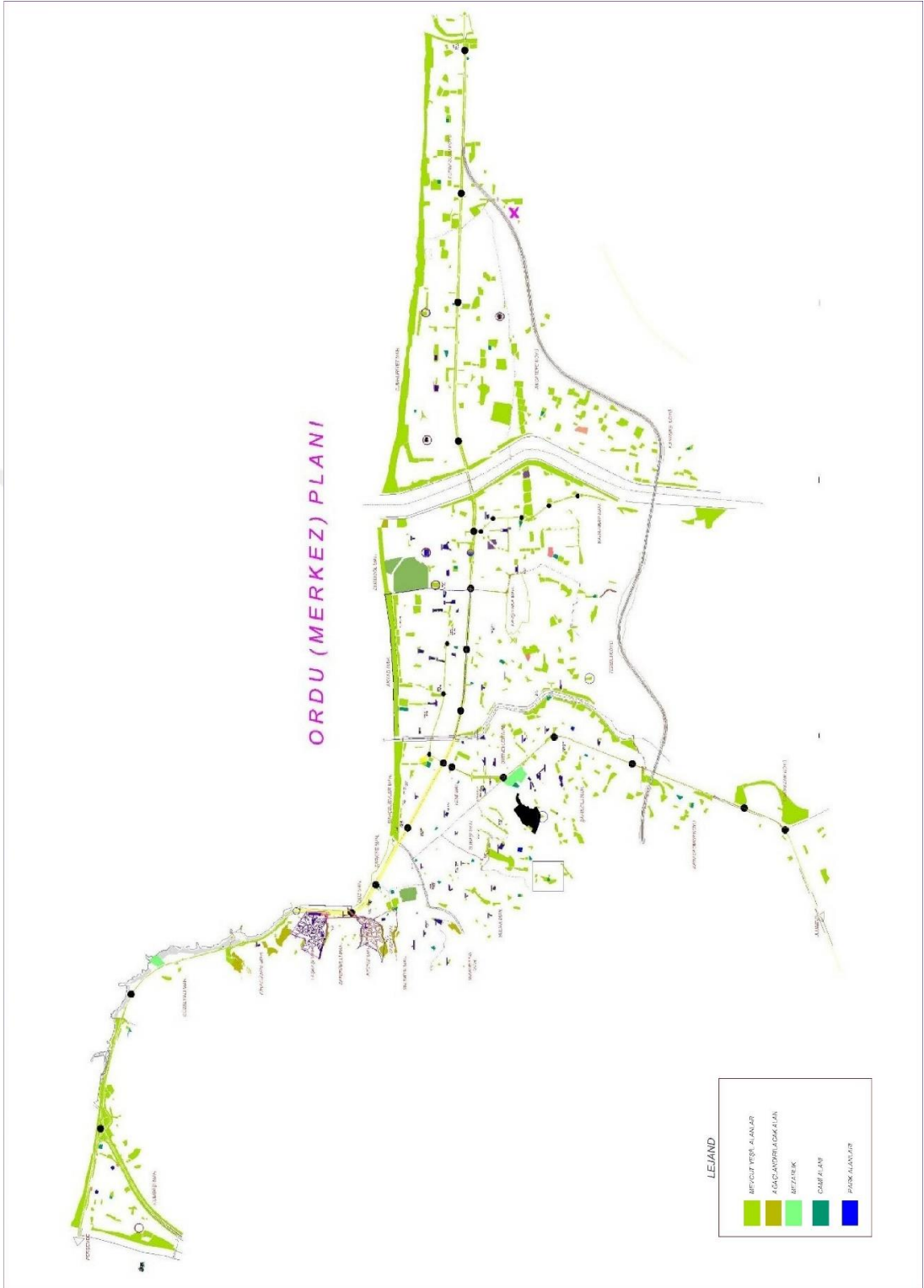
Şekil 4.65 Aziziye ve Saray Mahalleleri Ağaçlandırma Sahaları Uydu Görüntüsü (Anonim, 2019e)

4.11 Altınordu Kent Merkezi Mevcut Açık-Yeşil Alanlarının Değerlendirilmesi

Kentsel ölçekteki açık-yeşil alan değerlendirmesi kent merkezinde bulunan 22 mahalle kapsamında yapılmıştır.

Altınordu kent merkezindeki mülkiyeti kamuya ait olan tüm açık-yeşil alanlar incelenmiş, yerinde tespit edilmiş, 1/5000 Nazım İmar Planı ile 1/1000 Uygulama İmar planı değerlendirilmiş, ilgili kurum ve kuruluşlardan açık-yeşil alanlar hakkında altlık olabilecek bilgiler alınmıştır. Bu kapsamda yapılan tespitler ve elde edilen bilgiler doğrultusunda çalışma alanı açık-yeşil alan varlığı Şekil 4.66'da gösterilmiştir

Şekil 4.66 Altınordu Kent Merkezi Açık Yeşil Alanları 1/1000 Ölçekli Mevcut Durum Haritası (Anonim, 2018d)

Tüm bu bilgiler değerlendirildiğinde ilçe içerisinde kamuya ait mevcut aktif açık ve yeşil alan miktarı 628540 m² olarak hesaplanmıştır. Bu hesaplama mahalle parkları (çocuk oyun alanları dahil) ve spor alanlarını içeren 3194 sayılı imar kanunu standart hesabı doğrultusunda yapılmıştır. 149803 kişi olan son güncel Altınordu ilçesi merkez 22 mahallenin nüfus verileri dikkate alınarak ilçe içerisindeki aktif-yeşil alan miktarının kişi başına 4.19 m² olduğu tespit edilmiştir. 3194 sayılı imar kanununa göre kişi başına düşmesi gereken aktif açık-yeşil alan miktarı 10 m² kriteri dikkate alındığında ilçede olması gereken yeşil alan miktarının 1498030 m² olması gerektiği ve 869490 m² daha alana ihtiyaç duyulmaktadır. Tüm bu veriler değerlendirildiğinde ilçedeki mevcut açık-yeşil alan miktarının standardın oldukça altında kaldığı anlaşılmaktadır (Çizelge 4.33).

Çizelge 4.33 Altınordu Kent Merkezi Kamusal Aktif Yeşil Alan Durumu

ALTINORDU AKTİF AÇIK-YEŞİL ALANLARI	ALTINORDU AÇIK-YEŞİL ALAN MİKTARLARI (m ²)	ALTINORDU KİŞİ BAŞINA DÜŞEN AÇIK-YEŞİL ALAN MİKTARLARI (m ² /kişi)	TÜRKİYE STANDARDI (m ² /kişi)
Mahalle parkları (Ç.O.A dâhil)	195.457	1.30	3.5
Spor Alanları	236.208	1.58	3
Kent Parkları	196.875	1.31	3.5
TOPLAM	628.540	4.19	10

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışma ile Altınordu kent merkezinin mahalle bazında ve nüfus yoğunluklarına göre içerdiği açık yeşil alanlar irdelenmiş ve hangi bölgelerde ne kadar yeşil alan miktarına daha ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Kentte tespit edilen açık yeşil alanların mevcut durumlarına ilişkin genel sonuçlar belirtilmiş ve öneriler getirilmiştir.

Kentleşme olgusu ile artan nüfus paralelinde ortaya çıkan yapılaşma ihtiyacı yeşil alanların planlı ve homojen bir şekilde gelişmesini engellemektedir. Ülkemizdeki kentlerin en büyük sorunlarından birisi yeşil alanların dünya standartlarının altında olması ve yetersiz kalmasıdır (Yeşil, 2006).

Araştırmada, açık-yeşil alan miktarları hesaplanırken kent merkezindeki mahalle nüfusuna bağlı olarak, kişi başına düşen alan hesaplanmıştır. Altınordu kent merkezinde açık-yeşil alanların dağınık bir yapıya sahip olduğu ve kent merkezindeki aktif açık-yeşil alan (park ve çocuk oyun alanları ve spor alanları) miktarının standartların altında kaldığı görülmüştür.

Altınordu kent merkezinin, özellikle 2013 yılı itibariyle Ordu ilinin Türkiye'nin 30. Büyükşehir'i olmasıyla merkez ilçe olma özelliği kazanarak hızlı bir kentleşme sürecine girdiği görülmektedir. Bu kentleşme faaliyetleri yeşil alanların varlığını da etkilemektedir. Mevcut yeşil alanlar yerini konut alanlarına bırakmaktadır. Yoğun yapılaşma sürecinde olan Altınordu kentinde insanlar rekreasyon faaliyetlerini gerçekleştirebilecekleri, ruhsal olarak rahatlayacakları park alanlarına gereksinim duymaktadır. Bu alanlar yeterli fonksiyonlara ve donatı elemanlarına sahip olmalıdır.

Kent merkezinde özellikle park alanlarında gerekli yeşil alan planlamasının gerçekleştirilmediği görülmektedir. Kaliteli açık-yeşil alan uygulamaları yapılabilmesi için ihtiyaca ve parkların fonksiyonlarına göre konumları ve alanları belirlenmelidir. Mevcut parklarda ihtiyaçlara göre fonksiyonlar ve donatı elemanları yenilenmelidir. Bu durumla ilgili yerel yönetim organları gerekli tedbirleri almalı, açık yeşil alanların daha fonksiyonel şekilde kullanımı sağlanmalıdır.

Altınordu kent merkezinde bulunan çocuk oyun alanları genel olarak mahalle parkı içerisindedir. Kentte 80 adet çocuk oyun alanı-mahalle parkı bulunmaktadır. Kentteki çocuk oyun dahil mahalle parklarının toplam alanı 195457 m²'dir. Kentte kişi başına

düŖen mahalle park alanı miktarı ise 1.30 m²'dir. Türkiye standartlarına göre 3.5 m² olması gereken bu değere göre, kentteki mahalle parkı alanlarının yeterli olmadığı ortaya çıkmıŖtır.

Altınordu aktif açık-yeŖil alanlara, ilçedeki mevcut orman ve aęaçlandırılmıŖ alanlar, kamu arazileri, yol ağaçlandırmaları ile açık alanlar (mesire alanları, yayalaŖtırmıŖ yollar ve caddeler, dere kenarı peyzaj düzenlemeleri) da ilave edildiğinde ilçede toplam 3148122 m² kamusal aktif açık-yeŖil alan bulunmaktadır.

Kent merkezindeki pasif yeŖil alanlar ise kavŖak ve refüjler, mezarlıklar ve tarihi bina ve çevreleridir. Bunların kapladığı toplam alan ise, 170116 m²'dir.

Altınordu kent merkezinde bulunan aktif ve pasif yeŖil alanların kapladıkları toplam alan ise, 3318238 m² olup, 149803 kiŖi olan son güncel Altınordu ilçesi merkez nüfusuna bağlı olarak kiŖi başına 22.15 m² yeŖil alan düşmektedir.

AraŖtırmaya göre, Altınordu kent merkezindeki açık-yeŖil alan miktarının yetersiz olduğu ve mahallelerdeki açık-yeŖil alan dağılımlarının orantsız dağıldığı görülmüŖtür.

Kent genelinde yapılan inceleme doğrultusunda 22 mahalleye ait açık ve yeŖil alan dağılımı ortaya konmuŖtur. Ortaya çıkan sonuçlara göre Altınordu kent merkezinde bulunan 22 mahalle arasında kiŖi başına düşen en yüksek oran Saray ve KumbaŖı mahallelerindedir. Türkiye standartlarına göre (mahalle parkı+çocuk oyun bahçesi) 3.5 m² olması gerekirken; bu değere göre sadece bu 2 mahallede 3.5 m² standardının üzerinde bulunmuŖ, diğer 20 mahalle ise park açısından standardın altında kalmıŖtır.

Kent merkezini oluŖturan mahallelerde nüfusa bağlı olarak, spor alanları incelenmiŖ olup; Durugöl ve Selimiye mahallelerinin spor alanları bakımından ihtiyaca cevap verdiği ortaya çıkmıŖtır. Bu sonuçlar doğrultusunda, spor alanlarının alan ve miktar olarak yeterliliğini sağlamak, spor alanı gerekli olan mahallelerde 3 m² standardının oluŖturulması için farklı spor alanları tesis etmek gerekmektedir (YeŖil ve Beyli, 2018).

Altınordu kent merkezinde Rüsumat Parkı, Atatürk Parkı, Tayfun Gürsoy Parkı, Akyazı Plajı ve Park Alanı olmak üzere toplam 4 adet kent parkı niteliğinde alan bulunmaktadır. Altınordu'da bulunan kent parklarının kapladığı alan 196875 m²'dir.

Altınordu merkez nüfusuna endeksli olarak kişi başına düşen kent parkı miktarı ise 1.31 m²'dir, bu değer Türkiye standartlarına göre 3.5 m² olması gerekmektedir. Çıkan sonuçlara göre Altınordu kent merkezinde kent parkı miktarı yetersiz kalmıştır. Dolayısıyla kentte, rekreasyon ihtiyaçlarının gerçekleştirildiği ve kent için son derece önemli olan kent parklarının oluşturulması son derece önem ve gereklilik arz etmektedir.

Çalışmanın sonucunda, Altınordu kent merkezinde kamuya ait mevcut aktif açık-yeşil alan miktarı 628540 m² olarak hesaplanmıştır. 149803 kişi olan merkez nüfus verileri dikkate alındığında kent merkezi içerisinde kişi başına düşen aktif-yeşil alan miktarının 4.19 m² olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar ışığında kent merkezinde kişi başına düşen açık-yeşil alan miktarı 10 m² lik standardın altında kaldığı belirlenmiştir. Bu nedenle kent merkezinde yeni parklara, açık spor alanlarına ve kent parklarına ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Bu ihtiyacın karşılanabilmesi için ilçede hızla artan nüfus doğrultusunda aynı artış oranıyla park ve spor alanlarının yapımı ve yeni alanların kazandırılması gereklidir.

Araştırmaya göre; resmi kurum alanlarının bahçeleri kent merkezinde önemli miktarda bir alan kapladığı görülmektedir. Çoğunluğunu sert zeminlerin oluşturduğu kamu bahçeleri, uygun bitkisel materyaller ile düzenlenerek kentin açık ve yeşil alanlarına önemli katkıda bulunması sağlanabilir.

Büyükükleri bakımından kentin açık yeşil alan miktarına katkı sağlayan mezarlıklarda bakım işlemleri mutlaka yapılmalıdır.

Altınordu kent merkezinde kavşak ve yol refüjleri yeterli ölçüde bitkilendirilmiştir. Bu nedenle ilçe içi ulaşım arterleri estetik ve işlevsel açıdan iyi durumda gözükmektedir.

Kentte ormanlık ve ağaçlandırılacak alan az sayıdadır. Kent merkezinde ileride daha yeşil bir kent dokusu yaratılabilmesi için İmar Planında uygun görülmüş alanlar ağaçlandırılmalıdır.

Tarihi bina ve çevrelerinin açık alanlarında sert zeminlerin fazla olduğu gözlemlenmiş olup; insanların rahatça gezip dinlenebileceği yeşil alanlar oluşturulması gerekmektedir.

Bu sonuçlar dahilinde Altınordu Kent Merkezi'nin açık yeşil alan standartları yükseltirse; insanların açık hava rekreasyon etkinliklerine olan ilgilerinin artması çevrenin daha da zengin, bakımlı ve kullanılabilir olması ve kente modern bir görünüm kazanması sağlanacak, dolayısıyla uygar kentler normuna bir adım daha yaklaşmasına katkı sağlanacaktır. Ayrıca rekreatif etkinliklerin artmasına paralel olarak ekonominin canlanmasına olumlu yönde katkı sağlanacaktır.

6. KAYNAKLAR

- Akbulut, Ç. (2007). Aksaray kenti açık-yeşil alanlarının nitelik ve nicelik yönünden değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Konya.
- Akdoğan, G. (1984). Doğa düzenleme ders notları. Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, İstanbul.
- Aksoy, Y. (2001). İstanbul kenti yeşil alan durumunun irdelenmesi. Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, İstanbul.
- Aksoy, Y. (2014). Türkiye’de yeşil alanlarla ilgili yasal düzenlemeler. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 13(26), 1-20.
- Aksoy, Y., & Akpınar, A. (2012). Yeşil alan kullanımı ve yeşil alan gereksinimi üzerine bir araştırma. İstanbul İli Fatih İlçesi Örneği, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Araştırma, 10(20), (81-96).
- Aktaş, D., & Kiper, T. (2016). Tekirdağ kenti Çorlu İlçesi parklarının mevcut durum analizi, *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 13(03).
- Albayrak, B. (2006). Çorum kenti mevcut alan kullanım kararları ve açık-yeşil alan verilerinin değerlendirilmesi üzerinde bir araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.
- Alkay, E. (1997). Kentsel arazi kullanışı ve yeşil alan ilişkisi Bayrampaşa ve Beşiktaş örneği. Doğayı korumada kent ve ekoloji sempozyumu, 18- 19 Aralık 1997, İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, 258-266, İstanbul.
- Anonim, (2013). Ordu İli doğa turizmi master planı 2013-2023. T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, XI. Bölge Müdürlüğü Ordu Şube Müdürlüğü. Ordu.
<http://bolge11.ormansu.gov.tr/11bolge/Files/DogaTurizmiMasterPlan/Ordu%20Do%C4%9Fa%20Turizmi%20Master%20Plan%C4%B1.pdf>- (Erişim Tarihi: 11.10.2018).
- Anonim, (2014). Harita Genel Komutanlığı, İl ve İlçe Yüzölçümleri.
https://www.hgk.msb.gov.tr/images/urun/il_ilce_alanlari.pdf- (Erişim Tarihi: 09.03.2018).
- Anonim, (2015). Altınordu Belediyesi 2015-2019. Yılları Stratejik Planı. Altınordu.
<https://www.altinordu.bel.tr/uploads/stratejik-plan.pdf>- (Erişim Tarihi: 10.01.2018).
- Anonim, (2016a). 4. Ulusal Taşkın Sempozyumu, 21-24 Kasım 2016, Rize.
<https://www.dsi.gov.tr/docs/sempozyumlar/9>. (Erişim Tarihi: 21.11.2018).
- Anonim, (2016b). Altınordu Belediyesi 2016 İdare Faaliyet Raporu, Altınordu.
<https://www.altinordu.bel.tr/b1/faaliyet/2016faaliyet.pdf>- (Erişim Tarihi: 10.08.2017).

- Anonim, (2016c) <https://www.google.com/search=orduilialtınorduilçesiharitası&Source>. (Erişim Tarihi: 05.07.2018).
- Anonim, (2016d). Ordu Büyükşehir Belediyesi. https://www.ordu.bel.tr/Projelercivil_Deresi_I_Etap_Peyzaj_Duzenlemesi. (Erişim Tarihi: 10.11.2018).
- Anonim, (2016e). Ordu Büyükşehir Belediyesi. https://www.ordu.bel.tr/Projelercivil_Deresi_II_Etap_Peyzaj_Duzenlemesi. (Erişim Tarihi: 10.11.2018).
- Anonim, (2016f). Ordu Büyükşehir Belediyesi. https://www.ordu.bel.tr/projeler-51-suleyman_felek_cad_yayalastirma_ve_cephe_iyilestirme. (Erişim Tarihi: 02.07.2019).
- Anonim, (2017a). Ordu İli 2016 yılı çevre durum raporu. T.C. Ordu Valiliği, İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü. Ordu. (Erişim Tarihi: 23.01.2018).
- Anonim, (2017b). Ordu İli tabiat turizmi master planı 2016-2019. T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü. <http://ordu.ormansu.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 23.03.2019).
- Anonim, (2017c). https://www.ordu.bel.tr/HABERLERXHAJ82IPQKRMHG4K-RUSUMAT_SAHIL_DUZENLEME_PROJESI. (Erişim Tarihi: 18.03.2018).
- Anonim, (2017d). Meteoroloji Genel Müdürlüğü. Resmi istatistikler. <https://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?k=A&m=ORDU>. (Erişim Tarihi: 14.05.2019).
- Anonim, (2018a). Türkiye İstatistik Kurumu. <https://biruni.tuik.gov.tr/medas> (Erişim Tarihi: 10.01.2018).
- Anonim, (2018b). Altınordu Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü. Altınordu. (Erişim Tarihi: 23.05..2018).
- Anonim, (2018c). Ordu Büyükşehir Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü. Ordu. (Erişim Tarihi: 23.05..2018).
- Anonim, (2018d). Ordu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. <http://www.ordukulturturizm.gov.tr/TR-106541/tarihi-mekanlar>. (Erişim Tarihi: 13.04.2019).
- Anonim, (2018e). Ordu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. <https://karadeniz.gov.tr/ordu-pasaoglu-konagi-ve-etnografya-muzesi/> (Erişim Tarihi: 13.04.2019).
- Anonim, (2019a). T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Ordu. (Erişim Tarihi: 23.05.2018).
- Anonim, (2019b). Karayolları Genel Müdürlüğü. <http://www.kgm.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 10.08.2017).
- Anonim, (2019c). http://mekan360.com/sanaltur_osman-passadirvani_3523.html (Erişim Tarihi: 13.04.2019).
- Anonim, (2019d). http://mekan360.com/sanaltur_osman-passadirvani_3553.html (Erişim Tarihi: 13.04.2019).

- Anonim, (2019e). Google Earth Pro. 2019.
- Ardalı-Kömür, Z. (2018). Beylikdüzü İlçesi açık-yeşil alan sisteminin mevcut durumunun değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, T.C. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Tekirdağ.
- Atabeyoğlu, Ö. (2011). Ordu kenti yapısal peyzaj karakter analizi ve kentsel planlama stratejileri. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Erzurum.
- Atabeyoğlu, Ö., & Bulut, Y. (2012). Ordu Kenti mevcut yeşil alanlarının değerlendirilmesi. Araştırma, *Akademik Ziraat Dergisi*, 1(2): 67-76.
- Aygün, B. (2005). Zeytinburnu İlçesindeki parkların uygulamadan doğan sorunlar açısından irdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Çevre Tasarımı Yüksek Lisans Programı, İstanbul.
- Aytatlı, B. (2013). Erzurum kentinde kişi başına düşmesi gereken aktif yeşil alan miktarının matematiksel modelle belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Erzurum.
- Çelik, A. (2005). Yeşil kuşak kavramı ve İstanbul kenti yeşil kuşak sistemi için öneriler. Yüksek Lisans, Bahçeşehir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çelik, G. (2013). Manavgat merkez ilçesi yeşil alanların irdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kentsel Sistemler ve Ulaştırma Yöntemi, İstanbul.
- Çetiner, A. (1991). Şehircilik çalışmalarında donatım ilkeleri (Ticaret, Eğitim, Sağlık, Sosyal İdare, Endüstri, Yeşil). İstanbul Teknik Üniversitesi, Baskı Atölyesi, 189s, İstanbul
- Çulha, K. (2013). Kırklareli kent merkezi açık yeşil alanlarının nitelik ve nicelik açısından irdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, 143s, Edirne.
- Daloğlu, G. (2017). Isparta kent merkezinin bazı açık yeşil alan standartları açısından değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana bilim Dalı, Isparta.
- Demirkan, H. (2015). Mekânlarda erişilebilirlik, kullanılabilirlik ve yaşanılabilirlik. Desen Ofset A.Ş., TMMOB Mimarlar Odası, Ankara.
- Dil, M. (2004). İstanbul'un yeşil alan sisteminin, planlama kriterleri açısından irdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, İstanbul.
- Durmuş, S. (1983). Peyzaj planlamada proje ve uygulama tekniğinin gelişimi üzerine bir araştırma. Master Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Ankara.

- Emür, S. H., & Onsekiz, D. (2007). kentsel yaşam kalitesi bileşenleri arasında açık ve yeşil alanların önemi; Kayseri/Kocasinan İlçesi Park Alanları Analizi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(22), 367-396.
- Eren, E. (2012). Kentsel açık ve yeşil alanların dağılımlarının tarihi süreç içerisindeki değişimi. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Trabzon.
- Ersoy, M. (1994). Kentsel alan kullanım normları. Ortadoğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Basım İşbirliği, No: 92.02, Ankara, 301s.
- Etli, B. (2002). Edirne merkez ilçe açık ve yeşil alan sisteminin peyzaj mimarlığı ilkeleri yönünden irdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Tekirdağ.
- Fuller, R., & Gaston, K. (2009) The scaling of green space coverage in european cities, the royal society publishing, US national library of medicine national institutes of health, PMC2679924, USA.
- Gül, A., & Küçük, V. (2001). Kentsel açık-yeşil alanlar ve Isparta kenti örneğinde irdelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, (2), 27-48.
- Harvey, D. (1973). Social justice and the city, Edward Arnold, London, 348pp.
- Karataş, A., & Kılıç, S. (2017). Sürdürülebilir kentsel gelişme ve yeşil alanlar. İstanbul Üniversitesi Yayınevi, Siyasal/Journal of Political Sciences, Araştırma Makalesi, 26(2), 53-78.
- Keleş, R. (1990). Kentleşme politikası. İmge Kitabevi, Ankara.
- Korucu, S. (2010). Meram İlçesi aktif yeşil alanlarının coğrafi bilgi sistemleri yardımıyla değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj mimarlığı Ana Bilim Dalı, Konya.
- Larson, L., Jennings, V., & Cloutier, S. (2016). Public parks and wellbeing in urban areas of the United States, Plos One, Ed: Christopher A. Lepczyk, PMC4824524, USA.
- Levend, T. (2008). İstanbul İli Bayrampaşa İlçesi açık ve yeşil alanlarının nitelik ve nicelik açısından irdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Konya.
- Manavoğlu, E., & Ortaçeme, V. (2007). Konyaaltı kentsel alanında bir yeşil alan sistem önerisi geliştirilmesi. *Akdeniz Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Dergisi*, 20(2), 261-271.
- Metin, H. Ç., & Atalı L. (2016). Mahalle ölçeğinde çocuk parklarının incelenmesi Kartepe İlçesi örneği. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi, Kocaeli Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi*, 1(1), 48-62.
- Nasuh, D. (1993). Kent parklarının nitelikleri ve Ankara örneğinin irdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.
- Niemela, J. (1999). Ecology and urban planning. *Biodiversity and conservation*, volume:8, 3,57-65.

- Önder, S. (1997). Konya kenti açık ve yeşil alan sisteminin saptanması üzerine bir araştırma. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.
- Özdemir, A. (2009). Katılımcı kentli kimliğinin oluşumunda kamusal yeşil alanların rolü, Ankara kent parkları örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi*, A (1), 144-153.
- Öztürk, S., & Özdemir Z. (2003). Kentsel açık ve yeşil alanların yaşam kalitesine etkisi 'Kastamonu örneği'. *Kastamonu Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi*, 13 (1),109-116.
- Pamay, B. (1978). Kentsel Peyzaj Planlaması, İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi Yayını, İstanbul.
- Richter, G. (1981). Handbook *Stadtgrün .Landschaftsarchitektur Im Stadtischen Freiraum. BLU Verlagsgesellschaft, München.*
- Sağlam, S. (2006). Türkiye'de iç göç olgusu ve kentleşme. Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD), 2006, dergipark. org.tr., Ankara.
- Serter, G. (2013). Şikago okulu kent kuramı: Kentsel ekolojik kuram. *Planlama* 2013, 23(2): 67-76.
- Sıvalıoğlu, P. (1997). Kadıköy ilçesindeki semt parkları ve sahil dolgu alanlarında kullanıcıların memnuniyet derecelerinin değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, İstanbul.
- Şahin, Ş., & Barış, M. (1998). Kentsel doku içerisinde açık ve yeşil alan standartlarını belirleyen etmenler. *Peyzaj Mimarlığı Dergisi*, Sayı:6, İstanbul, s:10.
- Şimşek D.S., & Korkut A.B. (2009). Kıyı şeridi rekreasyon potansiyelinin belirlenmesinde bir yöntem uygulaması: Tekirdağ Merkez İlçe Örneği, *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 6(3): 315-327.
- Tavukoğlu, E. (2008). Toplu konut planlama ve tasarım kriterleri ile kullanıcı ilişkileri, İstanbul Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Düzce.
- Tosun, E. (2007). Tekirdağ İli Çorlu İlçesi açık ve yeşil alanların saptanması üzerine bir araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Tekirdağ.
- URL-1 Biodiversity in the city, funderental questions for understanding the ecology of urban green spaces for conversation. (Erişim Tarihi: 13.02.2019).
- Uzun, G. (1990). Kentsel rekreasyon alanlarının planlanması. Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Ders Kitabı, No: 48. Adana.
- Ülger, F., & Önder N.S. (2006). Kayseri kenti açık- yeşil alanlarının nitelik ve nicelik açısından irdelenmesi. *Selçuk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Dergisi*, 20(38), 108-118.
- Yaman, M. (2000). İnönü vadisinin Beypazarı açık ve yeşil alan dokusu içinde irdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Ankara.

- Yavuz, A., & Eminağaoğlu, Z. (2007). Artvin kentinde yeşil alanların yeterlilik bakımından irdelenmesi. TMMOB Harita Ve Kadastro Mühendisleri Odası, Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, 30 Ekim–02 Kasım 2007, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Yeşil, A. (2006). Ankara metropoliten alanının yeşil alan sisteminin analizi. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 91s, İstanbul.
- Yeşil, M., & Beyli K. N. (2018). Kentsel yaşam kalitesi bileşenleri içinde spor alanlarının incelenmesi. ‘Ordu Kenti örneği’. ISUEP 2018 Uluslararası Kentleşme ve Çevre Sorunları Sempozyumu, Değişim/ Dönüşüm/ Özgünlük 28-30 Haziran 2018, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Yeşil, M., & Beyli K. N. (2018). Ordu kenti kıyı parkları donatı elemanlarının ergonomi açısından incelenmesi. *Ordu Üniversitesi bilim ve Teknoloji Dergisi*, 8(2): 215-229, Ordu.
- Yeşil, Y. H. (2000). Gümüşhane kenti açık ve yeşil alanlarının nitelik ve nicelik yönünden irdelenmesi. Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, İzmir.
- Yiğiter, S., & Erdem, Ü. (2003). Karşıyaka İlçesi örneğinde kent dokusu ve açık-yeşil alan ilişkileri üzerine bir araştırma. *Ege Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Dergisi*, 2003, 40(2):121-128, İzmir.
- Yıldızcı, A.C. (1982). Kentsel yeşil alan planlaması ve İstanbul örneği. Doçentlik Tezi, İTÜ Mimarlık Fakültesi, İstanbul.
- Yılmaz, B. (1998). Bartın kenti açık ve yeşil alan sisteminin saptanması üzerine bir araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Bartın.
- Yücekaya, M. (2013). Kilis’te açık yeşil alanlar ve park nitelikleri. Yüksek Lisans Tezi, T.C. Erciyes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, Kayseri.

EKLER

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı Bağlan Özel Karaağaç
Doğum Yeri Ordu
Doğum Tarihi 13.04.1980
Uyruğu ✓ T.C. □ Diğer:
Telefon 05353941756
E-Posta Adresi baglanozel@hotmail.com

Eğitim Bilgileri

Lisans

Üniversite Karadeniz Teknik Üniversitesi
Fakülte Orman Fakültesi
Bölümü Peyzaj Mimarlığı
Mezuniyet Yılı 2004

Yüksek Lisans

Üniversite Ordu Üniversitesi
Enstitü Adı Fen Bilimleri Enstitüsü
Anabilim Dalı Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı
Programı Tezli Yüksek Lisans
Mezuniyet Tarihi -